

**Bank Spółdzielczy
Ziemi Kraśnickiej
w Kraśniku**

Grupa BPS

Informacja

**dotycząca ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki
w zakresie wynagrodzeń i innych informacji podlegających
ujawnieniu zgodnie z art. 431- 455 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego
i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r,
oraz art. 111a ust. 4 Ustawy Prawo bankowe
według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.**

Spis treści

I. INFORMACJE OGÓLNE O BANKU	4
II. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM – art. 435 Rozporządzenia CRR	5
1. RYZYKO KREDYTOWE	7
II. 2. RYZYKO OPERACYJNE	13
II. 3. RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI	16
II. 4. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ	19
II. 5. RYZYKO PŁYNNOŚCI	21
II. 6. RYZYKO KAPITAŁOWE	25
II. 7. RYZYKO WYNIKU FINANSOWEGO	26
8. RYZYKO WALUTOWE	27
II. 9. INFORMACJE W ZAKRESIE ZASAD ZARZĄDZANIA w zakresie art. 435 ust. 2	28
III. ZAKRES STOSOWANIA – art. 436 Rozporządzenia CRR	31
IV. FUNDUSZE WŁASNE – art. 437 Rozporządzenia CRR	31
V. WYMOGI KAPITAŁOWE	37
VI. EKSPozyCJA NA RYZYKO KONTRAHENTA ART. 439 ROZPORZĄDZENIA CRR	45
VII. BUFOR ANTYCYKLICZNY – art. 440 ROZPORZĄDZENIA CRR	45
VIII. WSKAZNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO – art. 441 ROZPORZĄDZENIA CRR	46
IX. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO – art. 442 ROZPORZĄDZENIA CRR	46
X. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ – art. 443 Rozporządzenia CRR	50
XI. KORZYSTANIE Z ECAI art. 444 ROZPORZĄDZENIA CRR	51
XII. EKSPozyCJE NA RYZYKO RYNKOWE – art. 445 Rozporządzenia CRR	51
XIII. EKSPozyCJE NA RYZYKO OPERACYJNE – art. 446 Rozporządzenia CRR	51
XIV. PAPIERY KAPITAŁOWE NIEUWZGLĘDNIONE W PORTFELU HANDLOWYM – art. 447 Rozporządzenia CRR	52
XV. EKSPozyCJE NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCIOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM – art. 448 ROZPORZĄDZENIA CRR	53
XVI. EKSPozyCJA NA POZYCJE SEKURYZACYJNE – art. 449 ROZPORZĄDZENIA CRR	55
XVII. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ - art. 450 ROZPORZĄDZENIA CRR	55
XVIII. DŹWIGNIA FINANSOWA – art. 451 ROZPORZĄDZENIA CRR	59
XIX. STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO RYZYKA KREDYTOWEGO –art. 452 ROZPORZĄDZENIA	60
XX. TECHNIKI REDUKCJI RYZYKA KREDYTOWEGO – art. 453 ROZPORZĄDZENIA CRR	60
XXI. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego - art.454 Rozporządzenia CRR	64
XXII. WEWNĘTRZNE MODELE POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO – art. 455 Rozporządzenia CRR	64
XXIII. OPIS SYSTEMU ZARZĄDZANIA, INFORMACJE OBJĘTE art. 111a ust. 4 USTAWY PRAWO BANKOWE	64
XXIV. INFORMACJA DOTYCZĄCA PRZYJĘTEJ W BANKU POLITYKI ZARZĄDZANIA KONFLIKTEM INTERESÓW	73
XXV. INFORMACJA NA TEMAT PROFILU RYZYKA	75

Spis załączników:

Załącznik Nr 1 Oświadczenie Zarządu.

I. WSTĘP

1. Niniejszy dokument stanowi realizację:

- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zwanego dalej Rozporządzeniem CRR,
- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniające Rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, wskaźnika stabilnego finansowania netto, wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rynkowego, ekspozycji wobec kontrahentów centralnych, ekspozycji wobec przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, dużych ekspozycji, wymogów dotyczących sprawozdawczości i ujawniania informacji, a także rozporządzenie (UE) nr 648/2012,
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 2015/1555 z dnia 28 maja 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ujawniania informacji na temat przestrzegania przez instytucje wymogu w zakresie bufora antycyklicznego zgodnie z art. 440 Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 2016/200 (wskaźnik dźwigni),
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/2295 z dnia 4 września 2017 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ujawniania informacji na temat aktywów obciążonych i nieobciążonych,
- Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/637 z dnia 15 marca 2021 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do publicznego ujawniania przez instytucje informacji, o których mowa w części ósmej tytułu II i III Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (Rozporządzenie 2021/637),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi zwane dalej CRD IV,
- Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe,
- Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym
- Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanych Uchwałą nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego (Dz. Urz. KNF z 2014 roku poz. 17),
- Polityki ujawniania informacji o charakterze jakościowym i ilościowym Banku Spółdzielczego Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku w zakresie adekwatności kapitałowej, wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających ogłaszaniu udostępnionej na stronie internetowej Banku www.bskrasnik.pl.

oraz:

- Wytycznych w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (EBA/GL/2016/11),
- Wytycznych EBA w sprawie istotności, zastrzeżonego charakteru i poufności ujawnianych informacji oraz częstotliwości ujawnień (EBA/GL/2014/14),
- Wytycznych EBA dotyczące prawidłowej polityki wynagrodzeń (EBA/GL/2015/22),
- Wytycznych EBA w sprawie ujawniania wskaźnika pokrycia wpływów netto (EBA/GL/2017/01),
- Wytycznych EBA w sprawie ujawnień ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych

(EBA/GL/2018/10),

- Wytycznych EBA w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego EBA/GL/2018/02 19 lipca 2018 r.
 - Rekomendacji M Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 8 stycznia 2013 r., dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach (Rekomendacja M).
 - Rekomendacji P Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 marca 2015 r., dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków (Rekomendacja P).
 - Rekomendacji Z Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej zasad ładu wewnętrznego w bankach (Rekomendacja Z).
2. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu CRR dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.
3. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.
4. Na podstawie art. 432 Rozporządzenia CRR Bank nie ogłasza informacji uznanych za:
- 1) nieistotne - informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
 - 2) zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
5. W celu spełnienia wymogów w zakresie ujawniania informacji przewidzianych w Rozporządzeniu CRR, Bank, jako instytucja nienotowana w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 148 Rozporządzenia CRR publikuje raz do roku następujący zakres informacji, zgodnie z art. 433c ust. 2.

I. INFORMACJE OGÓLNE O BANKU

Bank Spółdzielczy Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku, ul. Ogrodowa 5, 23-200 Kraśnik, zwany dalej „Bankiem”, wpisany jest do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy KRS pod numerem KRS 0000087630. Główny Urząd Statystyczny nadał Bankowi REGON nr 000501104.

Bank Spółdzielczy Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie.

Bank Spółdzielczy Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego celem funkcjonowania jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Bank Spółdzielczy Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku jest zrzeszony w Związku Rewizyjnym Banków Spółdzielczych im. dr Franciszka Stefczyka z siedzibą w Warszawie.

Bank Spółdzielczy Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z § 2 Statutu Bank działa na terenie województwa lubelskiego i powiatu stalowowolskiego. Założony jest na czas nieokreślony.

Bank Spółdzielczy Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku jest bankiem detalicznym, wyłącznie z polskim kapitałem, o polskim charakterze, uniwersalnym, dla którego największą wartością jest Klient.

Pełni wiodącą rolę w obsłudze rolnictwa, małych i średnich przedsiębiorstw, samorządów terytorialnych oraz bezpośrednio gospodarstw domowych udzielając kredytów mieszkaniowych i innych o charakterze konsumpcyjnym. Bank stara się stwarzać jak najlepsze warunki dobrej

i rzetelnej obsługi Klientów umożliwiając równocześnie rozwój zawodowy jego pracowników. Realizując swoją misję za główne strategiczne cele swojego działania Bank przyjął stałe doskonalenie jakości obsługi klientów, dążenie do wzrostu bezpieczeństwa funkcjonowania Banku, poprzez wdrażanie i aktualizację metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz adekwatnością kapitałową jak również umacnianie siły kapitałowej.

Podstawową strukturę organizacyjną w Banku tworzą: Centrala i Oddziały. W ramach struktury organizacyjnej Banku działają ponadto Ekspozytury podporządkowane bezpośrednio Centrali lub Oddziałom.

W 2022 roku Bank prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej:

1. **Centrala w Kraśniku**, 23-200 Kraśnik, ulica Ogrodowa 5
Ekspozytura Nr 1 ul. Aleja Niepodległości 25 E, 23 - 210 Kraśnik
Ekspozytura Nr 2 ul. Urzędowska 38 E, 23 - 200 Kraśnik
Ekspozytura Nr 3 ul. Ks. Zielińskiego 1, 23 - 210 Kraśnik
2. **Oddział w Annopolu** ul. Partyzantów 22, 23 - 235 Annopol
Ekspozytura w Kosinie, 23 - 235 Annopol
3. **Oddział w Batorzu**, Batorz I Nr 51 A, 23 - 320 Batorz
4. **Oddział w Dzierzkowicach**, ul. Rynek 83, 23 - 251 Dzierzkowice
5. **Oddział w Gościeradowie**, Gościeradów Nr 59, 23 - 275 Gościeradów
6. **Oddział w Modliborzycach**, ul. Janowska Nr 2, 23 - 310 Modliborzycy
Ekspozytura w Wierzchowiskach, 23-310 Modliborzycy
7. **Oddział w Szastarce**, Szastarka Nr 59 A, 23 - 225 Szastarka
Ekspozytura w Polichnie, 23 - 225 Szastarka
8. **Oddział w Trzydniku**, Trzydnik Duży Nr 15, 23 - 230 Trzydnik Duży
Ekspozytura w Olbięcinie, 23 - 231 Olbięcin
Ekspozytura w Rzeczy Ziemiańskiej, 23 - 230 Trzydnik
9. **Oddział w Urzędowie**, ul. Partyzantów 1, 23 - 250 Urzędów
10. **Oddział w Wilkołazie**, Wilkołaz I Nr 41, 23 - 212 Wilkołaz
11. **Oddział w Zaklikowie**, ul. Mickiewicza Nr 1, 37 - 470 Zaklików
Ekspozytura w Lipie, 37 - 470 Zaklików
12. **Oddział w Zakrzówku**, ul. Kościuszki Nr 16, 23 - 213 Zakrzówek.

II. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM – art. 435 Rozporządzenia CRR

Ujawnienie informacji jakościowych wymagane tabelą EU OVA:

1. W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, jednostki (Oddziały) i komórki organizacyjne oraz pracownicy. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania ryzykiem bankowym” przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia w okresie objętym niniejszą informacją była zgodna z założeniami „Strategii działania Banku na lata 2020-2023”. Strategia podlega corocznemu przeglądowi zarządcemu i weryfikacji; przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.
2. Strategia zarządzania ryzykiem jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym: Polityką zarządzania kapitałami, Planem ekonomiczno-finansowym, a także Politykami, Instrukcjami i Zasadami w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Polityki i strategię w poszczególnych obszarach ryzyka podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.
3. Przyjęta w Banku strategia dotycząca zarządzania ryzykiem zawiera cele strategiczne, dotyczące zarządzania poszczególnymi ryzykami definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponieść.

4. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym. Przestrzeganie akceptowalnego poziomu ryzyka (apetytu na ryzyko) podlega monitorowaniu oraz raportowaniu przez komórki organizacyjne Banku dokonujące pomiaru ryzyk występujących w Banku, zgodnie z przedmiotowymi regulacjami oraz Instrukcją sporządzania informacji zarządczej.
5. Informacja dotycząca art. 435. ust. 1 lit a-d Rozporządzenia CRR, tzn. strategii i procesów zarządzania rodzajami ryzyka, struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie, zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka, strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko zawarte są w Rozdziale XXIII niniejszej Informacji. Rozdział XXIII zawiera także informacje objęte art. 111a ust. 4 Ustawy Prawo bankowe.
6. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. lit f, w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w niniejszej Informacji.
7. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez art. 435 ust. 1 lit. e zawarte jest w Załączniku nr 1 do niniejszej Informacji.
8. W procesie zarządzania ryzykiem, strategiczne cele oraz dopuszczalny poziom ryzyka określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.
9. Na proces zarządzania ryzykiem bankowym składają się następujące czynności:
 - identyfikacja ryzyka polegająca na określeniu źródeł ryzyka, zarówno aktualnych, jak i potencjalnych, które wynikają z bieżącej i planowanej działalności Banku,
 - pomiar ryzyka,
 - zarządzanie ryzykiem polegające na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowanego poziomu ryzyka, planowaniu działań, wydawaniu zaleceń, tworzeniu procedur i narzędzi wspomagających,
 - monitorowanie polegające na stałym nadzorowaniu poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka,
 - raportowanie obejmujące cykliczne informowanie Kierownictwa o skali narażenia na ryzyko i podjętych działaniach, kontrolowanie – badanie zgodności działania wszystkich jednostek i komórek organizacyjnych Banku z regulacjami wewnętrznymi i nadzorczymi, jak również informowanie o stwierdzonych nieprawidłowościach.
10. Bank wyznaczył podstawowe zadania dla organów Banku w zakresie zarządzania ryzykiem. W Banku zidentyfikowane zostały następujące rodzaje ryzyka bankowego:
 - 1) ryzyko kredytowe
 - 2) ryzyko operacyjne
 - 3) ryzyko rynkowe instrumentów finansowych w księdze handlowej
 - 4) ryzyko koncentracji
 - 5) ryzyko koncentracji znacznych zaangażowań kapitałowych
 - 6) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej
 - 7) ryzyko płynności
 - 8) ryzyko cyklu gospodarczego
 - 9) ryzyko kapitałowe

- 10) ryzyko strategiczne
- 11) ryzyko utraty reputacji
- 12) ryzyko rezydualne
- 13) ryzyko prawne
- 14) ryzyko modeli
- 15) ryzyko braku zgodności
- 16) ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej
- 17) ryzyko wyniku finansowego
- 18) ryzyko walutowe.

Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi z uwagi na rzeczywisty i potencjalny wpływ na wynik finansowy i kapitały, Bank zalicza: ryzyko kredytowe, w tym koncentracji, ryzyko operacyjne, ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyko płynności, ryzyko walutowe. W ramach systemu kontroli wewnętrznej jest zarządzane ryzyko braku zgodności.

1. RYZYKO KREDYTOWE

Ujawnienie informacji jakościowych wymagane tabelą EU CRA:

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych, spowodowanych nie wywiązywaniem się klienta lub kontrahenta Banku z zobowiązań wynikających z warunków umowy w określonym w umowie terminie. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku, jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. Zwiększenie bezpieczeństwa działalności kredytowej Bank planuje osiągnąć poprzez zapewnienie właściwej jakości oceny ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec pojedynczego klienta oraz całego portfela kredytowego Banku.

W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka Banku jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza:

- ryzykiem kredytowym
- ryzykiem koncentracji zaangażowań
- ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie
- ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych
- ryzykiem rezydualnym.

Organizacja zarządzania ryzykiem kredytowym

Oprócz Rady Nadzorczej w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym uczestniczą:

1. **Prezes Zarządu** nadzorujący ryzyko kredytowe Banku.
2. **Wiceprezes Zarządu ds. handlowych** nadzorujący działalność kredytową jednostek i komórek organizacyjnych Banku.
3. **Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz** odpowiedzialny za opracowanie propozycji rodzajów i wysokości limitów wewnętrznych, za przeprowadzanie analiz ryzyka kredytowego oraz za współudział w opracowaniu wewnętrznych regulacji Banku.
4. **Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych** odpowiedzialni za identyfikację ryzyka kredytobiorców ocenianych i monitorowanych w poszczególnych jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku.
5. **Zespół Analityków Kredytowych** odpowiedzialny za weryfikację wniosków kredytowych pod kątem:

- kompletności, poprawności i wiarygodności dokumentacji kredytowej, prawidłowej oceny zdolności kredytowej
 - adekwatności proponowanych zabezpieczeń
 - poprawności propozycji decyzji kredytowych zgodnie z kompetencjami wynikającymi z Regulaminu podejmowania decyzji.
6. **Stanowisko ds. monitoringu** należności i zabezpieczeń odpowiedzialne za:
- weryfikację oceny wartości i adekwatności zabezpieczenia transakcji obciążonej ryzykiem, w tym weryfikację oceny wartości oraz oceny ryzyka zabezpieczenia na nieruchomości
 - monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców
 - monitoring zabezpieczeń transakcji kredytowych oraz ocenę ich wartości
 - przygotowanie propozycji klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz propozycji tworzenia i rozwiązywania rezerw celowych.
7. **Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej** przeprowadzające w ramach II linii obrony kontrolę poprawności zarządzania ryzykiem kredytowym.
8. **Audyt wewnętrzny** sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS – oceniający funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem kredytowym oraz przeprowadzający kontrolę prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym ryzykiem koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych i ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.
9. **Wszyscy pracownicy Banku** zobowiązani do przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku oraz do przeprowadzania rzetelnej weryfikacji bieżącej na I linii obrony.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku obejmuje:

- identyfikację czynników ryzyka kredytowego
- ocenę oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka kredytowego (limity)
- monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka
- wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego
- kontrolę zarządzania ryzykiem kredytowym w ramach II linii obrony.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz ekspozycji detalicznych, Bank realizuje zasady określone odpowiednio w Rekomendacji S oraz w Rekomendacji T Komisji Nadzoru Finansowego. W procesie zarządzania ryzykiem koncentracji realizuje zasady określone w Rekomendacji C Komisji Nadzoru Finansowego oraz Rozporządzeniu CRR II. Bank wdrożył Strategię w zakresie zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi (NPE), związku z wytycznymi EBA EBA/GL/2018/06 z dnia 31.10.2018 r.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jak i do całego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Bank prowadzi poprzez:

- dywersyfikację oraz monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego, w tym z tytułu koncentracji
- monitorowanie i raportowanie jakości portfela (badanie szkodowości kredytów w poszczególnych segmentach klientów, branżach, Oddziałach Banku itp.)
- monitorowanie i raportowanie adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone
- monitorowanie ekspozycji zagrożonych i ich struktury czynników ryzyka
- monitorowanie kredytów udzielanych podmiotom i osobom o których mowa w art. 79, 79a Ustawy Prawo bankowe
- realizację przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
 - organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych
 - prawidłowym przepływie informacji
 - odpowiednim doborze i szkoleniu kadr

- nadzorze nad działalnością kredytową.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym **pojedynczej transakcji/kredytobiorcy** Bank prowadzi poprzez:

- stosowanie metodyki oceny zdolności kredytowej dostosowanej do profilu ryzyka kredytobiorcy
- bieżący monitoring kredytowy wszystkich ekspozycji
- przegląd ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw celowych
- windykację i restrukturyzację oraz nadzór nad kredytami zagrożonymi
- kontrolę procesu kredytowego w odniesieniu do transakcji zawartych z danym kredytobiorcą.

Stosowane w Banku metodyki oceny zdolności kredytowej określają regulaminy, instrukcje oraz inne regulacje kredytowe zapewniające standaryzację świadczonych usług oraz ograniczające ryzyko kredytowe.

Ważnym elementem procesu ograniczania ryzyka kredytowego są prawne zabezpieczenia wiarytelności.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców oraz zabezpieczeń. Za prawidłowość prowadzenia monitoringu w skali Banku odpowiedzialne jest Stanowisko ds. monitoringu.

Przyjęte zabezpieczenia ekspozycji kredytowych podlegają cyklicznemu monitoringowi, którego zadaniem jest wczesna identyfikacja sygnałów ostrzegawczych umożliwiającą podjęcie skutecznych działań ograniczających ryzyko kredytowe oraz gwarantujących uzyskanie planowanych przychodów z ekspozycji kredytowej.

W przypadku zabezpieczenia w postaci hipoteki monitorowana jest wartość rynkowa nieruchomości.

Gdy ryzyko występujące w portfelu kredytowym staje się nieakceptowalne Bank stosuje następujące rozwiązania:

- ogranicza kwoty zaangażowania poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów na kredyty udzielane określonym kredytobiorcom na duże zaangażowania kredytowe lub na pewne rodzaje kredytów,
- ogranicza skalę całej akcji kredytowej Banku lub w odniesieniu do wybranych Oddziałów Banku,
- zwiększa poziom zabezpieczeń,
- restrukturyzuje zadłużenie, doskonalą system kontroli wewnętrznej, opracowuje odpowiednie procedury wewnętrzne,
- podejmuje inne działania zależnie od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

W celu zwiększenia skuteczności procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczych transakcji kredytowych oraz oceny wiarygodności klientów Bank współpracuje z Biurem Informacji Kredytowej - BIK S.A.

Do porównania wartości nieruchomości przyjmowanych na zabezpieczenie Bank korzysta z bazy systemu Spółdzielczej Bazy Nieruchomości. Kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych ustalane są z uwzględnieniem zasad rozdzielenia funkcji operacyjnej od oceny ryzyka kredytowego. Bank stosuje zasady określone w Rekomendacji J Komisji Nadzoru Finansowego, dotyczącej zasad gromadzenia i przetwarzania przez banki danych o rynku nieruchomości.

Ryzyko koncentracji w powiązaniu z ryzykiem kredytowym

Celem zarządzania ryzykiem koncentracji jest:

- zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji portfela aktywów, pozwalającej zredukować ryzyko kredytowe związane z niewypłacalnością podmiotów charakteryzujących się podobnym profilem działania (branża, region gospodarczy) lub wielkości ekspozycji
- przestrzeganie limitów zewnętrznych określonych w Prawie bankowym oraz Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013

- zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji zabezpieczeń pozwalającej zredukować ryzyko zmian rynkowych wartości przyjętych zabezpieczeń kredytowych
- utrzymanie koncentracji zgodnej z założonym apetytem na ryzyko.

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania zgodnie z Rozporządzeniem CRR 575 i Ustawą Prawo bankowe w szczególności w odniesieniu do pojedynczego klienta, klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie i limitu dużych ekspozycji. W przypadku wykorzystania limitu na poziomie ustalonym przez Bank podejmowane są działania w celu ograniczenia poziomu koncentracji zaangażowań.

Limity wewnętrzne są ustalane przez Bank na podstawie rekomendacji instytucji nadzorczych, analizy jakości portfela kredytowego oraz wyników testów warunków skrajnych. Limity w ujęciu portfelowym ustalane są z uwzględnieniem czynników ryzyka w szczególności:

- 1) ryzyka branży
- 2) ryzyka produktu/grupy produktów
- 3) ryzyka typu zabezpieczenia
- 4) okresu zapadalności
- 5) ryzyka koncentracji zaangażowań
- 6) ryzyk charakterystycznych dla kredytów zabezpieczonych hipotecznie w rozumieniu Rekomendacji S
- 7) ryzyk charakterystycznych dla kredytów detalicznych w rozumieniu Rekomendacji T.

Z uwagi na charakter działalności (bank lokalny) i brak działalności w regionach o różnej charakterystyce ryzyka – Bank nie identyfikuje ryzyka koncentracji ekspozycji wobec podmiotów z tego samego obszaru geograficznego. Wybór instrumentów zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań mających na celu dywersyfikację tego ryzyka uzależniony jest od zidentyfikowanego poziomu ryzyka kredytowego przy zachowaniu zasady proporcjonalności względem profilu ryzyka Banku.

Zasady klasyfikacji ryzyk koncentracji zaangażowań pod względem istotności Bank ustala w oparciu o procedurę szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP).

Do środków ograniczających ryzyko koncentracji w Banku zalicza się:

- obniżenie wewnętrznych limitów ograniczających ryzyko koncentracji
- przyjęcie dodatkowych zabezpieczeń
- zmianę polityki kredytowej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym na poziomie strategicznym realizowane jest przez Zarząd Banku, odpowiadający za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania tym ryzykiem, monitorowanie skuteczności systemu oraz zatwierdzenie procedur i limitów ograniczających ryzyko kredytowe.

Do podstawowych działań mających na celu optymalizację ryzyka kredytowego należy zaliczyć:

- dywersyfikację struktury przedmiotowej i podmiotowej portfela poprzez wewnętrzne limity koncentracji
- preferowanie produktów generujących niższy wymóg kapitałowy w celu efektywnego zarządzania kapitałem
- analizę struktury i monitoring portfela w celu wczesnej identyfikacji zagrożeń wynikających z nadmiernych zaangażowań, a w przypadku zidentyfikowania sygnałów ostrzegawczych wprowadzanie stosownych ograniczeń
- stosowanie technik redukcji ryzyka kredytowego
- wykorzystywanie informacji o klientach Banku z systemów wymiany danych
- nadzór nad czynnościami wykonywanymi w toku procesu kredytowania, obejmujący m.in.: proces przestrzegania przepisów wewnętrznych Banku i kompetencji
- analizę i monitoring wartości przyjętych prawnych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych.

Obowiązek stosowania ostrożnościowego podejścia do ryzyka kredytowego dotyczy wszystkich pracowników Banku i każdej transakcji kredytowej.

Zarządzanie ryzykiem ESG

Zarządzanie ryzykiem ESG obecnie ujmowane jest w ramach ryzyka kredytowego zgodnie z Wytycznymi EBA w sprawie udzielania i monitorowania kredytów. W przyjętej Strategii działania opartej na zrównoważonym rozwoju ustalono wiodące kierunki przyszłych działań, uwzględniające potrzeby rozwojowe oraz środowiskowe obecnych i przyszłych pokoleń terenu objętego działaniem Banku. W relacjach z klientami Bank dokonuje oceny czynników ESG w ramach oceny klienta przy udzielaniu/odnowieniu/zmianie kredytu. Celem badania ryzyka ESG jest ustalenie poziomu uzależnienia klienta od czynników ESG i weryfikacja jego działań w celu dywersyfikacji ryzyka. Znaczącą rolę w obszarze działania Banku stanowi kredytowanie działalności gospodarczej i rolniczej, która kwalifikowana jest przez Bank jako zrównoważona środowiskowo zgodnie z zasadami ustalonymi w Strategii działania.

Ocena ryzyka ESG działalności klientów jest przeprowadzana poprzez przypisanie każdemu z czynników ESG wagi istotności i ustalenie łącznej oceny ryzyka wynikającego z czynników ESG i skali ponoszonego przez klienta ryzyka. Małe ryzyko czynników ESG stanowi pozytywną przesłankę do zastosowania korzystniejszych warunków cenowych (np. obniżenie marży lub prowizji), a średnie i wysokie ryzyko czynników ESG jest neutralne i nie wpływa na warunki cenowe.

Bank ocenia także czynniki społeczne biorąc pod uwagę prawa pracowników, ich rozwój i szkolenia; równość szans i brak dyskryminacji; jakość miejsc pracy, bezpieczeństwo; przestrzeganie praw pracowniczych i zasad BHP; politykę jakości produktu/usług, opinie klientów.

Ocena kryteriów zarządczych i ładu korporacyjnego dotyczy czynników takich jak: umiejętności i kompetencje zarządcze, niezależność decyzyjną, respektowanie obowiązków informacyjnych względem wszystkich udziałowców/klientów, wypracowanie strategii firmy/marki.

Bank nie wdrożył limitów związanych z ESG. Bank z racji na małą skalę nie otrzymuje ratingu ESG. Dotychczas nie odnotowano w banku, aby klient uzyskał ocenę - dużego ryzyka czynników ESG.

Ryzyko kredytowe ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Hipoteczne zabezpieczenie ekspozycji kredytowych stanowi jedną z podstawowych form zabezpieczenia przyjmowanego przez Bank. Zaangażowanie Banku w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie przekracza 20% portfela kredytowego w związku z tym ryzyko kredytowe tych ekspozycji uznaje się za istotne i może mieć znaczący wpływ na kondycję finansową Banku. Celem strategicznym w zakresie ryzyka kredytowego ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie jest zapewnienie bezpiecznej działalności Banku poprzez stałe monitorowanie pomiar i ocenę:

- poziomu zaangażowania Banku w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie
- jakości portfela kredytowego w grupie tych ekspozycji
- wartości ww. ekspozycji w sytuacji zagrożonej (nieobsługiwanych i restrukturyzowanych)
- wartości i jakości indywidualnie istotnych ekspozycji kredytowych, w tym również w sytuacji zagrożonej
- stopnia wykorzystania limitów koncentracji łącznego zaangażowania zabezpieczonego hipotekami
- wahań cen na rynku nieruchomości, prognozy kształtowania się rynkowych cen nieruchomości oraz ich wpływu na ryzyko kredytowe ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie
- wahań stóp procentowych
- bieżącej wartości nieruchomości
- poziomu wskaźnika LtV dla ekspozycji kredytowych oraz portfela kredytowego.

Ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych

Do detalicznych ekspozycji kredytowych Bank zalicza zgodnie z definicją Rekomendacji T KNF kredyty udzielone osobom fizycznym na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą oraz rolniczą,

z wyłączeniem ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, zabezpieczonych kaucją złożoną w Banku, kredytów na zakup papierów wartościowych oraz ekspozycji których źródłem spłaty jest sprzedaż papierów wartościowych. Celem strategicznym w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych jest zminimalizowanie poziomu ryzyka kredytowego portfela detalicznych ekspozycji i stworzenie bezpiecznej struktury tego portfela. Istotnym elementem ww. ryzyka jest prawidłowo przeprowadzona ocena zdolności kredytowej klienta oraz wiarygodność wszystkich osób zobowiązanych do spłaty detalicznej ekspozycji kredytowej.

Zasady bezpiecznego zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych Banku obejmują działania polegające na:

- monitorowaniu portfela detalicznych ekspozycji kredytowych
- stosowaniu limitów ograniczających ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych
- monitorowaniu procesu kredytowego i akceptacji transakcji kredytowych.

Ryzyko rezydualne

Ryzyko rezydualne jest ryzykiem związanym ze stosowaniem przez Bank technik redukcji ryzyka kredytowego, które mogą być mniej efektywne niż oczekiwano. W rezultacie celem zarządzania ryzykiem rezydualnym jest monitorowanie tego ryzyka, zapewnienie skuteczności technik redukcji ryzyka kredytowego oraz ograniczanie ryzyka związanego ze stosowaniem prawnych zabezpieczeń spłat ekspozycji kredytowych.

Bank monitoruje ryzyko rezydualne w zakresie:

1. pojedynczej ekspozycji kredytowej
2. portfela kredytowego.

Ryzyko rezydualne jest uwzględnione w procedurach wewnętrznych odnoszących się do procesu zarządzania ryzykiem kredytowym.

W ramach informacji zarządczej z zakresu ryzyka rezydualnego sporządzane są dla Zarządu informacje dotyczące przebiegu procesów windykacyjnych i odzysków z zabezpieczeń oraz analiza skuteczności przyjętych zabezpieczeń. Rada Nadzorcza i Zarząd otrzymują syntetyczną informację z zakresu ryzyka rezydualnego w okresach kwartalnych.

Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka kredytowego

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego w cyklach miesięcznych badając poziom i jakość portfela kredytowego oraz przestrzeganie limitów i w cyklach kwartalnych oceniając poziom ryzyka na podstawie raportów Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz. Raporty miesięczne prezentowane są Zarządowi Banku, raporty kwartalne i półroczne prezentowane są Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Informacje zarządcze dotyczące ryzyka kredytowego zawierają:

- informacje o przestrzeganiu norm ostrożnościowych określonych limitami, stopień wykorzystania obowiązujących limitów ryzyka
- informacje dotyczące transakcji z udziałem osób wewnętrznych i podmiotów z nimi powiązanych
- analizy portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie
- analizy portfela detalicznych ekspozycji kredytowych
- informacje na temat jakości portfela kredytowego ekspozycji przeterminowanych oraz z utratą ich wartości
- informacje w zakresie poziomu dokonanych odpisów na ekspozycje ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości
- efekty windykacji i restrukturyzacji
- skalę stosowanych odstępstw
- informacje na temat poziomu ryzyka grup klientów oraz poszczególnych produktów
- wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych.

Rada Nadzorcza otrzymuje „Informację zbiorczą dla Zarządu i Rady Nadzorczej z zakresu poszczególnych ryzyk bankowych” w okresach kwartalnych, zawierającą syntetyczną informację na temat poziomu ryzyka kredytowego na które narażony jest Bank, wykorzystania wewnętrznych limitów oraz jakości i skuteczności przyjętych metod zarządzania tym ryzykiem.

Zasady polityki stosowania prawnych zabezpieczeń spłat ekspozycji kredytowych i ograniczania ryzyka kredytowego

Zabezpieczenie wierzytelności ma na celu zapewnienie zwrotu należności Banku w szczególności z tytułu udzielonego kredytu pożyczki wraz z odsetkami prowizjami i innymi kosztami Banku lub wykonania przez dłużnika innego zobowiązania pieniężnego wobec Banku w razie gdyby dłużnik nie wywiązał się w terminie z warunków umowy. Bank w zależności od produktu kredytowego stosuje następujące rodzaje zabezpieczenia:

- 1) weksel in blanco
- 2) depozyt bankowy
- 3) kaucja pieniężna
- 4) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym
- 5) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym
- 6) poręczenie według prawa cywilnego
- 7) poręczenie wekslowe
- 8) gwarancja
- 9) przelew wierzytelności na zabezpieczenie
- 10) cesja praw z umów ubezpieczenia
- 11) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do gatunku/przeniesienie własności
- 12) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do tożsamości/przeniesienie własności
- 13) przewłaszczenie papierów wartościowych
- 14) zastaw rejestrowy
- 15) zastaw zwykły
- 16) zastaw finansowy
- 17) hipoteka
- 18) hipoteka na wierzytelności hipotecznej
- 19) hipoteka przymusowa
- 20) przyrzeczenie przeniesienia własności nieruchomości
- 21) oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 kodeksu postępowania cywilnego złożone w formie aktu notarialnego
- 22) przejęcie długu
- 23) przystąpienie do długu
- 24) ubezpieczenie kredytu
- 25) zgoda na potrącenie z listy płac w trybie określonym w art. 91 kodeksu pracy.

Przy wyborze prawnych zabezpieczeń spłat ekspozycji kredytowych Bank kieruje się rodzajem i wielkością kredytu, okresem kredytowania oraz oceną ryzyka kredytowego transakcji i innych zagrożeń. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego zawiera Rozdział XX niniejszej Informacji.

II. 2. RYZYKO OPERACYJNE

Ujawnienie informacji jakościowych wymagane tabelą EU ORA :

Ryzyko operacyjne rozumiane jest jako możliwość poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych działań ludzi, funkcjonowania systemów w tym systemów informatycznych, strat wynikających z przyczyn zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko prawne, nie obejmuje ryzyka reputacji i ryzyka strategicznego, które związane są z ryzykiem biznesowym.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie

skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, budowę świadomości pracowników poprzez odpowiednie szkolenia i działania zarządcze, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania i kontroli wewnętrznej.

Bank wdrożył system zarządzania ryzykiem operacyjnym według postanowień Rozporządzenia CRR 575 z uwzględnieniem Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach (Dz.U. 2021 poz. 1045) a także Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego oraz dokonywania przez bank przeglądów strategii i procedur szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego, co w szczególności przejawia się jasnym określeniem kompetencji i zadań w zakresie nadzorowania i kontroli systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, jak również w zakresie realizacji procesu zarządzania tym ryzykiem. System zarządzania ryzykiem operacyjnym jest dostosowany do zaleceń wynikających z Rekomendacji M Komisji Nadzoru Finansowego, stanowiącej zbiór zasad dobrych praktyk w zakresie ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach, Rekomendacji D dotyczącej zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w bankach, rekomendacji dotyczącej bezpieczeństwa transakcji płatniczych wykonywanych w Internecie oraz Ustawy o usługach płatniczych w zakresie świadczenia usług płatniczych (PSD2) i ponadto Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) – RODO.

Bank określa akceptowalny poziom ryzyka operacyjnego (apetyt na ryzyko) oraz limity tolerancji dla klas zdarzeń, jako rodzaje zdarzeń, ujęte w załączniku nr 1 do Rekomendacji M.

Główne założenia w zakresie podejścia Banku do zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz podział kompetencji w tym obszarze, określają odpowiednie regulacje wewnętrzne, zatwierdzone Uchwałami Rady Nadzorczej Banku.

Organizacja zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku

Zadania Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza zatwierdza docelowy profil ryzyka operacyjnego oraz tolerancję/apetyt na ryzyko. Rada zapewnia, że członkowie Zarządu posiadają odpowiednią wiedzę i kwalifikacje, umożliwiające realizację strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym. Rada dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo – nie rzadziej niż raz w roku - przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania ryzykiem operacyjnym. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad współpracą z zewnętrznymi dostawcami usług, nad zarządzaniem bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz nad funkcjonowaniem elektronicznych kanałów dystrybucji.

Zadania Zarządu

Zarząd Banku odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii do zarządzania ryzykiem, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym. Zarząd Banku dokonuje oceny poprawności funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym nie rzadziej niż raz w roku. Zarząd odpowiada za współpracę z zewnętrznymi dostawcami usług, zarządzanie bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz funkcjonowanie elektronicznych kanałów dystrybucji.

Wdrożenie przyjętych metod identyfikacji i oceny zagrożeń związanych z ryzykiem operacyjnym dla wszystkich obszarów działalności Banku oraz wszelkich nowych produktów, procesów i systemów

oraz nadzór nad ich stosowaniem.

Nadzór nad opracowaniem, a także wdrożeniem metod redukcji ryzyka operacyjnego lub przyjętych działań zabezpieczających.

Nadzór nad terminowością i prawidłowością raportowania przez komórki i jednostki organizacyjne informacji w zakresie ryzyka operacyjnego.

Dbłość o zachowanie adekwatności regulacji wewnętrznych względem skali i rodzaju działalności Banku, a także zachowanie zgodności ich treści z innymi regulacjami obowiązującymi w Banku.

Nadzór nad prawidłowością zarządzania ryzykiem operacyjnym wykonuje Prezes Zarządu.

Zadania Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz

Identyfikacja i ocena zagrożeń związanych z ryzykiem operacyjnym dla wszystkich obszarów działalności Banku oraz wszelkich nowych produktów, procesów i systemów.

Opracowanie metod redukcji ryzyka lub działań zabezpieczających, w tym udział w opracowaniu i weryfikacji regulacji wewnętrznych związanych z ryzykiem operacyjnym, planów awaryjnych.

Okresowe przetwarzanie i przygotowanie informacji sprawozdawczych związanych z ryzykiem operacyjnym na potrzeby Zarządu i Rady Nadzorczej.

Zadania Komitetu Zarządzania Ryzykami

W celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku funkcjonuje Komitet Zarządzania Ryzykami. Komitet pełni funkcje analityczne, doradcze i wspomagające w stosunku do Zarządu w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym. Komitet jest odpowiedzialny za ograniczanie ryzyka operacyjnego, w szczególności poprzez: inicjowanie oraz koordynowanie działań w zakresie identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka operacyjnego, nadzorowanie działań zmierzających do utrzymania ryzyka operacyjnego na akceptowalnym poziomie.

Komitet analizuje i ocenia zawartość otrzymanych informacji z obszaru ryzyka operacyjnego, które prezentowane są organom Banku. Nie rzadziej niż raz w roku Komitet ocenia strukturę organizacyjną Banku, procesy i zasoby pod kątem skuteczności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku. Komitet może również wspierać Zarząd w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukcję tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły.

Poziom ryzyka operacyjnego jest monitorowany we wszystkich obszarach działania Banku charakteryzujących się wysoką podatnością na ryzyko.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku jest wspierany przez system informatyczny.

System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego obejmuje informację kwartalną dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku na temat narażenia Banku na ryzyko operacyjne. System Informacji obejmuje:

- analizę zdarzeń rzeczywistych zarejestrowanych w systemie informatycznym oraz działania je korygujące, które pomogą uniknąć strat związanych z zajściem podobnych zdarzeń w przyszłości
- analizę strat poniesionych przez Bank z tytułu zrealizowanego ryzyka operacyjnego ze szczególnym uwzględnieniem strat istotnych
- wykorzystanie limitów wewnętrznych na ryzyko operacyjne, wykorzystanie założonych tolerancji/apetytu na ryzyko operacyjne danego rodzaju poprzez analizę wartości Kluczowych Wskaźników Ryzyka Operacyjnego (KRI)
- raport z oceny ryzyka bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego
- wartość wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczoną metodą wskaźnika bazowego
- informację o wynikach oceny narażenia BSZK w Kraśniku na ryzyko operacyjne.

W okresach półrocznych:

- informację dotyczącą wyników monitoringu umów outsourcingowych (Ocena ryzyka, w tym prawidłowość wykonywania umowy oraz ocena sytuacji usługodawcy).

W okresach rocznych:

- ocenę potencjalnego narażenia Banku na straty (ocena profilu ryzyka)
- raport z dokonanej oceny efektywności, adekwatności i skuteczności funkcjonowania planów awaryjnych.

Informacja o powstałej istotnej stracie z tytułu ryzyka operacyjnego jest raportowana na bieżąco.

W celu zapobiegania występowaniu ryzyka stosowane są następujące działania:

- kontrola wewnętrzna (testowanie poziome i pionowe) i stosowanie mechanizmów kontroli oraz monitorowanie ich skuteczności w ramach I linii obrony
- badanie zgodności systemu zarządzania ryzykiem z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi przez komórkę ds. zgodności (testowanie poziome i pionowe w ramach II linii obrony)
- odpowiednie procedury dotyczące dokonywania operacji i limity w zakresie podejmowania decyzji, mające na celu ograniczenie strat mogących powstać z tytułu błędów popełnianych przez ludzi
- limity ryzyka operacyjnego (Bank ustalił limit straty rzeczywistej dla zdarzeń rzeczywistych z kwotą rzeczywistą wynoszący 10% kwoty wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne oraz limit straty potencjalnej dla zdarzeń rzeczywistych z kwotą potencjalną wynoszący 20% kwoty wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne)
- odpowiednie klauzule w zawieranych z dostawcami lub partnerami umowach, ograniczające ryzyko i dające Bankowi możliwość egzekucji należności w przypadku nie wywiązania się z umowy
- automatyzacja wykonywania czynności stosowana w celu zapobiegania błędom ludzkim
- szkolenia wewnętrzne dla pracowników, mające na celu uświadomienie istnienia ryzyka i sposobów zapobiegania
- przekazywanie bieżących informacji na temat istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się ryzyka
- monitorowanie zdarzeń ryzyka operacyjnego, gromadzenie informacji dotyczących ryzyka i ich okresowa analiza
- okresowe raportowanie na temat poziomu ryzyka i obszarów szczególnie narażonych na ryzyko.

W przypadku identyfikacji zagrożeń mogących spowodować istotne zdarzenia ryzyka operacyjnego lub w inny sposób istotnie wpłynąć na wyniki Banku lub jego bezpieczeństwo, a także w obszarach szczególnie narażonych na ryzyko podejmowane są dodatkowe działania w celu ograniczania negatywnych skutków zdarzeń, zależne od charakteru i skali ryzyka w postaci:

- wprowadzania zmian i zabezpieczeń w systemach informatycznych
- doskonalenia mechanizmów zabezpieczeń infrastruktury i obiektów Banku
- opracowania i wdrożenia odpowiednich planów awaryjnych utrzymania ciągłości działania
- ubezpieczenia mienia w wyspecjalizowanych firmach
- tworzenie rezerw na poczet ewentualnych strat
- stosowanie adekwatnych i skutecznych mechanizmów kontrolnych.

II. 3. RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI

Ryzyko braku zgodności w Banku jest to ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku (Rekomendacja H KNF)

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności jest elementem systemu kontroli wewnętrznej Banku, a jego podstawowym zadaniem jest podejmowanie działań prewencyjnych mających na celu zapobieganie narażeniu Banku na występowanie zdarzeń wynikających z ryzyka braku zgodności oraz jego potencjalnych skutków.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje następujące elementy:

- identyfikację ryzyka braku zgodności i ocenę jego istotności
- ocenę zgodności regulacji z przepisami wewnętrznymi i przyjętymi przez Bank standardami postępowania
- pomiar ryzyka braku zgodności
- monitorowanie i kontrolowanie ryzyka braku zgodności
- raportowanie o ryzyku braku zgodności.

1. Organizacja zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje poziomy zarządzania (linie obrony przed ryzykiem)

1) Pierwsza linia – działanie komórek i jednostek organizacyjnych obejmujące:

- a) bieżące zapewnianie zgodności w toku operacji - np. przestrzeganie przepisów i regulacji wewnętrznych, uczestnictwo w tworzeniu regulacji wewnętrznych,
- b) realizację zadań w procesie zarządzania ryzykiem - np. w zakresie identyfikacji ryzyka,
- c) stosowanie i monitorowanie mechanizmów kontrolnych - np. kontrola wewnętrzna.

2) Druga linia – obejmuje działanie komórki ds. zgodności w zakresie:

- a) stosowania i monitorowania mechanizmów kontrolnych - np. przeglądy, testy zgodności, szkolenia,
- b) procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności - identyfikacji, pomiar, monitorowanie oraz raportowania na temat ryzyka,
- c) wykonywania innych zadań w celu zapewniania zgodności.

3) Trzecia linia – niezależna ocena adekwatności i skuteczności procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności poprzez działanie komórki audytu wewnętrznego Systemu Ochrony Instytucjonalnej.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest identyfikacja potencjalnych zagrożeń dla działania Banku, monitorowanie zaistniałych incydentów, podejmowanie działań wspierających oraz naprawczych, zapobiegających narażaniu Banku na występowanie zdarzeń wynikających z ryzyka braku zgodności oraz potencjalnych skutków nieprzestrzegania przez Bank przepisów prawa, wymogów organów nadzorczych, rekomendacji i standardów rynkowych, a w szczególności poprzez zapobieganie:

- 1) utracie reputacji oraz zaufania klientów, partnerów biznesowych i pracowników;
- 2) karom pieniężnym i odszkodowaniom;
- 3) negatywnym decyzjom ze strony instytucji/organów nadzorczych.

Dla realizacji powyższych celów Bank wprowadził zasady umożliwiające identyfikację, pomiar, raportowanie, monitorowanie oraz kontrolowanie ryzyka, na które może być narażony Bank w wyniku nieprzestrzegania wewnętrznych lub zewnętrznych regulacji z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych.

Identyfikacja i ocena ryzyka obejmuje: zagrożenia historyczne i zagrożenia hipotetyczne.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności realizowany w Banku obejmuje:

1) identyfikację kategorii ryzyka braku zgodności, szczegółowo opisanych w procedurach wewnętrznych na podstawie informacji wewnętrznych i zewnętrznych, np. baz danych o zmianach aktów prawnych, alertów prawnych z Banku Zrzeszającego oraz SSOZ BPS, ewidencji regulacji wewnętrznych Banku, zgłoszonych informacji dotyczących naruszania przepisów i przyjętych norm, pozwalającą na wstępne zlokalizowanie obszarów ryzyka, które następnie zostaną poddane

ocenie,

- 2) ocenę ryzyka – pomiar lub szacowanie, analizę ryzyka w tym za pomocą Kluczowych Wskaźników Ryzyka tj. KRI (ang. Key Risk Indicators),
- 3) kontrolę ryzyka – poprzez projektowanie i wprowadzanie, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 4) monitorowanie – wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 5) raportowanie - na temat ryzyka braku zgodności – do Zarządu i Rady Nadzorczej oraz Komitetu Audytu.

Komórka ds. zgodności odpowiada za stosowanie wybranych rodzajów mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności. Bank stosuje mechanizmy kontrolne i ograniczania ryzyka zgodności obejmujące:

- 1) analiza nowych produktów i usług wprowadzanych do oferty Banku lub ich modyfikacja, pod kątem zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi
- 2) projektowanie szczegółowych wytycznych przez komórkę ds. zgodności, dotyczących określonego postępowania innych komórek i jednostek Banku
- 3) monitorowanie wykonania zaleceń
- 4) informowanie o najbardziej istotnych zmianach w przepisach prawa, regulacjach wewnętrznych i standardach rynkowych
- 5) uczestnictwo w projektach wdrożeniowych, w kontekście zapewniania zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi (o ile nie narusza to niezależności komórki w procesie testowania)
- 6) przeprowadzanie lub zlecanie szkoleń w zakresie wskazanym przez komórkę ds. zgodności
- 7) określenie wskaźników ryzyka braku zgodności lub sygnałów ostrzegawczych.

Dodatkowymi mechanizmami ograniczania ryzyka braku zgodności, które Bank stosuje są:

- sprawowanie kontroli wewnętrznej (testowanie poziome na I linii oraz II linii)
- funkcjonowanie zasady anonimowego przekazywania przez pracowników informacji o nieprawidłowościach oraz zapewnienie pracownikom zgłaszającym naruszenia przyjętych w Banku zasad - pełnej ochrony przed konsekwencjami wynikającymi z tego faktu
- analizę skarg i reklamacji zgłoszonych w Rejestrze Skarg oraz zarejestrowanych zdarzeń operacyjnych w systemie informatycznym
- współpraca z Radcą Prawnym Banku w zakresie opiniowania wzorów umów dotyczących czynności innych niż bankowe, ewidencja tych umów w odrębnym rejestrze, a także świadczenia innej pomocy prawnej przez Radcę - w tym wprowadzanych lub zawieranych wzorów umów
- branie pod uwagę przez Zarząd negatywnych opinii Stanowiska zgodności w zakresie wprowadzania uregulowań wewnętrznych i nowych produktów, czy usług bankowych
- dokonywanie cyklicznych przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych w zakresie zgodności z przepisami prawa, rekomendacjami nadzorczymi, normami i przyjętymi zasadami
- tworzenie rezerw na pokrycie rezultatów niekorzystnego dla Banku rozstrzygnięcia spraw sądowych
- unikanie ryzyka reputacji poprzez odpowiednią politykę związaną z klientami i transakcjami (np. unikanie kontrahentów, z którymi bank nie zamierza podejmować współpracy), z którymi współpraca może być obciążona ryzykiem utraty reputacji
- wykorzystywanie istniejących list podmiotów podejrzewanych o wspieranie terroryzmu objętych sankcjami itp., czy których działalność może być sprzeczna z powszechnie obowiązującymi przepisami
- przestrzeganie przez pracowników Banku obowiązujących regulacji wewnętrznych i przepisów prawa oraz ustalonych przez Bank standardów etycznych i dobrych praktyk

- przestrzeganie przez Bank rekomendacji i zaleceń organów nadzorczych.

W ramach działań zabezpieczających oraz w celu redukcji ryzyka braku zgodności Zarząd Banku wprowadził Kodeks etyki stanowiący zbiór zasad profesjonalnego i zgodnego z najlepszymi standardami zasad postępowania oraz Zasady Ładu korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych. Przedmiotowe zasady i normy etyczne powinny być znane wszystkim pracownikom. Zarząd zaznajamia z ich treścią wszystkich pracowników Banku poprzez Kadrę kierowniczą Banku, czyniąc Kadrę odpowiedzialną za ich przestrzeganie.

W celu monitorowania realizacji celów w zakresie ryzyka braku zgodności Rada Nadzorcza, Komitet Audytu i Zarząd Banku otrzymują nie rzadziej niż raz na kwartał sprawozdania dotyczące poziomu ryzyka braku zgodności oraz proponowanych działań zapobiegawczych i redukujących ryzyko. Za sporządzanie sprawozdań odpowiedzialne jest Stanowisko ds. zgodności, które sprawozdania składa bezpośrednio do organu zarządzającego i nadzorującego.

Rada Nadzorcza co najmniej raz w roku dokonuje oceny efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku w oparciu o sprawozdanie Zarządu, raporty Stanowiska ds. zgodności i wyniki kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego.

II. 4. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej (IRRBB) jest to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz jego kapitału na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Narażenie wyniku finansowego wynikające ze zmian stóp procentowych dotyczy głównie ewentualnych odchyień w zakresie wyniku odsetkowego.

Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego to możliwość spadku/wzrostu dochodów odsetkowych spowodowana przewidywanymi lub nieoczekiwanymi zmianami rynkowymi stóp procentowych. Zasadniczo dotyczy zagrożenia zrealizowania wyniku odsetkowego, a tym samym odnosi się do aktywów i pasywów, a także potencjalnie pozycji pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest identyfikacja poszczególnych rodzajów tego ryzyka w celu ograniczenia negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na dochody i wartość ekonomiczną Banku.

Podstawowym celem jest dążenie do realizacji wyniku finansowego przyjętego w planie finansowym na dany rok obrachunkowy i jednoczesnego utrzymania umiarkowanej wrażliwości wyniku finansowego, w szczególności wyniku odsetkowego, na zmiany parametrów rynkowych, w tym przede wszystkim kształtowanie takiego dopasowania pozycji aktywów i pasywów dla działalności złotowej, by dotrzymane były limity obowiązujące w Banku dla ryzyka stopy procentowej.

Wewnętrzne regulacje Banku dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej, uwzględniają kluczowe zagadnienia zawarte w wytycznych EBA/GL/2018/02 - Wytyczne w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego i Rekomendacji G Komisji Nadzoru Finansowego. Ryzyko stopy procentowej monitorowane jest poprzez analizę ryzyka luki niedopasowania terminów przeszacowania w połączeniu z ustalonym na dany rok obrachunkowy przez Zarząd Banku limitem dopuszczalnego ryzyka wyniku odsetkowego, akceptowanym przez Radę Nadzorczą.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym oraz ryzykiem opcji klienta.

Ekspozycja Banku na ryzyko stopy procentowej jest badana metodą luki w oparciu o:

- 1) raport luki przeszacowania, pokazujący wielkość i charakter niedopasowania (luki) sald bilansowych i pozabilansowych pozycji Banku wrażliwych na zmianę stopy procentowej w poszczególnych terminach przeszacowania,

- 2) raport luki ryzyka bazowego, obrazujący w poszczególnych terminach przeszacowania poziom niedopasowania (luki) wrażliwych pozycji bilansowych i pozabilansowych, w podziale na stawki bazowe, w oparciu o które ustalane jest oprocentowanie należności / zobowiązań Banku,
- 3) raport luki ryzyka opcji klienta, obrazujący wpływ na miary ryzyka oparte na dochodach oraz na wartość ekonomiczną kapitału wcześniejszych spłat kredytów, zrywalności depozytów terminowych przed umownym terminem wymagalności oraz modelowania behawioralnego w przypadku, gdy poziom tego ryzyka stopy procentowej jest istotny,
- 4) analizę stopnia wrażliwości oprocentowania pozycji wrażliwych Banku na zmiany stóp rynkowych, co do wysokości nominalnego oprocentowania, istnienia różnych od 1 mnożników stawek bazowych, jak i klauzul minimalnego oprocentowania poszczególnych produktów,
- 5) symulacje wpływu zmian poziomu stóp procentowych na dochody i wartość ekonomiczną kapitału przy aktualnej strukturze pozycji wrażliwych, w tym scenariusze szokowe, testy warunków skrajnych i nadzorcze testy wartości odstających.

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez system limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów Banku. Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowane limity:

- 1) limit maksymalnej wartości względnego współczynnika luki – 15%,
- 2) limit dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego Banku z tytułu ryzyka niedopasowania w okresie 1 roku, tj. 12 miesięcy od dnia analizy – 45%, dla zmiany stóp o 100 pb,
- 3) limit dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego Banku z tytułu ryzyka bazowego w okresie 1 roku, tj. 12 miesięcy od dnia analizy – 15%, dla zmiany stóp o 35 pb,
- 4) limit dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego Banku z tytułu ryzyka opcji klienta w okresie 1 roku, tj. 12 miesięcy od dnia analizy – 45%, dla zmiany stóp o 100 pb,
- 5) limit dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej kapitału - 15% funduszy własnych, dla zmiany stóp o 200 pb,
- 6) limit dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego Banku z tytułu ryzyka niedopasowania – 35% funduszy własnych, dla zmiany stóp procentowych o 200 pb,
- 7) limit dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego Banku z tytułu ryzyka bazowego – 4% funduszy własnych, dla zmiany stóp bazowych o 35 pb,
- 8) limit zrywalności depozytów terminowych w okresie miesiąca - 5% stanu depozytów ogółem podmiotów niefinansowych,
- 9) limit spłacalności kredytów przed terminem w okresie miesiąca - 5% stanu kredytów ogółem podmiotów niefinansowych;
- 10) limit minimalnej rozpiętości odsetkowej – 1,2 p.p.,
- 11) limit wyniku odsetkowego – min. 8 mln zł,
- 12) limit strat z tytułu ryzyka opcji klienta - 1% funduszy własnych.

W Banku najistotniejszym ryzykiem istotnie wpływającym na poziom ryzyka stopy procentowej, tj. na zmiany wyniku odsetkowego według obserwacji historycznych jest ryzyko przeszacowania oraz ryzyko bazowe.

Wszystkie limity związane z ryzykiem stopy procentowej monitorowane są przez Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz. Każdorazowe przekroczenie limitu skutkuje opracowaniem informacji w tym zakresie dla Zarządu Banku.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są Zarządowi Banku:

- w okresach miesięcznych – informacja z pomiaru ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej i kontroli wykorzystania limitów
- w okresach kwartalnych - raport z zakresu analizy ryzyka stopy procentowej.

Rada Nadzorcza o poziomie ryzyka informowana jest kwartalnie.

II. 5. RYZYKO PŁYNNOŚCI

Ujawnienie informacji jakościowych wymagane tabelą EU LIQA :

Ryzyko płynności definiowane jest jako zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat realizacji zobowiązań, związanych z koniecznością zaciągnięcia zobowiązań lub sprzedażą aktywów na niekorzystnych warunkach, w związku z ryzykiem płynności rynku (produktu).

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności płatniczej, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Zarządzanie płynnością ma na celu dostosowanie utrzymywanego poziomu aktywów płynnych do rodzaju i rozmiarów prowadzonej działalności oraz zapewnienie posiadania i/lub łatwego dostępu do dostatecznej ilości środków finansowych, na poziomie zapewniającym pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na te środki ze strony klientów Banku (deponenci i kredytobiorcy).

W realizacji tego celu za szczególnie istotne uznaje się dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów długoterminowych oraz utrzymanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych, w tym wskaźnika LCR (liquidity coverage ratio) określonego w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r., uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych.

Celem polityki Banku w zakresie utrzymania płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie. Tak przyjęty cel, sprowadza zagadnienia płynności do obszaru stabilności źródeł finansowania Banku oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości.

W związku z powyższym, celem zarządzania ryzykiem płynności jest także kształtowanie struktury bilansu Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą zdolność do regulowania zobowiązań, uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz mogące się pojawić potrzeby w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub zachowań klientów.

Bank utrzymuje płynność kierując się realizacją następujących celów operacyjnych:

- zarządzanie płynnością śróddzienną w celu zapewnienia bieżącego wykonywania przez Bank zobowiązań płatniczych i rozliczeniowych – zarówno w warunkach normalnych, jak i w warunkach skrajnych.
- utrzymywanie nadwyżki nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych na poziomie pozwalającym na regulowanie krótko i średnioterminowych potrzeb płynnościowych Banku, zarówno w warunkach normalnych, jak i w warunkach skrajnych,
- uwzględnienie potrzeb płynności finansowej na etapie przygotowywania rocznych i długookresowych (w szczególności planów strategicznych) planów działalności Banku.

Polityka zarządzania płynnością finansową Banku uwzględnia zasady i normy określone w regulacjach wydawanych przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz przepisów prawa UE.

W procesie zarządzania płynnością finansową Banku istotne jest skorelowanie akcji kredytowej ze stabilnym wzrostem bazy depozytowej.

Rozwój akcji kredytowej uzależniony jest bowiem ściśle od poziomu stabilnej bazy depozytowej w Banku.

Podział funkcji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności uwzględnia rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka (operacyjna działalność rynkowa) od funkcji niezależnej oceny i kontroli ryzyka. Za monitorowanie poziomu środków finansowych Banku odpowiedzialny jest Główny Księgowy, a za dokonywanie transakcji związanych z zabezpieczaniem płynności, w tym zabezpieczenie środków w zakresie płynności śróddziennej i alokację nadwyżek Zespół finansowo – księgowy.

Funkcja pomiaru i analizy ryzyka, monitorowania ryzyka płynności, kontroli przestrzegania limitów, propozycji zmian ich wartości, analizy limitów wewnętrznych pod kątem ich wpływu na bezpieczeństwo Banku oraz zgodności przyjętych limitów z poziomem ryzyka akceptowanym przez Radę Nadzorczą (z uwzględnieniem nadzorczych norm płynności) przypisana jest do Zespołu zarządzania ryzykami i analiz. Nadzór nad bieżącym zarządzaniem płynnością sprawuje Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych. Prezes Zarządu pełni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności, w tym nad realizacją Polityki zarządzania ryzykiem płynności. Za zarządzanie ryzykiem płynności w kategoriach stanowienia (zarządzania) odpowiedzialny jest Zarząd Banku. Zarządzanie ryzykiem płynności jest włączone w system kontroli wewnętrznej realizowany na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony. Kontrola w ramach II linii obrony pełni funkcję niezależnej oceny efektywności i skuteczności - stosowanych przez Zespół zarządzania ryzykami i analiz - rozwiązań w zakresie identyfikacji, pomiaru i zarządzania ryzykiem płynności.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami i specyfiką działalności poprzez:

- codzienne wyliczenie wskaźnika LCR (liquidity coverage ratio)
- codzienną analizę wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku w Banku BPS SA, umożliwiającą efektywne wykorzystanie dostępnych środków (z uwzględnieniem obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej na wymaganym poziomie)
- codzienne monitorowanie poziomu aktywów płynnych oraz stopnia wykorzystania obowiązujących w tym zakresie limitów (wymaganych Uchwałą nr 386/2008 KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności)
- analizę luki płynności, z uwzględnieniem wskaźników płynności w wybranych terminach zapadalności/wymagalności, w okresach miesięcznych
- wyznaczanie i monitorowanie wykorzystania limitów finansowania portfela kredytowego, w tym finansowania kredytów o terminach zapadalności powyżej 10 lat
- wyznaczanie osadu we wkładach deponowanych przez klientów
- kontrolę przestrzegania limitów stanów gotówki w kasach Banku w ramach potrzeb, dokonując zasileń, bądź odprowadzeń nadmiaru gotówki
- analizę stopnia zrywalności i odnawialności depozytów terminowych
- analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej
- analizę zaangażowania Banku w długoterminowe finansowanie rynku nieruchomości
- analizę scenariuszy sytuacji kryzysowych.

Poziom ekspozycji Banku na ryzyko płynności ograniczany jest obowiązującym systemem limitów zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych.

Limity zewnętrzne stanowią:

- 1) Nadzorcze miary płynności wprowadzone Uchwałą nr 386/2008 KNF, wyliczone zgodnie z zapisami § 4 i § 5 Uchwały KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności, które obejmują następujące wskaźniki:
 - a) M1 – luka płynności krótkoterminowej, stanowiąca różnicę pomiędzy sumą wartości podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w dniu sprawozdawczym a wartością środków obcych niestabilnych

- b) M2 – współczynnik płynności krótkoterminowej, będący ilorazem sumy podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w dniu sprawozdawczym do wartości środków obcych niestabilnych
- c) M3 – współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi
- d) M4 - współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi.
- 2) Wskaźnik LCR – określa stopień pokrycia wypływów płynności netto przez aktywa płynne w warunkach skrajnych przez okres 30 dni kalendarzowych. Dla potrzeb wyliczenia wskaźnika LCR poszczególne pozycje aktywów płynnych oblicza się mnożąc salda należności i zobowiązań przez zdefiniowany dla danej kategorii wskaźnik redukcji. Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 limit nadzorczy ustalono na 2022 rok na minimalnym poziomie w wysokości 100 %, a w BSZK w Kraśniku ustalono limit wewnętrzny na poziomie 120 %.
- 3) Wskaźniki stabilnego finansowania (NSFR) - ukształtował się na poziomie 214,04% przy minimalnym ustalonym na poziomie 100%.
4. Wskaźnik dźwigni finansowej – ustalono na minimalnym poziomie w wysokości 5%. Na dzień 31.12.2022 roku wskaźnik ten wyniósł 7,21 %.

Limity zewnętrzne	wartość nadzorczą	wartość Banku
luka płynności krótkoterminowej	0	196 908
współczynnik płynności krótkoterminowej	1	1,79
współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi	1	4,58
współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1	1,77
Wskaźnik LCR %	100	402,06
Wskaźniki stabilnego finansowania (NSFR) %	100	214,04
Wskaźnik dźwigni finansowej %	5	7,21

5. System limitów wewnętrznych w Banku, w zakresie ryzyka płynności utrzymujących narażenie Banku na ryzyko płynności na poziomie zgodnym z przyjętą ogólną strategią działania Banku, obejmuje m.in. następujące limity:
- Zapas aktywów wysokopłynnych - minimalny poziom aktywów wysokopłynnych, które zabezpieczają będą płynność krótkoterminową
 - Limit zaangażowania aktywów - pożądana wielkość obligacji kredytowego
 - Limit zaciągniętych pożyczek i kredytów
 - Limit uzależnienia od dużych depozytów
 - Limit niedopasowania w poszczególnych przedziałach zapadalności/ wymagalności
 - Limity pozycji pozabilansowych
 - Uzależnienie od depozytów stabilnych - limit współczynnika osadu depozytów
 - Limit zaangażowania w kredyty długoterminowe EKZH o pierwotnym terminie zapadalności powyżej 10 lat.

Z częstotliwością roczną Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla różnego rodzaju krótkoterminowych i utrzymujących się w czasie, zarówno wewnętrznych, jak i systemowych warunków skrajnych, służące identyfikacji i określeniu ilościowemu ekspozycji Banku na możliwe przyszłe napięcia płynnościowe.

Testy warunków obejmują ocenę: długości okresu, w jakim będzie w stanie kontynuować obsługę klientów przy założeniu różnych wariantów odpływu środków, w tym zwiększonych wypływów z tytułu depozytów, które mogą zostać zerwane za pomocą kanałów innych niż tradycyjne (tj. w szczególności za pomocą kanału internetowego).

Bank posiada także:

- Plan działań awaryjnych w przypadku pojawienia się zagrożenia utrzymania wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej
- Plan postępowania w przypadku zagrożenia utraty płynności wskutek pojawienia się w środkach masowego przekazu niekorzystnych informacji o Banku, zagrażających utratą płynności
- Plan działań awaryjnych w przypadku wystąpienia awarii systemów komputerowych
- Plan działań awaryjnych w przypadku kryzysu płynności całego systemu bankowego (zgodnie z wymogami Rekomendacji P KNF i Uchwały nr 386/2008 KNF).

Wyniki testów warunków skrajnych wykorzystywane są w procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku, w szczególności w ramach awaryjnych planów płynności, do oceny adekwatności nadwyżki płynności, do ustalania limitów wewnętrznych.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania płynnością zapewnia codzienny monitoring ekspozycji na ryzyko płynności. Dienne raporty Nadzorczych miar płynności otrzymują: Prezes Zarządu, Wiceprezes Zarządu ds. Finansowo-księgowych, Wiceprezes Zarządu ds. handlowych, Główny Księgowy, Kierownik Zespołu Finansowo-Księgowego.

Raporty o ekspozycji Banku na ryzyko płynności przedstawiane są Zarządowi w okresach miesięcznych, Radzie Nadzorczej w okresach kwartalnych.

Informacje dotyczące pozycji płynności Banku

- 1) Podstawowym źródłem finansowania aktywów Banku są środki pozyskane od podmiotów niefinansowych. Na dzień 31.12.2022r. stanowiły one 74,59% pasywów. Środki instytucji rządowych i samorządowych finansowały aktywa w 15,76%, a kapitały własne w 6,41%, wynik finansowy roku bieżącego i ubiegłego stanowił 2,54%, a inne pasywa 0,71%.
- 2) Na koniec grudnia 2022 r. baza depozytowa wzrosła w stosunku do stanu na koniec 2021 roku o 3,88 % i ukształtowała się na poziomie 717 594,41 tys. zł.
- 3) Kredyty ukształtowały się na poziomie 273 449,12 tys. zł i w całości były pokryte depozytami stabilnymi. Nadwyżka depozytów ogółem nad kredytami wynosiła 444 145,29 tys. zł.
- 4) Relacja portfela kredytowego netto do stanu depozytów wynosiła 38,24 %, a do depozytów stabilnych + FWB – 49,89 %.
- 5) Ze struktury podmiotowej wynika, że bazę depozytową tworzyły głównie depozyty osób prywatnych, które na koniec 2022 r. stanowiły 52,24 %. Depozyty jednostek budżetowych stanowiły 17,44 %, rolników 21,82 %, a depozyty podmiotów gospodarczych stanowiły 8,50 %.
- 6) W strukturze depozytów dominowały depozyty bieżące, które na dzień 31.12.2022 r. stanowiły 73,15 % depozytów ogółem. Ryzyko płynności wynikające z dużego udziału depozytów bieżących jest kompensowane wysokim wskaźnikiem osadu, a także wysokim udziałem aktywów płynnych w aktywach ogółem.
- 7) W bazie depozytowej nie występuje nadmierna koncentracji depozytów. Duże depozyty stanowiące sumę wszystkich depozytów przyjętych od jednego deponenta powyżej 0,1 % bazy depozytowej podmiotów niefinansowych ukształtowały się na poziomie 48 191,60 tys. zł oraz powyżej 10% bazy depozytowej podmiotów budżetowych ukształtowały się na poziomie 25 897,06 tys. zł. Duże depozyty stanowiły łącznie 10,36 % bazy depozytowej.
- 8) Bank dysponuje stabilną bazą depozytową. Wyliczony na dzień 31.12.2022r. osad dla osób fizycznych wynosił dla depozytów bieżących 88,91 % i depozytów terminowych 81,92 %.

Zarządzając ryzykiem płynności, Bank utrzymuje odpowiednią nadwyżkę płynności złożoną z łatwo zbywalnych aktywów, w celu zabezpieczenia możliwości przetrwania sytuacji kryzysowych związanych z ryzykiem płynności oraz utrzymywał odpowiedni poziom aktywów płynnych, pozwalający na regulowanie krótko i średnioterminowych potrzeb płynnościowych Banku. W skład

aktywów płynnych utrzymywanych przez Bank wchodzą łatwo zbywalne i o niskim stopniu ryzyka obligacje skarbowe, bony pieniężne NBP oraz lokaty składane w Banku Zrzeszającym i obligacje płynnościowe Banku BPS S.A. z terminem do 1 miesiąca. Na koniec 2022 roku aktywa płynne w kwocie 446 014 tys. zł stanowiły 56,16 % aktywów netto ogółem w kwocie 794 139 tys. zł i w całości pokrywały depozyty niestabilne oraz duże depozyty.

9) Bank przez cały 2022 rok posiadał łatwy dostęp do wystarczającej ilości źródeł finansowania, na poziomie zapewniającym pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na środki ze strony klientów (deponenci i kredytobiorcy), w tym finansowania w ciągu dnia operacyjnego w formie limitu debetowego w rachunku bieżącym w wysokości 8 683 tys. zł, w ramach przyznanego przez Bank BPS S.A. limitu lokacyjnego na kwotę 21 708 tys. zł.

10) Bank nie jest uzależniony od kredytów i pożyczek międzybankowych.

11) Bank analizował poziom stabilności źródeł finansowania oraz monitorował kształtowanie się zapadalności aktywów i pasywów w poszczególnych horyzontach czasowych, w celu weryfikacji kwoty dostępnego finansowania w przedziałach czasowych.

12) Bank monitorował kształtowanie się wskaźników stanowiących wyznaczniki pozycji płynności tj. współczynniki płynności, wskaźniki zabezpieczenia płynności, wskaźniki stabilności bazy depozytowej, wskaźniki finansowania aktywów na tle ich wartości progowych. W 2022 roku wskaźniki te kształtowały się na bezpiecznych poziomach zapewniających utrzymanie płynności finansowej Banku.

13) Nie wystąpiły przekroczenia nadzorczych miar płynności. Bank codziennie spełniał nadzorcze normy płynności oraz wymóg w zakresie minimalnego poziomu wskaźnika pokrycia wpływów netto (wskaźnik LCR). Wewnętrzne limity ostrożnościowe ograniczające ryzyko płynności były przestrzegane, a ich wykorzystanie kształtowało się na bezpiecznym poziomie. W analizowanym okresie wszystkie limity w zakresie płynności były dotrzymane.

14) Wskaźnik LCR stanowiący wskaźnik pokrycia przez aktywa płynne wpływów płynności netto w warunkach skrajnych przez okres 30 dni kalendarzowych, wyliczony w Banku na dzień 31.12.2022 r. wyniósł 402,06%. Nadzorczy wymóg pokrycia wpływów netto w 2022 r. wynosił 100%.

15) Bank posiada plan awaryjny utrzymania płynności, który określa strategię i tryb postępowania w przypadku niedoborów płynności w sytuacjach awaryjnych opisanych scenariuszami warunków skrajnych, a także pozwala na uzyskanie zdolności do kompensacji niedoborów w dłuższym horyzoncie czasu.

16) Bank jest obciążony ryzykiem płynności wynikającym z finansowania kredytów długoterminowych depozytami krótkoterminowymi i średnioterminowymi. Jednak sytuacja w obszarze płynności finansowej była stabilna i nie stwarzała zagrożenia dla terminowej spłaty zobowiązań. Bank spełniał nadzorcze miary płynności i posiadał wystarczający poziom aktywów płynnych. Wskaźnik płynności aktywów oraz stopień zabezpieczenia pasywów niestabilnych aktywami płynnymi kształtowały się na wysokich bezpiecznych poziomach. Baza depozytowa charakteryzowała się dużą stabilnością. Akcję kredytową w pełni zabezpieczał wolumen depozytów stabilnych.

17) Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego celem funkcjonowania jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

II. 6. RYZYKO KAPITAŁOWE

Ryzyko kapitałowe to ryzyko wynikające z niedostosowania wielkości funduszy własnych do skali i złożoności działalności prowadzonej przez Bank oraz ewentualnej trudności Banku w pozyskaniu dodatkowego kapitału. Polityka kapitałowa Banku powinna zmierzać do utrzymywania takiego poziomu adekwatności kapitałowej, który pozwala na zapewnienie obsługi wszystkich interesantów Banku, poprzez przede wszystkim, utrzymanie wysokiej pozycji na terenie jego działania wśród funkcjonujących jednostek banków komercyjnych.

Podstawowym założeniem Banku jest utrzymywanie łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie co najmniej 14% oraz współczynnika kapitału Tier I na poziomie co najmniej 13% przy zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą tempie przyrostu aktywów ważonych ryzykiem.

Głównym źródłem pozyskania kapitałów w Banku jest zysk netto.

Alokacja kapitałów Banku na poszczególne rodzaje ryzyk odbywa się zgodnie z Rozporządzeniem CRR 575, Instrukcją funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP) oraz Polityką zarządzania kapitałem.

Proces szacowania wysokości kapitału niezbędnego do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka (kapitał wewnętrzny) odbywa się w następujących etapach:

- określenie całkowitego kapitału regulacyjnego – w miesięcznych okresach sprawozdawczych,
- ocena w procesie ICAAP istotności ryzyk bankowych nie w pełni ujętych w kapitale regulacyjnym oraz pozostałych ryzyk, na które narażony jest Bank – w kwartalnych okresach sprawozdawczych,
- oszacowanie poziomu kapitału wewnętrznego – w kwartalnych okresach sprawozdawczych.

Alokacja kapitału na wszystkie istotne rodzaje ryzyka ma na celu zapewnienie właściwego procesu zarządzania ryzykiem oraz wskazanie poziomu ryzyka wyrażonego w postaci limitów na poszczególne jego rodzaje. Wysokość tych limitów wyznacza akceptowalny apetyt na ryzyko i ustalony jest w Polityce zarządzania kapitałem.

Przyjmuje się również, że oszacowana przez Bank kwota niezbędna do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności bankowej - kapitał wewnętrzny, będzie na koniec poszczególnych kwartałów stanowiła maksymalnie 75% łącznej wartości funduszy własnych.

System informacji zarządczej w ramach ryzyka kapitałowego obejmuje:

- 1) w okresach miesięcznych dla Zarządu:
 - Raport w zakresie wyliczenia kapitału Tier I i Tier II oraz współczynników kapitałowych.
- 2) w okresach kwartalnych dla Zarządu i Rady Nadzorczej:
 - Zestawienia kapitału wewnętrznego oraz kapitału regulacyjnego na koniec danego kwartału.
 - Raport z wykorzystania limitów ryzyka dotyczących adekwatności kapitałowej w ramach kapitału wewnętrznego.
- 3) w okresach rocznych dla Zarządu i Rady Nadzorczej:
 - Testy warunków skrajnych na podstawie danych z zatwierdzonego planu finansowego, monitorowanie czy ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej nie wzrośnie ponad poziom określony limitem.
 - Raportowanie w sprawie skali portfela handlowego oraz wymogu kapitałowego.

W Rozdziale IV niniejszej informacji określono pozycje funduszy własnych, wg art. 437 Rozporządzenia CRR.

II. 7. RYZYKO WYNIKU FINANSOWEGO

Ryzyko wyniku finansowego to ryzyko wynikające z niewłaściwej dywersyfikacji źródeł osiąganego wyniku finansowego (zysku) lub niezdolności Banku do utrzymania wystarczającego i stabilnego poziomu rentowności na poziomie wynikającym np. z zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą planów finansowych. Jeżeli Bank nie jest w stanie generować zysku na odpowiednim poziomie, skutkować to może ograniczeniem w skali jego działalności, ze względu na spadek możliwości efektywnego wzrostu funduszy własnych zabezpieczających podejmowane ryzyka.

W celu określenia istotności ryzyka wyniku finansowego dla potrzeb wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego, Bank dokonuje kwartalnie analizy wielkości zrealizowanego wyniku finansowego w relacji do wyniku planowanego na dany rok według planu finansowego,

zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą. Jeżeli różnica pomiędzy wartością planowaną wyniku finansowego netto na dany rok, a zrealizowaną na datę dokonywania oceny kapitału wewnętrznego wartością wyniku finansowego netto, powiększoną o wartość wyniku planowanego do zrealizowania na okres pozostający do zakończenia roku jest dodatnia i większa niż 15% planowanego wyniku finansowego netto na dany rok, to Bank uznaje, że ryzyko wyniku finansowego jest istotne i wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu tego ryzyka, który stanowi wartość wyliczonej dodatniej różnicy pomiędzy wartością planowanego wyniku finansowego netto na dany rok, a zrealizowaną na datę analizy wielkością wyniku finansowego netto, powiększoną o wielkość wyniku planowanego do zrealizowania na okres pozostający do zakończenia roku.

Bank dokonując oceny poziomu wyniku finansowego ocenia także:

- 1) realizację Planu ekonomiczno-finansowego (kwartalnie), ocenę realizacji wieloletniego planu finansowego (Strategii działania – rocznie), bada wpływ warunków makroekonomicznych i ekonomicznych parametrów Banku na poziom ryzyka oraz adekwatność kapitałową w okresie planowanym,
- 2) ocenę podstawowych wskaźników charakteryzujących działalność Banku (ROA,ROE,C/I), wskaźników oceniających poziom ryzyka oraz założeń planu odnoszących się do kapitałów, współczynników kapitałowych, wskaźnika dźwigni finansowej,
- 3) wyniki testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka biznesowego, mających na celu określenie wielkości potencjalnej zmiany dochodu Banku przy założeniu skrajnych sytuacji wynikających ze skumulowania wyników testów przeprowadzonych w poszczególnych obszarach ryzyk występujących w Banku, które w konsekwencji wywierają wpływ na wielkość kształtującego się wyniku finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku stopa zwrotu z aktywów (ROA) Banku Spółdzielczego Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku, obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej wyniosła 1,96%, natomiast pozostałe wskaźniki kształtują się w wysokości: ROE – 30,57% oraz C/I – 37,98%.

8. RYZYKO WALUTOWE

Ujawnienie informacji jakościowych wymagane tabelą EU MRA:

Ryzyko walutowe to ryzyko niekorzystnych zmian kursów walut obcych w stosunku do PLN, prowadzących do powstania znacznych strat w przypadku otwartych pozycji w walutach obcych. Działalność walutowa BSZK w Kraśniku stanowi uzupełnienie oferty dla klientów Banku. Polega ona głównie na prowadzeniu rachunków bieżących w walutach EUR, USD, GBP i CHF, realizacji przekazów w obrocie zagranicznym, rachunków oszczędnościowych w walucie EUR, USD, GBP, CHF, skupie i sprzedaży walut na rachunek klienta.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym Banku jest dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej, stałe zwiększanie obrotu dewizowego przy stałym wzroście przychodów z tytułu wymiany.

Podstawowym celem Banku w zakresie ryzyka walutowego jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej (LPC) na poziomie nie przekraczającym 2% funduszy własnych. Limit ten na przestrzeni 2022r. był dotrzymany, a jego najwyższe wykorzystanie wynosiło 0,51% co stanowi 25,53% ustalonego limitu.

W BSZK w Kraśniku ustalono również limity pozycji indywidualnej (LN). Na przestrzeni analizowanego okresu limity te również były dotrzymane, a najwyższe wykorzystanie limitu dotyczyło EURO.

	Limit (w walutach)
USD	30 000
EUR	70 000
CHF	20 000
GBP	20 000

Limitem ograniczającym narażenie Banku na ryzyko jest limit dla jednorazowej transakcji walutowej (5 000 EUR), która poddana jest szczegółowej analizie oraz limity kasowe dla poszczególnych walut.

W BSZK w Kraśniku ustalono również limit strat ponoszonych w jednym dniu z tytułu transakcji walutowych w skali całego Banku na poziomie 1 000,00 zł oraz limit strat ponoszonych przez każdego pracownika lub zespół pracowników zawierających transakcje na poziomie 500,00 zł. W 2022 roku nie wystąpiły straty w ww. kwotach.

Na dzień 31.12.2022 r. suma aktywów i pasywów walutowych wyniosła 1,53 % sumy bilansowej przy ustalonym limicie w wysokości 5%.

W związku z tym, że Bank nie sklasyfikował ryzyka walutowego jako istotne, nie wylicza wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie tego ryzyka zgodnie z art. 351 Rozporządzenia.

W ramach funkcjonującego w Banku systemu informacji zarządczej ryzyko walutowe podlega raportowaniu:

- 1) Codziennie sporządzany jest Raport pozycji walutowej na godz. 10 na podstawie danych za poprzedni dzień roboczy oraz na godz. 15 na koniec dnia roboczego, który obejmuje:
 - a) Raport z ryzyka walutowego – Pozycja całkowita (LPC),
 - b) Raport z ryzyka walutowego – Limit nocny (LN),
 - c) Raport z ryzyka walutowego – Raport transakcyjny.
- 2) Z częstotliwością miesięczną: „Informacja z analizy ryzyka walutowego o wykorzystaniu LPC, LN”. Przedmiotowy Raport przedkładać jest Zarządowi Banku w cyklach miesięcznych oraz kwartalnych Radzie Nadzorczej.

Zarząd przedstawia Radzie Nadzorczej ocenę efektywności procesu zarządzania ryzykiem walutowym w Banku.

II. 9. INFORMACJE W ZAKRESIE ZASAD ZARZĄDZANIA w zakresie art. 435 ust. 2

W odniesieniu do zasad zarządzania Bank informuje, że:

1. Członkowie Zarządu Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich poza Bankiem. Członkowie Rady Nadzorczej Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich poza Bankiem. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć funkcje członka zarządu lub rady nadzorczej pełnione w podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony spełniającym warunki, o których mowa w art. 113 ust. 7 Rozporządzenia nr 575/2013, lub podmiotach, w których bank posiada znaczny pakiet akcji, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 36 Rozporządzenia nr 575/2013.
2. Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, zgodnie z przyjętą polityką zapewnienia odpowiedniości i różnorodności w składzie Zarządu, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata.
3. Rada Nadzorcza dokonuje oceny odpowiedniości poszczególnych kandydatów na członków Zarządu Banku, a także oceny Zarządu Banku oraz jego członków w trakcie kadencji.
4. Ocena odpowiedniości posiada charakter indywidualny i kolegialny, przy czym ocena indywidualna dokonywana jest w odniesieniu do każdego kandydata/członka Zarządu indywidualnie, natomiast ocena kolegialna dokonywana jest w stosunku do całego składu Zarządu.
5. W ramach indywidualnej oceny kandydata/członka Zarządu Rada Nadzorcza ocenia rzeczywiste jego kwalifikacje (wiedzę, umiejętności, doświadczenie) oraz reputację, natomiast ocena kolegialna Zarządu Banku działającego jako organ, obejmuje ocenę ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, a także ocenę reputacji Banku jako pochodnej działań i zachowań członków Zarządu Banku.
6. Prezesa Zarządu Banku Spółdzielczego powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza. Powołanie Prezesa Zarządu następuje za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego.

W zakresie strategii zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków Zarządu Banku mają zastosowanie Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego i przyjęte przez Zarząd Banku, Radę Nadzorczą, Zebranie Przedstawicieli oraz Rekomendacja Z Komisji Nadzoru Finansowego. Dobór Członków Zarządu Banku dokonywany jest tak, aby zagwarantowany został odpowiedni udział osób, wykazujących się doświadczeniem, wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi w zarządzaniu Bankiem. Indywidualne kompetencje poszczególnych kandydatów/członków Zarządu Banku dopełniają się, umożliwiając zapewnienie odpowiedniego poziomu przygotowania merytorycznego do kolegiального zarządzania Bankiem.

Oceny odpowiedniości przygotowuje Komisja ds. odpowiedniości składająca się z 3 członków powołanych ze składu Rady Nadzorczej, a ostatecznej oceny odpowiedniości dokonuje Rada Nadzorcza w oparciu o ocenę przygotowaną przez Komisję.

Członków Rady Nadzorczej powołuje Walne Zgromadzenie /Zebranie Przedstawicieli/ na okres 4 lat, Oceny kwalifikacji członków Rady Nadzorczej w czasie sprawowania funkcji członka Rady Nadzorczej oraz oceny funkcjonowania Rady Nadzorczej jako organu nadzoru dokonuje Zebranie Przedstawicieli. Zasady oceny zostały określone w „Procedurze dokonywania ocen odpowiedniości członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku”.

W ocenie przed zgłoszeniem kandydata uwzględnia się poniższe warunki, które powinny zostać bezwzględnie spełnione:

- kandydat na członka Rady Nadzorczej musi być członkiem Banku,
- kandydat na członka Rady Nadzorczej nie może być powiązany w linii prostej i do drugiego pokolenia w liniach bocznych z członkiem Zarządu Banku.

Wymogi, które powinien spełnić członek Rady Nadzorczej, obejmują:

- kwalifikacje zawodowe – kwalifikacje teoretyczne, w tym wykształcenie, oraz kwalifikacje nabyte w trakcie sprawowania określonych funkcji, wykonywania pracy, kwalifikacje nabyte w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, w tym rolniczą (prowadzenie gospodarstwa rolnego)
- reputację – tj. nieposzlakowaną opinię wynikającą z postępowania w życiu zawodowym i osobistym oraz z odpowiedzialności karnej, administracyjnej i cywilnej
- zarządzanie – czas poświęcany zajmowanemu stanowisku, konflikt interesów.

Rada Nadzorcza na dzień 31.12.2022r. składała się z 15 osób. Spośród członków większość pełni swoją funkcję więcej niż jedną kadencję.

Oceny odpowiedniości dokonuje Zebranie Przedstawicieli, w odniesieniu do każdego z kandydatów i członków Rady Nadzorczej z osobna oraz oceny odpowiedniości kolegiальной dotyczącej Rady Nadzorczej jako organu Banku, odnotowując fakt dokonania oceny i jej wyniki w treści podejmowanych uchwał.

Ocena odpowiedniości obejmuje proces weryfikacji reputacji, uczciwości, etyczności, wiedzy, umiejętności i doświadczenia kandydatów na członków Rady Nadzorczej oraz członków Rady Nadzorczej, a także bieżące ich monitorowanie, w celu rozpoznania sytuacji, w których należy dokonać ponownej oceny, niezależnie od oceny dokonanej przez KNF dla celów nadzorczych.

Przy dokonywaniu indywidualnej oceny kandydata na członka Rady Nadzorczej uwzględnia się cechy i kompetencje istotne z punktu widzenia zapewnienia prawidłowości i realizacji zadań przez Radę Nadzorczą, jak również adekwatność jego wiedzy, umiejętności i doświadczenia, do pełnionych przez nich funkcji oraz rękojmi należytego wykonywania tych funkcji. Proces oceny odpowiedniości indywidualnej następczej przeprowadzany jest w okresach dwuletnich.

Oceny odpowiedniości kolegiальной Zebranie Przedstawicieli dokonuje podejmując uchwałę przyjmującą sprawozdanie Komisji z wyników oceny kolegiальной Rady Nadzorczej.

Następczej oceny odpowiedniości Zebranie Przedstawicieli dokonuje nie rzadziej niż raz na dwa lata, oraz w każdym przypadku, gdy sytuacja tego wymaga, dokumentując wyniki następczej oceny

okresowej w drodze uchwały wraz z uzasadnieniem, które wskazuje, które z wymogów zostały uznane za spełnione oraz jakie okoliczności, zostały wzięte pod uwagę.

Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej spełniają wymogi określone w art. 22 aa Ustawy Prawo bankowe - podlegają ocenie w zakresie odpowiedności tzn. posiadania wiedzy, umiejętności i doświadczenia odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji, a także dają rękojmię należytego wykonania obowiązków związanych z tą funkcją, w tym legitymują się odpowiednią reputacją i wiarygodnością, a także niezależnością i brakiem konfliktu interesów. Nie pełnią funkcji dodatkowych o których mowa w art. 22aa ust. 3 ustawy – Prawo bankowe.

Bank nie spełnia I żadnej z przesłanek wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 35 ppkt a) Ustawy Prawo bankowe dotyczących banku istotnego, jak również nie został w myśl art. 4 ust. 1 pkt 35 ppkt b) uznany za bank istotny systemowo przez Komisję Nadzoru Finansowego, dlatego też stosownie do art. 9 cb. ustawy Prawo bankowe, nie jest zobowiązany do utworzenia komitetu ds. ryzyka. Z uwagi na powyższe w Banku nie funkcjonuje komitet ds. ryzyka, a zarządzanie ryzykiem jest nadzorowane przez Radę Nadzorczą Banku.

Działania Rady Nadzorczej są wspierane przez Komitet Audytu, powołany na podstawie ustawy z dnia 11 maja 2017r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, poprzez przedstawianie swojego stanowiska, ocen lub rekomendacji pozwalających na podjęcie stosownych decyzji w obszarach sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem.

W Banku funkcjonuje sformalizowany system przepływu informacji dotyczący ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku. System określa zasady raportowania, obieg informacji zarządczej, zasady opracowywania raportów i sposób ich przekazywania odbiorcom, którymi są w szczególności: Zarząd i Rada Nadzorcza. Systemem informacji zarządczej objęte są wszystkie obszary działalności Banku. Umożliwia to identyfikowanie, mierzenie, monitorowanie i kontrolowanie wszystkich rodzajów ryzyka w Banku. Zakres i częstotliwość raportowania są dostosowane do rozmiarów prowadzonej działalności i do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko. Na potrzeby SIZ w Banku opracowywanych jest 117 raportów, z czego 66 raportów dotyczy wprost zagadnień związanych z zarządzaniem ryzykami. Wszystkie raporty z zakresu ryzyka prezentowane są na posiedzeniach Zarządu Banku. Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczne informacje na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Na podstawie tych informacji, w ramach sprawowanego nadzoru, Rada Nadzorcza dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem. Częstotliwość przekazywania raportów jest zróżnicowana w zależności od przepisów zewnętrznych, rekomendacji nadzorczych oraz bieżących potrzeb Banku. Zarząd Banku otrzymuje raporty miesięczne, kwartalne, półroczne lub roczne. W sytuacjach nadzwyczajnych związanych z ryzykiem w Banku, odpowiednie komórki organizacyjne opracowują i przedkładają Zarządowi raporty bieżące. Opracowania mają charakter syntetyczny, zawierają najistotniejsze informacje służące podejmowaniu decyzji przez Zarząd Banku.

Zakres i częstotliwość raportowania dotyczącego ryzyka poddawane są, tak jak wszystkie inne raporty SIZ, przeglądowi zarządczym (co najmniej raz do roku) pod kątem dostosowania do rozmiarów prowadzonej działalności i do skali narażenia na ryzyko oraz zmian w przepisach, wydanych rekomendacji i zaleceń pokontrolnych KNF, po audycie SSOZ BPS oraz po kontroli wewnętrznej komórki kontroli.

Częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

III. ZAKRES STOSOWANIA – art. 436 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy. Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

IV. FUNDUSZE WŁASNE – art. 437 Rozporządzenia CRR

Fundusze własne dla potrzeb wyliczenia adekwatności kapitałowej wyliczane są w oparciu o postanowienia Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zgodnie z wymogami zawartymi w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (załącznik IV do Rozporządzenia nr 1423/2013) oraz Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego oraz dokonywania przez bank przeglądów strategii i procedur szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego.

Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 437 i 492 Rozporządzenia 575/2013 oraz zgodnie z wymogami przedstawionymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013r., stanowiącym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela EU CC1 – Struktura regulacyjnych funduszy własnych

		a)	b)
		Kwoty	Źródło w oparciu o numery/litery referencyjne bilansu skonsolidowanego w ramach regulacyjnego zakresu konsolidacji
Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe			
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	1 022	art.. 26 ust 1, art.. 27, 28, 29
	w tym: instrument typu 1		wykaz ENUB, o którym mowa w art.. 26 ust 3
	w tym: instrument typu 2		wykaz ENUB, o którym mowa w art.. 26 ust 3
	w tym: instrument typu 3		wykaz ENUB, o którym mowa w art.. 26 ust 3
2	Zyski zatrzymane	620	art. 26 ust. 1 lit. c)
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	49 164	art. 26 ust. 1
EU-3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	58	art. 26 ust. 1 lit. f)
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3 CRR i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I		art. 486 ust. 2
5	Udziały mniejszości (kwota dopuszczona w skonsolidowanym kapitale podstawowym Tier I)		art. 84
EU-5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń lub dywidend		art. 26 ust. 2
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	50 864	Suma wierszy 1-5a
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne			

7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)		art. 34, 105
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-10	art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37
9	Nie dotyczy		
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 CRR) (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38
11	Rezerwy odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne z tytułu instrumentów finansowych, które nie zostały wycenione według wartości godziwej		art. 33 ust. 1 lit. a)
12	Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty		art. 36 ust. 1 lit. d), art. 40 i 159,
13	Każdy wzrost kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych (kwota ujemna)		art. 32 ust. 1
14	Zyski lub stary z tytułu zobowiązań, wycenione według wartości godziwej, które wynikają ze zmian zdolności kredytowej instytucji		art. 33 ust. lit. b)
15	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. e), art. 41
16	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. f), art. 42
17	Bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli te podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. g), art. 44
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. h), art. 43, 45 i 46, art. 49 ust. 2 i 3, art. 79,
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. i), art. 43, 45, 47, art. 48 ust. 1 lit. b), art. 49 ust. 1-3, art. 79
20	Nie dotyczy		
EU-20a	Kwota ekspozycji następujących pozycji kwalifikujących się do wagi ryzyka równej 1 250 %, jeżeli instytucja decyduje się na wariant odliczenia		art. 36 ust. 1 lit. k)
EU-20b	w tym: znaczne pakiety akcji poza sektorem finansowym (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (i), art. 89-91
EU-20c	w tym: pozycje sekurytyzacyjne (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (ii), art. 243 ust. 1 lit. b), art. 244 ust. 1 lit. b), art. 258
EU-20d	w tym: dostawy instrumentów z późniejszym terminem rozliczenia (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (iii), art. 379 ust. 3
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38,

	wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 CRR) (kwota ujemna)		art. 48 ust. 1 lit. a)
22	Kwota przekraczająca próg 17,65 % (kwota ujemna)		art. 48 ust. 1
23	w tym: posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty		art. 36 ust. 1 lit. i), art. 48 ust. 1 lit. b)
24	Nie dotyczy		
25	w tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych		art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a)
EU-25a	Straty za bieżący rok obrachunkowy (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. a)
EU-25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I, z wyjątkiem przypadków, w których instytucja odpowiednio koryguje kwotę pozycji kapitału podstawowego Tier I, o ile takie obciążenia podatkowe obniżają kwotę tych pozycji, którą można maksymalnie wykorzystać w celu pokrycia ryzyka lub strat (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. l)
26	Nie dotyczy		
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I, które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)		art. 36 ust. 1 lit. j)
27a	Inne korekty regulacyjne		
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-10	Suma wierszy 7-20a, 21,22 oraz 25a-27
29	Kapitał podstawowy Tier I	50 853	Wiersz 6 minus wiersz 28
Kapitał dodatkowy Tier I: Instrumenty			
30	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne		art. 51 i 52
31	w tym: zaklasyfikowane jako kapitał własny zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości		
32	w tym: zaklasyfikowane jako zobowiązania zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości		
33	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 4 CRR, i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I		art. 486 ust. 3
EU-33a	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 494a ust. 1 CRR, przeznaczona do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I		
EU-33b	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 494b ust. 1 CRR, przeznaczona do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I		
34	Kwalifikujący się kapitał Tier I uwzględniony w skonsolidowanym kapitale dodatkowym Tier I (w tym udziały mniejszości nieuwzględnione w wierszu 5) wyemitowany przez jednostki zależne i będący w posiadaniu stron trzecich		art. 85 i 86
35	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne		art. 486 ust. 3
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi		Suma wierszy 30, 33 i 34
Kapitał dodatkowy Tier I: korekty regulacyjne			
37	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale dodatkowym Tier I (kwota ujemna)		art. 52 ust. 1 lit. b), art. 56 lit. a), art. 57
38	Bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów		art. 56 lit. b), art. 58

	sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		
39	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		art. 56 lit. c), art. 59, 60 i 79
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		art. 56 lit. c), art. 59 i 79
41	Nie dotyczy		
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II, które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (kwota ujemna)		art. 56 lit. e)
42a	Inne korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I		
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I		Suma wierszy 37-42
44	Kapitał dodatkowy Tier I		Wiersz 36 minus wiersz 43
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	50 853	Suma wierszy 29 i 44
Kapitał Tier II: instrumenty			
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne		art. 62 i 63
47	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 5 CRR, i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II, zgodnie z art. 486 ust. 4 CRR		art. 486 ust. 4
EU-47a	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 494a ust. 2 CRR, przeznaczona do wycofania z kapitału Tier II		
EU-47b	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 494b ust. 2 CRR, przeznaczona do wycofania z kapitału Tier II		
48	Kwalifikujące się instrumenty funduszy własnych uwzględnione w skonsolidowanym kapitale Tier II (w tym udziały mniejszości i instrumenty w kapitale dodatkowym Tier I nieuwzględnione w wierszach 5 lub 34) wyemitowane przez jednostki zależne i będące w posiadaniu stron trzecich		art. 87 i 88
49	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne		art. 486 ust. 4
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego		art. 62 lit. c) i d)
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	0	
Kapitał Tier II: korekty regulacyjne			
52	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane (kwota ujemna)		art. 63 lit. b) ppkt (i), art. 66 lit. a), art. 67
53	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		art. 66 lit. b), art. 68
54	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		art. 66 lit. c), art. 69, 70 i 79

54a	Nie dotyczy		
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		art. 66 lit. d), art. 69 i 79
56	Nie dotyczy		
EU-56a	Kwalifikowalne odliczenia od kwalifikowalnych zobowiązań, które przekraczają pozycje zobowiązań kwalifikowalnych instytucji (kwota ujemna)		
EU-56b	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II		
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	0	Suma wierszy 52-56
58	Kapitał Tier II	0	Wiersz 51 minus wiersz 57
59	Łączny kapitał (kapitał Tier I + kapitał Tier II)	50 853	Suma wierszy 45 i 58
60	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	265 463	
Współczynniki i wymogi kapitałowe, w tym bufor			
61	Kapitał podstawowy Tier I	19,16%	art. 92 ust. 2 lit. a)
62	Kapitał Tier I	19,16%	art. 92 ust. 2 lit. b)
63	Łączny kapitał	19,16%	art. 92 ust. 2 lit. c)
64	Łączne wymogi kapitałowe odnośnie do kapitału podstawowego Tier I instytucji	7,00%	dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych art. 128, 129, 130, 131, 133
65	w tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2,50%	
66	w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego		
67	w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego		
EU-67a	w tym wymóg utrzymywania bufora globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (G-SII) lub bufora innych instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII)		
EU-67b	w tym: dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia innych rodzajów ryzyka niż ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej		
68	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko) dostępny po spełnieniu minimalnych wymogów kapitałowych	12,16%	dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych art. 128
Minima krajowe (jeżeli różnią się od ram Bazylea III)			
69	Nie dotyczy		
70	Nie dotyczy		
71	Nie dotyczy		
Kwoty poniżej progów odliczeń (przed waznieniem ryzyka)			
72	Bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach funduszy własnych i kwalifikowalnych zobowiązaniach podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)		art. 36 ust. 1 lit. h), art. 45, 46, art. 472 ust. 10, art. 56 lit c), art. 59, 60, art. 66 lit c), art. 69, 70
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 17,65 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)		art. 36 ust. 1 lit. i), art. 45, 48
74	Nie dotyczy		
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 17,65 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia		art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, 48

	warunków określonych w art. 38 ust. 3 CRR)		
Pułapy stosowane do uwzględnienia rezerw w kapitale Tier II			
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)		art. 62
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową		art. 62
78	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą wewnętrznych ratingów (przed zastosowaniem pułapu)		art. 62
79	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów		art. 62
Instrumenty kapitałowe będące przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania (mających zastosowanie wyłącznie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 1 stycznia 2022 r.)			
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2 i 5
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2 i 5
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale dodatkowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3 i 5
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3 i 5
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4 i 5
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4 i 5

Tabela EU CC2 – Uzgodnienie regulacyjnych funduszy własnych z bilansem w zbadanym sprawozdaniu finansowym

	a	b	c
	Bilans zgodnie z opublikowanym sprawozdaniem finansowym	W ramach regulacyjnego zakresu konsolidacji	Odniesienie
Podział według klas aktywów/zobowiązań, zgodnie z bilansem w opublikowanym sprawozdaniu finansowym	Na koniec okresu sprawozdawczego	Na koniec okresu sprawozdawczego	
Aktywa			
Kasa, środki w Banku Centralnym	10 092		
Należności od innych banków	130 039		
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	273 449		
Papiery wartościowe	369 758		
Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe	0		
Wartości niematerialne i prawne	10		
Rzeczowe aktywa trwałe	5 921		
Pozostałe aktywa	4 869		
Aktywa razem	794 139		
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0		
Zobowiązania wobec innych banków	0		
Zobowiązania wobec klientów	717 654		

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0		
Pozostałe zobowiązania	5 653		
Rezerwy	4 403		
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0		
Zobowiązania razem	727 710		
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	1 042		
Kapitał zapasowy	49 164		
Inne całkowite dochody	620		
Pozostałe kapitały rezerwowe	58		
Wynik roku bieżącego	15 545		
Kapitał własny ogółem	66 429		
Suma zobowiązań i kapitału własnego	794 139		

V. WYMOGI KAPITAŁOWE

Limity wewnętrzne dotyczące alokacji funduszy własnych na poszczególne ryzyka ustalane są na podstawie danych historycznych, planowanego rozwoju działalności oraz prognozy kształtowania się poziomu funduszy własnych.

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny, w ramach realizacji postanowień Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. i Dyrektywy (UE) nr 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r.

Kapitał wewnętrzny to szacowana kwota kapitału, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka, występujących w działalności Banku oraz wpływu zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka.

W procesie oceny istotności wpływu poszczególnych rodzajów ryzyka na działalność Banku oceniane są następujące rodzaje ryzyka: kredytowe, koncentracji zaangażowań, stopy procentowej w księdze bankowej, operacyjne, ryzyko braku zgodności, ryzyko walutowe, ryzyko rynkowe instrumentów finansowych w księdze handlowej, ryzyko płynności, ryzyko cyklu gospodarczego, ryzyko kapitałowe, ryzyko strategiczne, ryzyko utraty reputacji, ryzyko modeli, ryzyko rezydualne, ryzyko prawne, ryzyko wyniku finansowego i ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.

Ryzyka są kwartalnie monitorowane pod kątem oceny istotności, z uwzględnieniem zasad, zawartych w „Instrukcji funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego” i w przypadku sklasyfikowania ryzyka jako istotne tworzony jest kapitał wewnętrzny.

Bank oblicza łączną wielkość kapitału wewnętrznego w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego i dokonuje agregacji kapitału regulacyjnego na poszczególne rodzaje ryzyka. Następnie ocenia, czy kapitał regulacyjny w pełni pokrywa ryzyka: kredytowe, rynkowe i operacyjne. W przypadku uznania kapitału regulacyjnego za nie wystarczający, tworzy się dodatkowy wymóg kapitałowy w ramach szacowania kapitału wewnętrznego.

W celu wyznaczenia kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe, Bank stosuje wskaźnik – w wysokości 4% – dla ekspozycji o wagach ryzyka 100% i więcej, przekraczających poziom 40% udziału w sumie aktywów powiększonej o udzielone zobowiązania pozabilansowe – według wartości bilansowej, przy zastosowaniu średnioważonej wagi ryzyka dla należności o wagach ryzyka 100% i więcej.

Jeżeli wyliczony według powyższych zasad wymóg kapitałowy jest większy niż 2% funduszy własnych, Bank uznaje, że ryzyko kredytowe jest ryzykiem istotnym, nie w pełni pokrytym wymogiem kapitałowym utworzonym w ramach filaru I i tworzy kapitał wewnętrzny na pokrycie tego ryzyka w wysokości różnicy pomiędzy wyliczonym wymogiem kapitałowym a wartością progu 2% funduszy własnych.

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kapitałowego, w wysokości adekwatnej do stopnia istotności.

Dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego ustalany jest w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy sumą kwot strat rzeczywistych i potencjalnych z tytułu ryzyka operacyjnego a wyliczonym wymogiem regulacyjnym.

Przy wyliczeniu kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka koncentracji Bank stosuje następujące zasady:

Ryzyko koncentracji to zagrożenie wynikające z nadmiernych koncentracji z tytułu ekspozycji wobec poszczególnych klientów, grup powiązanych klientów, klientów działających w tym samym sektorze gospodarki, regionie geograficznym, prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami, podmiotów należących do grupy kapitałowej banku (zarówno w ujęciu transgranicznym, jak i krajowym), ekspozycji denominowanych w tej samej walucie lub indeksowanych do tej samej waluty, z tytułu stosowanych technik ograniczenia ryzyka kredytowego oraz dużych pośrednich ekspozycji kredytowych, takich jak pojedynczy wystawca zabezpieczenia, charakteryzujących się potencjałem do generowania strat na tyle dużych, by zagrozić kondycji finansowej banku lub zdolności do prowadzenia podstawowej działalności lub doprowadzić do istotnej zmiany profilu ryzyka banku.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka koncentracji sektora gospodarczego wyliczany jest według następującej procedury:

Bank wylicza kapitał wewnętrzny na pokrycie tego ryzyka, jeżeli dla co najmniej jednego sektora gospodarki, wystąpi przekroczenie wartości granicznej. Następnie kwota przekroczenia wartości granicznej przemnożona jest przez wartość odpowiadającą średniej ważonej z wag ryzyka aktywów Banku. Wagami są wartości bilansowe aktywów. Zsumowane wyniki otrzymane dla każdego sektora, przemnożone przez wagę 8% stanowią kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka koncentracji sektorowej. Jeżeli wartość wyliczenia przekracza 2% funduszy własnych, Bank tworzy dodatkowy wymóg kapitałowy w wysokości różnicy dokonanego wyliczenia i progu 2% funduszy własnych.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka koncentracji z tytułu tego samego instrumentu finansowego wyliczany jest według następującej procedury:

Kwota przekroczenia wartości granicznej, przemnażana jest przez wartość odpowiadającą średniej ważonej z wag ryzyka aktywów Banku. Wagami są wartości bilansowe aktywów. Zsumowane wyniki otrzymane dla każdego instrumentu finansowego, przemnożone przez wagę 8% stanowią kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka koncentracji. Jeżeli wartość, obliczonego wyliczenia przekracza 2% funduszy własnych, Bank tworzy dodatkowy wymóg kapitałowy w wysokości różnicy dokonanego wyliczenia i progu 2% funduszy własnych.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka koncentracji zabezpieczenia kredytowego wyliczany jest według następującej procedury:

Bank wyznacza stopień koncentracji zabezpieczeń poprzez wyliczenie odrębnie dla każdego rodzaju zabezpieczenia różnicy pomiędzy kwotą zabezpieczeń ekspozycji kredytowych a wartością graniczną (limitem). Jeżeli dla co najmniej jednej formy zabezpieczenia (z wyłączeniem kaucji), wystąpi przekroczenie wartości granicznej, Bank oblicza kapitał wewnętrzny na pokrycie tego ryzyka. Kwota przekroczenia wartości granicznej przemnażana jest przez wartość odpowiadającą średniej ważonej z wag ryzyka aktywów Banku. Wagami są wartości bilansowe aktywów. Zsumowane wyniki otrzymane dla każdej formy zabezpieczenia, przemnożone przez wagę 8% stanowią kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka koncentracji zabezpieczeń. Jeżeli wartość, obliczonego wyliczenia przekracza 2% funduszy własnych, Bank tworzy dodatkowy wymóg kapitałowy w wysokości różnicy dokonanego wyliczenia i progu 2% funduszy własnych.

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka stopy procentowej:

Ryzyko stopy procentowej jest ryzykiem istotnym w działalności każdego banku. Dlatego w ramach procesu szacowania kapitału wewnętrznego należy dokonać alokacji kapitału na ten rodzaj ryzyka. Kwota kapitału alokowana na pokrycie ryzyka stopy procentowej (kapitał wewnętrzny) powinna być

adekwatna zarówno do faktycznie podejmowanego poziomu ryzyka stóp procentowych, jak również do przyjętego apetytu na ryzyko. Ponadto, powinna uwzględniać wpływ niekorzystnych potencjalnych zmian wartości ekonomicznej kapitału oraz przyszłych dochodów odsetkowych. Biorąc pod uwagę powyższe założenia kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka stopy procentowej obliczany jest według następującej formuły:

$$IC = k * \left| \min \left(\Delta EV_{s+}^{cs}; \Delta EV_{s-}^{cs}; \Delta NII_{s+}^c; \Delta NII_{s-}^c \right) \right|$$

gdzie:

IC-kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka stopy procentowej;

k - wskaźnik korygujący w wysokości 0,5;

ΔEV_{s+}^{cs} -zmiana wartości ekonomicznej kapitału z tytułu ryzyka stopy procentowej dla scenariusza wzrostu stóp procentowych;

ΔEV_{s-}^{cs} -zmiana wartości ekonomicznej kapitału z tytułu ryzyka stopy procentowej dla scenariusza spadku stóp procentowych;

ΔNII_{s+}^c -zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka stopy procentowej dla scenariusza wzrostu stóp procentowych;

ΔNII_{s-}^c -zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka stopy procentowej dla scenariusza spadku stóp procentowych.

Wartość kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka stopy procentowej obliczana jest przy założeniu, że zmiana stóp procentowych wynosi 200 punktów bazowych, a dla ryzyka bazowego 35 pb.

Kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej uwzględnia ryzyko terminów przeszacowania, ryzyko bazowe, ryzyko opcji klienta oraz zmianę wartości ekonomicznej. Przyjmuje się, że Bank akceptuje limit alokacji kapitału na pokrycie ryzyka stopy procentowej na poziomie nie wyższym niż 15 % funduszy własnych Banku.

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny z tytułu istotnego ryzyka cyklu gospodarczego w wysokości 2% wartości funduszy własnych obowiązujących na datę badania istotności w przypadku spadku wskaźnika dynamiki PKB poniżej 1,5% w porównaniu do analogicznego kwartału roku ubiegłego.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka wyniku finansowego stanowi wartość dodatniej różnicy pomiędzy wartością planowanego wyniku finansowego netto na dany rok a zrealizowaną na datę analizy wielkością wyniku finansowego netto, powiększoną o wielkość wyniku planowanego do zrealizowania na okres pozostający do zakończenia roku.

W celu wyliczenia kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyka płynności dokonuje się analizy sytuacji szokowej zakładającej nagły spadek bazy depozytowej o 20%. Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka płynności rozumiany jest jako roczny dodatkowy koszt utrzymania wskaźnika aktywa płynne do aktywów ogółem na minimalnym wymagalnym poziomie 20%, przy założeniu zaistnienia sytuacji szokowej.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej, jeżeli wskaźnik dźwigni finansowej osiągnie wartość poniżej 5%. Jeżeli ryzyko to jest ryzykiem istotnym, Bank alokuje kapitał wewnętrzny z tytułu tego ryzyka, proporcjonalnie, w wysokości od 0,21% do 1,00% funduszy własnych obliczonych na koniec ostatniego okresu obliczeniowego.

W celu oceny istotności ryzyka walutowego Bank wylicza następujący wskaźnik:

$$\frac{\text{maksymalna pozycja walutowa całkowita w ciągu ostatniego kwartału}}{\text{fundusze własne na koniec kwartału}} \times 100$$

Ryzyko to zostanie uznane za istotne jeżeli wskaźnik ten liczony na koniec danego kwartału przyjmie wartość wyższą niż 2,00%. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego stanowi 8% pozycji walutowej całkowitej, jeżeli przewyższa ona 2% funduszy własnych Banku lub stanowi 0 jeżeli nie przewyższa 2% funduszy własnych. Bank wyznacza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego zgodnie z metodą określoną w art. 351 Rozporządzenia CRR.

Bank ocenia, czy wartość wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego jest adekwatna do poziomu tego ryzyka w działalności Banku i wystarczająca na jego pokrycie. Badaniu podlega regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko walutowe wyznaczony przez Bank na przestrzeni ostatnich 6 miesięcy poprzedzających datę analizy. Jeśli regulacyjny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego na przestrzeni ostatnich 6 miesięcy nie przekroczył w żadnym z badanych miesięcy 10% posiadanych przez Bank funduszy własnych oraz jednocześnie średnia z tego okresu nie przekroczyła 5% funduszy własnych, Bank uznaje, że regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko walutowe jest wystarczający i nie wyznacza dodatkowego wymogu z tego tytułu.

W celu obliczenia dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe, Bank wyznacza większą z kwot regulacyjnego wymogu kapitałowego wyliczonego z tytułu ryzyka walutowego, w okresie ostatnich 6 miesięcy jako:

- maksymalny wymóg kapitałowy, który w okresie 6 miesięcy przekroczył 10% posiadanych przez Bank funduszy własnych,
- średni wymóg kapitałowy z okresu 6 miesięcy, o ile przekroczył 5% funduszy własnych.

Dodatkowym wymogiem kapitałowym z tytułu ryzyka walutowego jest większa z tych kwot pomniejszona o kwotę regulacyjnego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego.

Na dzień 31.12.2022 roku poza kapitałem regulacyjnym Bank wyznaczył wymóg kapitałowy na ryzyko stopy procentowej w wysokości 3 769,88 tys. zł.

W celu ustalenia łącznej wartości oszacowanych wymogów kapitałowych Bank dokonuje zestawienia wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dotyczących zarówno Filaru I i Filaru II. Łączna wartość wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyk na dzień 31.12.2022 r. stanowiła kwotę 25 006,94 tys. zł. Oszacowana przez Bank kwota niezbędna do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka występujących w Banku wyniosła 49,17 % łącznej wartości funduszy własnych.

System zarządzania kapitałem określa limity alokacji funduszy na pokrycie ryzyk: kredytowego w wysokości 60% funduszy własnych, operacyjnego w wysokości 10% funduszy własnych. Maksymalna przyjęta wartość alokacji funduszy na pokrycie ryzyk wynosi 75% łącznej wartości funduszy własnych.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka kredytowego na dzień 31.12.2022r. stanowił 36,42 % funduszy własnych, na ryzyko operacyjne 5,34 % funduszy własnych natomiast na ryzyko stopy procentowej stanowił 7,41% funduszy własnych.

Adekwatność kapitałowa

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Bank spełniał wszystkie wymogi w zakresie adekwatności kapitałowej określone przepisami prawa oraz zalecany przez KNF poziom bufora połączonego.

W Banku całkowity współczynnik kapitałowy wyniósł 19,16 % i znacznie przewyższał regulacyjne minimum 8% oraz zalecany przez KNF wymóg połączonego bufora na poziomie 10,50 %.

Fundusze własne zabezpieczają w pełni ryzyko generowane przez Bank. Przy obecnym poziomie funduszy własnych Bank posiada możliwości rozwoju skali działalności i tym samym wzrostu poziomu ryzyka. Wartość całkowitego współczynnika kapitałowego świadczy o stabilnej pozycji Banku pod względem ponoszonego ryzyka w relacji do posiadanych funduszy własnych, jednakże wzrost ryzyka z tytułu wzrostu skali działania wymaga również wzrostu bazy kapitałowej. Stosowana w Banku polityka dotycząca zarządzania kapitałem uwzględnia systematyczny wzrost bazy kapitałowej poprzez

przeznaczanie 100% zysku na fundusz zasobowy, co znajduje odzwierciedlenie w przyjętym planie kapitałowym.

Opis procesu stosowanego do przenoszenia oceny kredytowej emitenta i oceny kredytowej emisji na porównywalne pozycje aktywów nieuwzględnione w portfelu handlowym – Art. 444 lit. c) CRR.

Bank nie posiada ekspozycji podlegającej ocenie kredytowej emitenta i ocenie kredytowej emisji.

Ujawnienie informacji jakościowych obszaru wymogów kapitałowych zgodnie z art. 438 lit. d) Rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (CRR).

Tabela EU OV1 – Przegląd łącznych kwot ekspozycji na ryzyko

		Łączne kwoty ekspozycji na ryzyko		Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych
		a	b	c
		2022-12-31	2021-12-31	2022-12-31
1	Ryzyko kredytowe (z wyłączeniem ryzyka kredytowego kontrahenta)	231 506	227 774	18 520
2	W tym metoda standardowa	231 506	227 774	18 520
20	Ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów (ryzyko rynkowe)	0	0	0
21	W tym metoda standardowa	0	0	0
EU-22a	Duże ekspozycje	0	0	
23	Ryzyko operacyjne	33 958	34 553	2 717
EU-23a	W tym metoda wskaźnika bazowego	33 958	34 553	2 717
29	Ogółem	265 463	262 297	21 237

Usunięte wiersze 3 - EU-19a; 22; EU-23b - EU-23c; 25-28 dotyczą metod niestosowanych w Banku.

Bank Spółdzielczy Ziemi Kraśnickiej ujawnia w poniższej tabeli informacje, o których mowa w art. 447 Rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

Tabela EU KM1 – Najważniejsze wskaźniki dla BSZK w Kraśniku

	31-12-2022	31-12-2021
Dostępne fundusze własne (kwoty)		
Kapitał podstawowy Tier 1	50 853	48 225
Kapitał Tier 1	50 853	48 225
Łączny kapitał	50 853	48 225
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem		
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	265 463	262 297
Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (%)	19,1564	18,3858
Współczynnik kapitału Tier 1 (%)	19,1564	18,3858
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	19,1564	18,3858
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	-	-
W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier 1 (punkty procentowe)	-	-
W tym: obejmujące kapitał Tier 1 (punkty procentowe)	-	-
Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8.0000	8.0000
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
Bufor zabezpieczający (%)	2.5000	2.5000
Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	-	-
Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	-	-

Bufor ryzyka systemowego (%)	-	-
Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
Wymóg połączonego bufora (%)	2.5000	2.5000
Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,5000	10,5000
Kapitał podstawowy Tier 1 dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	11,1564	10,3858
Wskaźnik dźwigni		
Miara ekspozycji całkowitej	705 739	760 331
Wskaźnik dźwigni (%)	7,2100	6,3427
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)		
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	-	-
W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier 1 (punkty procentowe)	-	-
Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	5	5
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)		
Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	-	-
Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	5	5
Wskaźnik pokrycia wpływów netto		
Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona - średnia)	346 350	308 788
Wpływy środków pieniężnych - Całkowita wartość ważona	100 420	87 824
Wpływy środków pieniężnych - Całkowita wartość ważona	10 656	9 491
Wpływ środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	89 764	78 334
Wskaźnik pokrycia wpływów netto (%)	385,8464	391,1934
Wskaźnik stabilnego finansowania netto		
Dostępne stabilne finansowanie ogółem	662 800	626 019
Wymagane stabilne finansowanie ogółem	309 667	295 603
Wskaźnik stabilnego finansowanie netto (%)	214,0400	211,7800

Tabela EU INS1 – Udziały kapitałowe w zakładach ubezpieczeń

		31-12-2022	31-12-2022
		Wartość ekspozycji	Kwota ekspozycji na ryzyko
1	Instrumenty funduszy własnych utrzymywane w zakładach ubezpieczeń lub reasekuracji bądź ubezpieczeniowych spółkach holdingowych, nieodliczone od funduszy własnych	0	0

Bank nie posiada udziałów kapitałowych w zakładach ubezpieczeń.

Poszczególne ekspozycje według wyceny bilansowej na dzień 31.12.2022 r., z uwzględnieniem skutków ograniczania ryzyka kredytowego w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

– Ekspozycje na ryzyko kredytowe i skutki ograniczania ryzyka kredytowego

31-12-2022							
Kategorie ekspozycji		Ekspozycje przed zastosowaniem współczynnika konwersji kredytowej i ograniczeniem ryzyka kredytowego		Ekspozycje po uwzględnieniu współczynnika konwersji kredytowej i po ograniczeniu ryzyka kredytowego		Aktywa ważone ryzykiem i zagęszczenie aktywów ważonych ryzykiem	
		Ekspozycje bilansowe	Ekspozycje pozabilansowe	Ekspozycje bilansowe	Ekspozycje pozabilansowe	Aktywa ważone ryzykiem	Zagęszczenie aktywów ważonych ryzykiem (%)
		a	b	c	d	e	f
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	341 897	0	341 897	0	4 450	1,30%
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	38 730	705	38 730	203	7 786	20,00%
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	44	0	44	0	44	100,00%
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0	0	0	0	0,00%
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0	0	0	0	0,00%
6	Ekspozycje wobec instytucji	146 658	0	146 658	0	92	0,06%
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	31 401	9 426	31 401	3 779	35 180	100,00%
8	Ekspozycje detaliczne	102 487	15 613	102 487	6 243	67 845	62,40%
9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	102 621	12 021	102 621	5 896	95 907	88,38%
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	5 212	3	5 212	2	5 213	100,00%
11	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0	0	0	0	0,00%
12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0	0	0	0	0,00%
13	Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0	0	0	0	0,00%
14	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0	0	0	0	0	0,00%
15	Ekspozycje kapitałowe	5 977	0	5 977	0	5 977	100,00%
16	Inne pozycje	19 112	0	19 112	0	9 010	47,14%
17	Razem	794 139	37 769	794 139	16 123	231 506	28,57%

Z uwagi na brak ekspozycji w danej kategorii wiersze od nr 4-5, 11-13 nie zostały wypełnione

Tabela EU CR5 – Metoda standardowa

31-12-2022											
Kategorie ekspozycji		Waga ryzyka								Ogółem	
		0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%		Inne
		a	f	g	i	j	k	l	o		p
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	340 117	0	0	0	0	0	0	1 780	0	341 897
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0	39 435	0	0	0	0	0	0	0	39 435
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	0	0	0	0	44	0	0	0	44
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Ekspozycje wobec instytucji	146 473	0	0	185	0	0	0	0	0	146 658
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	40 827	0	0	0	40 827
8	Ekspozycje detaliczne	0	0	0	0	118 100	0	0	0	0	118 100
9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	0	0	0	0	0	114 642	0	0	0	114 642
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0	0	0	0	0	5 215	0	0	0	5 215
11	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0	0	0	0	0	5 977	0	0	0	5 977
15	Ekspozycje kapitałowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Inne pozycje	10 102	0	0	0	0	9 010	0	0	0	19 112
17	Razem	496 693	39 435	0	185	118 100	175 714	0	1 780	0	831 907

Z uwagi na brak ekspozycji w danej kategorii wiersze od nr 4-5, 11-13 nie zostały wypełnione, usunięto również kolumny b-d, h, m i n z wagami ryzyka, których Bank nie stosuje

Ujawnienie informacji jakościowych wymagane tabelą EU OVC:

Metoda stosowana do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego – art. 438 CRR

Proces oceny adekwatności kapitałowej ma na celu zapewnienie utrzymania kapitału Banku na poziomie dostosowanym do ryzyka jakie Bank ponosi w swojej działalności. Proces stanowi część systemu zarządzania Bankiem oraz podejmowania decyzji o charakterze zarządczym, z uwzględnieniem strategii Banku oraz strategii zarządzania i planowania kapitałowego.

Szczegółowy sposób wyliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych ryzyk regulują obowiązujące w Banku właściwe procedury. Proces szacowania kapitału wewnętrznego opiera się na wynikach oceny ryzyka uwzględniających czynniki ilościowe i jakościowe.

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy z tytułu:

- 1) ryzyka kredytowego – z zastosowaniem metody standardowej,
- 2) ryzyka rynkowego – z zastosowaniem metody podstawowej,
- 3) ryzyka operacyjnego – z zastosowaniem metody podstawowego wskaźnika.

Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza kapitał wewnętrzny na te ryzyka.

W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej, Bank dokonuje oceny wszystkich rodzajów ryzyka bankowego, zidentyfikowanych w rocznym procesie przeglądu listy ryzyk istotnych. Przegląd ten polega na identyfikacji wszystkich ryzyk występujących w działalności Banku ich analizie oraz określeniu ich istotności według kryterium jakościowego oraz ilościowego. Według kryterium jakościowego, Bank uznaje te rodzaje ryzyka, które są objęte wymogiem obliczania kapitału regulacyjnego. Według kryterium ilościowego, Bank zalicza inne zidentyfikowane rodzaje ryzyka, niewymienione według kryterium jakościowego jako ryzyka istotne a mogące potencjalnie wpłynąć na sytuację Banku w kategoriach ekonomicznych.

Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego. W procesie oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP), Bank identyfikuje także tzw. ryzyka trudno mierzalne – dla których trudno jest zbudować ilościowe lub jakościowe miary, oddające w sposób prawidłowy poziom danego ryzyka. Spośród istotnych rodzajów ryzyka, do kategorii trudno mierzalnych Bank zalicza ryzyko braku zgodności.

Bank zgodnie z wyznaczonymi celami kapitałowymi, przyjmuje minimalną wartość wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomie 14%, tym samym kapitał wewnętrzny może stanowić maksymalnie 75% funduszy własnych.

Celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka. Do ryzyk istotnych w swojej działalności Bank zalicza następujące ryzyka:

- 1) ryzyko kredytowe,
- 2) ryzyko płynności,
- 3) ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym.

Bank wykonuje kapitałowe testy warunków skrajnych uwzględniające m.in. pogorszenie parametrów makroekonomicznych i dokonuje oceny ich wpływu na wewnętrzną sytuację w zakresie adekwatności kapitałowej. Dokonywane testy obejmują badanie wrażliwości kapitału na nagłe, niespodziewane pogorszenie się zewnętrznej sytuacji ekonomicznej, skutkującej wzrostem ryzyka.

VI. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KONTRAHENTA ART. 439 ROZPORZĄDZENIA CRR

Nie dotyczy

VII. BUFOR ANTYCYKLICZNY – art. 440 ROZPORZĄDZENIA CRR

Nie dotyczy. Na podstawie art. 83 oraz art. 96 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, od dnia 1 stycznia 2016 roku wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium RP.

VIII. WSKAZNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO – art. 441 ROZPORZĄDZENIA CRR

Nie dotyczy

IX. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO – art. 442 ROZPORZĄDZENIA CRR

Ryzyko kredytowe to ryzyko poniesienia straty finansowej spowodowanej brakiem zdolności klienta do obsługi długu albo odmową wypełnienia zobowiązań wynikających z umowy wobec Banku. Ryzyko kredytowe dotyczy wszystkich aktywów bilansowych do których Bank ma tytuł prawny oraz pozycji pozabilansowych.

1. Definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości zgodnie z zasadami rachunkowości

Jako ekspozycję przeterminowaną Bank kwalifikuje każdą należność z tytułu kapitału i/lub odsetek nie spłaconą w terminie płatności określonym w umowie.

Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości są to ekspozycje kredytowe zagrożone zaklasyfikowane do kategorii: *poniżej standardu, wątpliwe i stracone*.

2. Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Bank posiada odpowiednie zasady i tryb równoważenia skutków ryzyka, wynikającego z transakcji kredytowych, w drodze odpowiedniej klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz tworzenia i utrzymywania rezerw celowych w wysokości odpowiedniej do ponoszonego przez Bank ryzyka, które określone zostały w Instrukcji Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych. Instrukcja zawiera wytyczne zawarte w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z późn. zm.

Klasyfikacja do poszczególnych grup ryzyka odbywa się wg dwóch kryteriów tj.:

1. **kryterium terminowości** – dotyczy wszystkich rodzajów ekspozycji kredytowych – klasyfikacja odbywa się każdego dnia roboczego automatycznie przez system Def Bank,
2. **kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej** – dotyczy ekspozycji kredytowych wynikających z kredytów i pożyczek dla klientów instytucjonalnych – klasyfikacja dokonywana jest na podstawie danych finansowych klienta aktualnych na dzień przeprowadzania klasyfikacji -najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał.

Rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

1. kategorii normalne - w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych;
2. kategorii zagrożone - w tym do kategorii poniżej standardu, wątpliwe i stracone;
3. kategorii pod obserwacją.

Bank może tworzyć rezerwę na ryzyko ogólne zgodnie z art. 130 Ustawy Prawo bankowe w ciężar kosztów, na pokrycie niezidentyfikowanego ryzyka związanego z prowadzeniem działalności bankowej.

Wysokość tworzonych rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych prawnych zabezpieczeń ich spłaty. Bank tworzy rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące w wysokości co najmniej:

- 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych od ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych zaklasyfikowanych do kategorii *normalne*
- 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych od ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii *pod obserwacją*

- 20% podstawy tworzenia rezerw celowych od ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii *poniżej standardu*
- 50% podstawy tworzenia rezerw celowych od ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii *wątpliwe*
- 100% podstawy tworzenia rezerw celowych od ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii *stracone*.

Rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące są tworzone, aktualizowane co do wysokości oraz rozwiązywane:

- z uwzględnieniem kryterium terminowości – najpóźniej w ostatnim dniu każdego miesiąca,
- z uwzględnieniem kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej – najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał, w którym dokonano przeglądu ekspozycji kredytowych i w przypadku korzystania z prawa do pomniejszeń podstawy tworzenia rezerw - przeglądu zabezpieczeń,
- w przypadku korzystania z prawa do pomniejszeń podstawy tworzenia rezerw – z uwzględnieniem kryterium limitu pomniejszeń – najpóźniej w ostatnim dniu każdego miesiąca.

W przypadku spłaty ekspozycji kredytowej Bank dokonuje aktualizacji poziomu rezerwy celowej oraz odpisu aktualizującego utworzonych na tę ekspozycję najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca, w którym nastąpiła spłata.

3. Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji

Przez kwotę ekspozycji należy rozumieć wartość określoną zgodnie z zasadami raportowania w ramach sprawozdawczości adekwatności kapitałowej COREP.

Całkowita kwota ekspozycji według wyceny bilansowej na dzień 31.12.2022r. wyniosła 831 924 tys. zł, natomiast średnia łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej za 2022 r. wyniosła 787 404 tys. zł.

Klasa ekspozycji	Kwota ekspozycji na 31.12.2022	Średnia kwota ekspozycji w 2021 roku
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	341 897	315 967
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	39 435	40 981
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	44	60
Ekspozycje wobec instytucji	146 658	120 881
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	40 827	42 813
Ekspozycje detaliczne	118 100	122 997
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	114 642	114 492
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	5 215	2 961
Ekspozycje kapitałowe	5 977	5 950
Inne pozycje	19 128	20 302
Razem	831 924	787 404

4. Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Bank z uwagi na ograniczony teren działania nie dokonuje analizy zaangażowania kredytowego w rozpiciu na obszary geograficzne i nie ustala limitów koncentracji zaangażowań w tym zakresie.

5. Rozkład ekspozycji w zależności od branży z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Całkowita kwota ekspozycji bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka według klas ekspozycji z

uwzględnieniem kwot ekspozycji wobec MŚP przed i po zastosowaniu współczynnika korygującego MŚP

Klasa ekspozycji	Kwota ekspozycji na 31.12.2022	W tym ekspozycje wobec MŚP	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem przed zastosowaniem współczynnika wsparcia MŚP	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP	Kwota wymogu kapitałowego
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	341 897		4 450	4 450	356
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	39 435		7 786	7 786	623
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	44		44	44	4
Ekspozycje wobec instytucji	146 658		92	92	7
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	40 827	40 827	35 180	35 180	2 814
Ekspozycje detaliczne	118 100	84 562	81 548	67 845	5 428
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	114 642	58 886	108 517	95 907	7 673
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	5 215		5 213	5 213	417
Ekspozycje kapitałowe	5 977		5 977	5 977	478
Inne pozycje	19 128		9 010	9 010	721
Razem	831 924	184 275	257 818	231 506	18 520

Struktura ekspozycji w podziale według typu kontrahenta, w rozbiciu na klasy ekspozycji według stanu na 31.12.2022 r.

Klasa ekspozycji	Kwota ekspozycji na 31.12.2022	Udział ekspozycji kredytowych
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	341 897	41,10%
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	39 435	4,74%
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	44	0,01%
Ekspozycje wobec instytucji	146 658	17,63%
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	40 827	4,91%
Ekspozycje detaliczne	118 100	14,20%
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	114 642	13,78%
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	5 215	0,63%
Ekspozycje kapitałowe	5 977	0,72%
Inne pozycje	19 128	2,30%
Razem	831 924	100,00%

6. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Struktura aktywów według okresu zapadalności w podziale na kategorie według stanu na 31.12.2022r (tys. zł).

Typ Aktywa	Saldo	Do 1 roku włącznie	Od 1 do 3 lat	Od 3 lat do 5	Powyżej 5 lat	Różne
Kasa	11 777	11 777				
Nal. od pod. finansowych	492 943	463 111	3 300		26 533	
Nal. od pod. niefinansowych	241 720	73 518	35 556	34 157	96 616	1 873
Nal. od jedn. samorządowych	35 422	3 020	8 908	8 778	14 717	
Aktywa trwałe netto	5 936		10	95	5 333	498
Inne aktywa bilansowe	6 340	6 261			79	
Razem	794 139	557 686	47 775	43 029	143 278	2 371

7. W podziale na istotne branże kwota ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych, przedstawione oddzielnie;

Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości (w wartości nominalnej) w rozbiu na branże według stanu na 31.12.2022 r (tys. zł).

Rodzaj ekspozycji	Razem ekspozycje "zagrożone"	Korekty wartości i rezerwy celowe	Ekspozycja po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw celowych
Osoby fizyczne	679	461	218
BUDOWNICTWO	397	400	-3
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY	4 096	4 143	-48
HOTELE i USŁ. GASTRONOM.	496	498	-3
Inne	40	40	0
OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI	0	0	0
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	271	136	136
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	10 526	6 449	4 077
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO i RYBACTWO	2 809	1 975	835
TRANSPORT, GOSPODARKA MAGAZYNOWA i ŁĄCZNOŚĆ	404	404	0
RAZEM	19 719	14 507	5 212

8. Kwota ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych, podane oddzielnie, z podziałem na ważne obszary geograficzne, w tym w miarę możliwości kwoty korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe związane z każdym obszarem geograficznym

Nie dotyczy, ponieważ Bank działa na ograniczonym określonym w Statucie terenie.

9. Uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości

Zmiana stanu wartości rezerw celowych na należności z grupy zagrożone w okresie od 31.12.2021 r. do 31.12.2022 r.

Wyszczególnienie	Dane na dzień		Zmiana	Dynamika
	31.12.2021	31.12.2022		
Rezerwy celowe na należności zagrożone, w tym:	7 314	14 507	7 193	198,35%
Poniżej standardu	402	40	-362	9,95%
Wątpliwe	1 701	5 053	3 352	297,06%
Stracone	5 211	9 414	4 203	180,66%

Rezerwy celowe i odpisy aktualizujące w 2022 r. zaliczane bezpośrednio do rachunku zysków i strat

Bilans otwarcia	8 374
Spisane w ciężar odpisów	362
Utworzone odpisy	8 704
Rozwiązane odpisy	1 821
Inne korekty	0
Bilans zamknięcia	14 895

W 2022 roku BSZK w Kraśniku nie korzystał ze wskazanego w Rozporządzeniu Ministra Finansów prawa do pomniejszeń podstawy tworzenia rezerw o zabezpieczenia hipoteczne.

X. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ – art. 443 Rozporządzenia CRR

Ujawnione informacje jakościowe wymagane tabelą EU AE4:

Dla celów niniejszych ujawnień aktywa uznaje się za obciążone, jeżeli są one przedmiotem zastawu lub jakiegokolwiek umowy mającej na celu ochronę, zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej danej transakcji, z której zakresu nie mogą zostać swobodnie wycofane.

Ujawnienie informacji o aktywach obciążonych i aktywach wolnych od obciążeń zgodnie z EBA/GL/2014/03 z dnia 27 czerwca 2014 roku, stanowią poniższa tabela.

Tabela EU AE1 – Aktywa obciążone i aktywa wolne od obciążeń

	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych		Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych		Wartość godziwa aktywów nieobciążonych						
		w tym hipotetycznie kwalifikujące się EHQLA i HQLA	w tym hipotetycznie kwalifikujące się EHQLA i HQLA	w tym EHQLA i HQLA	w tym EHQLA i HQLA							
						010	030	040	050	060	080	090
010	Aktywa instytucji ujawniającej informacje	1 912				792 226						
020	Kredyty na żądanie					56 843						
030	Instrumenty kapitałowe					3 256						
040	Dłużne papiery wartościowe					366 502						
050	w tym: obligacje zabezpieczone											
060	w tym: sekurytyzacje											
070	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych					63 460						

080	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe					21 252			
090	w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe								
100	Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie					344 733			
120	Inne aktywa	1 912				20 892			

XI. KORZYSTANIE Z ECAI art. 444 ROZPORZĄDZENIA CRR

Nie dotyczy, Bank nie korzysta z ratingów zewnętrznych

XII. EKSPozyCJE NA RYZYKO RYNKOWE – art. 445 Rozporządzenia CRR

1. Kwota wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego

W Banku nie występuje portfel handlowy. Bank wyznacza wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe Kwota wymogu obliczonego zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. C n dzień 31.12.2021 r. wynosi 0.

2. Kwota wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu szczególnego ryzyka stopy procentowej zawiązanego z pozycjami sekurytyzacyjnymi

Bank nie posiada pozycji sekurytyzacyjnych.

XIII. EKSPozyCJE NA RYZYKO OPERACYJNE – art. 446 Rozporządzenia CRR

Poniżej Bank prezentuje informacje jakościowe wymagane tabelą EU ORA.

Ujawnienie informacji dotyczących metod oceny minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych – art. 446 Rozporządzenia CRR.

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia CRR). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczony tą metodą na dzień 31.12.2022 roku wynosi 2 717 tys. zł.

Tabela EU OR1 – Wymogi w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego i kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem

Działalność bankowa	a	b	c	d	e
	Odpowiedni wskaźnik			Wymogi w zakresie funduszy własnych	Kwota ekspozycji na ryzyko
	2019	2020	2021		
1 Działalność bankowa objęta metodą wskaźnika bazowego	19 559	17 622	17 152	2 717	33 958

Usunięte wiersze 2-5 - nie dotyczą metod stosowanych w Banku

W ramach procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym. W przypadku konieczności podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych Banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizowane są odpowiednie szkolenia dla pracowników.

Na przestrzeni 12 miesięcy w całej strukturze organizacyjnej Banku zarejestrowano w sumie 453 zdarzeń operacyjnych potencjalnych i rzeczywistych, w tym zdarzeń ryzyka braku zgodności.

Suma strat potencjalnych, czyli możliwych do poniesienia w wyniku zaistniałych incydentów i zdarzeń operacyjnych w analizowanym okresie zaliczonych do linii biznesowych „Płatności i rozliczenia” oraz „Bankowość detaliczna” oszacowana została w wysokości 319,94 tys. zł (429 zdarzeń operacyjnych).

Na przestrzeni analizowanych 12 miesięcy wystąpiło 24 zdarzenia zakończonych stratą rzeczywistą w linii „Płatności i rozliczenia” oraz „Bankowość detaliczna” w kwocie 1,82 tys. zł

Oszacowana suma strat potencjalnych i rzeczywistych w łącznej wysokości 321,76 tys. zł w analizowanym okresie 12 miesięcy pozostaje na poziomie relatywnie niskim w stosunku do wyliczonego metodą stosowaną przez Bank (tzw. wskaźnikiem BIA – 15 % średniego dochodu na działalność bankowej z ostatnich trzech lat) wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne w wysokości 2 716,62 tys. zł (11,84 % wykorzystania).

Limit wewnętrzny określony w Strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym wynosi dla zdarzeń rzeczywistych 10 % limitu ogólnego tj. 271,66 tys. zł oraz 20 % dla zdarzeń potencjalnych – 543,32 tys. zł. Suma zdarzeń potencjalnych wyniosła 319,94 tys. zł, co stanowi 58,89 % wykorzystania limitu, a zdarzeń rzeczywistych 1,82 tys. zł, co stanowi 0,67 % wyznaczonego limitu.

Ryzyko operacyjne kształtuje się na niskim poziomie, akceptowalnym przez Bank.

Ze szczegółowego zestawienia limitów wartości KRI (Kluczowych Wskaźników Ryzyka) wynika, że wszystkie analizowane wskaźniki znajdowały się na poziomie normalnym z wyjątkiem limitu "Wiek serwerów z klasy serwerów strategicznych, systemowych, wspomagających, pracy grupowej", który znalazł się na poziomie ostrzegawczym.

Przeprowadzone testy w zakresie ryzyka operacyjnego nie wykazywały potrzeby wyznaczenia dodatkowego wymogu kapitałowego, gdyż kapitał alokowany na ryzyko operacyjne w pełni zabezpiecza występujące w Banku ryzyko.

Zgodnie z prowadzoną w Banku polityką kapitałową alokacja funduszy własnych na ryzyko operacyjne nie może przekroczyć 10% funduszy własnych, czyli kwoty 5 085,31 tys. zł. Na dzień 31.12.2022 roku wykorzystanie powyższego limitu stanowi 53,42 %.

XIV. PAPIERY KAPITAŁOWE NIEUWZGLĘDNIONE W PORTFELU HANDLOWYM – art. 447 Rozporządzenia CRR

Na dzień 31 grudnia 2022 r. Bank posiadał 1 682 415 akcji Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. zakupionych w ramach umowy zrzeczenia o wartości bilansowej 3 250,88 tys. zł, które były zakwalifikowane do finansowych aktywów trwałych oraz 1 544,99 tys. zł obligacji podporządkowanych Banku BPS S.A. Aktywa te nie są notowane na giełdzie papierów wartościowych. Bank posiadał również 1 udział w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeczenia BPS.

Aktywa finansowe	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2022r.	% kapitału jednostki	Liczba głosów na WZ
Bank Polskiej Spółdzielczości	3 957,50	0,369%	1 682 415
akcje seria H	1 332,73		
akcje seria I	31,00		
akcje seria J	309,06		
akcje seria K	240,00		
akcje seria L	200,00		
akcje seria M	200,00		
akcje seria O	225,59		
akcje seria T	250,00		
akcje seria W	150,00		
akcje seria AA	250,00		
akcje seria AC	62,50		
obligacje podporządkowane BPS0925	201,82		
obligacje podporządkowane BPS0326	504,80		
obligacje podporządkowane BPS0328	809,66		
Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeczenia BPS	5,00	b/d	1
Udział	5,00		

XV. EKSPOZYCJE NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCIOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM – art. 448 ROZPORZĄDZENIA CRR

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz jego kapitału na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej jest pojęciem o szerokim zakresie, obejmującym trzy główne kategorie ryzyka:

a) ryzyko niedopasowania – ryzyko niedopasowania terminów zmian oprocentowania aktywów odsetkowych i pasywów odsetkowych, z uwzględnieniem pozycji pozabilansowych.

a) ryzyko bazowe - ryzyko wynikające z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp bazowych (rynkowych i podstawowych NBP) w oparciu, o które wyznaczane jest oprocentowanie produktów / instrumentów generujących przychody / koszty odsetkowe, w przypadku gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach.

b) ryzyko opcji klienta - ryzyko wynikające z wpisanych w produkty oferowane przez Bank praw klienta do wcześniejszej spłaty zobowiązań lub należności.

Prowadzona przez Bank polityka w zakresie stopy procentowej polega na optymalizacji stosowanych stawek oprocentowania depozytów oraz kredytów, zapewniających jednocześnie konkurencyjność na rynku, osiągnięcie zaplanowanego wyniku finansowego oraz odpowiedniego poziomu płynności dla poszczególnych przedziałów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów.

Kluczowym elementem systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest wyznaczenie dopuszczalnego poziomu narażenia na to ryzyko. Bank wyznaczył metody pomiaru ryzyka stopy procentowej oraz zasady postępowania w przypadku stwierdzenia przekroczenia limitów, obejmujące m.in. zasady informowania organów Banku o niedotrzymaniu wartości granicznych oraz wskazujące komórki odpowiedzialne za podjęcie działań ograniczających narażenie na ryzyko do akceptowalnych poziomów.

Poziom ryzyka stopy procentowej w działalności Banku ograniczony jest poprzez system limitów wewnętrznych. System ten obejmuje następujące limity:

- względny limit luki,
- rozpiętość odsetkowa (marża),
- limit zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania,
- limit zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego,
- limit zrywalności depozytów i wcześniejszej spłacalności kredytów,
- limit zmiany wartości ekonomicznej kapitału.

Za najistotniejsze w działalności Banku należy uznać ryzyko z tytułu przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę oprocentowania oraz ryzyko bazowe z tytułu posiadania znacznego portfela kredytowego, indeksowanego do stopy redyskonta weksli i stawek rynku międzybankowego.

Potencjalną zmianę wyniku odsetkowego wylicza się dla kilku wariantów zmiany stóp, w szczególności dla ich wzrostu / spadku o 25 pb, 50 pb, 100 pb i o 200 pb w każdym przedziale przeszacowania.

W ramach analiz ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej, w oparciu o raport luki przeszacowania, szacowany jest wpływ zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału, które obejmuje scenariusz równoległego przesunięcia krzywej dochodowości w dół i w górę o 25 pb, 100 pb, 200 pb oraz scenariusze testów szokowych i nadzorczych testów wartości odstających, a także założenia przyjęte jako test warunków skrajnych.

Zgodnie z wymogami nadzorczymi, w tym z art. 98 ust. 5 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, a także zgodnie z Wytyczną nr 113 EBA/GL/2018/02, jeżeli niekorzystna zmiana wartości ekonomicznej kapitału przy założeniu nagłego i nieoczekiwanego przesunięcia krzywej dochodowości

o +/-200 pb przekracza 20% funduszy własnych, należy o tym fakcie niezwłocznie poinformować organ nadzoru.

Zmianę wartości ekonomicznej Bank określa w teście, który ma na celu określenie wielkości potencjalnej zmiany wartości ekonomicznej przy zmianie stóp procentowych o 200 punktów bazowych na skutek niedopasowania terminów przeszacowania pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi na zmianę stóp procentowych w okresie 12 miesięcy z równoczesnym procentowym wyliczeniem wpływu na wielkość funduszy własnych Banku. Dopuszczalny limit zmiany wartości ekonomicznej banku wynosi 15% funduszy własnych, a jego wykonanie na dzień analizy wyniosło 5,5752 % funduszy własnych przy wzroście stóp o 200 pb. i 5,5752 % funduszy własnych przy spadku stóp o 200 pb.

Na dzień 31.12.2022r . przeprowadzono badanie ekspozycji na ryzyko stopy procentowej w zakresie miar opartych na dochodach i w zakresie zmian wartości ekonomicznej kapitału za pomocą nadzorczego testu wartości odstających. Wyniki tego testu mieszczą się w ramach ustalonego przez UKNF limitu na poziomie 20% funduszy własnych.

Ryzyko bazowe wynika z niedoskonałego powiązania w dostosowaniu stóp procentowych (rynkowych i podstawowych NBP), w oparciu o które wyznaczane jest oprocentowanie pozycji generujących przychody / koszty odsetkowe, w przypadku, gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach. Ekspozycja Banku na ryzyko bazowe monitorowana jest w oparciu o raport luki ryzyka bazowego dla wszystkich pozycji wrażliwych na zmianę stawek bazowych. Jako stawki bazowe Bank przyjmuje:

- 1) stopy podstawowe NBP, w szczególności stopy: depozytową, referencyjną, redyskonta weksli i lombardową;
- 2) stawki międzybankowego rynku pieniężnego, tj. dla pozycji w złotych są to w szczególności stawki WIBID/WIBOR od 1 dnia do 1 roku, natomiast dla pozycji walutowych stawki terminowe dla transakcji w danej walucie, np. EURIBOR dla EUR oraz LIBOR dla USD, CHF, GBP.

Ryzyko opcji klienta wynika z wpisanych w produkty bankowe praw, pozwalających na zmianę poziomu lub terminów przepływów pieniężnych przez Bank lub klienta w przypadku, gdy posiadacz opcji prawie na pewno z niej skorzysta, o ile leży to w jego interesie lub domyślnie wbudowanej elastyczności, gdy zmiany stóp procentowych mogą wpływać na zmianę zachowania klienta. Ryzyko opcji klienta uwzględniane jest w raporcie luki przeszacowania.

W związku z oferowaniem przez Bank produktów pozwalających na wcześniejsze wycofanie depozytu terminowego lub spłatę kredytu wyznacza się wskaźnik wcześniejszych spłat kredytów oraz zrywalności depozytów. W przypadku, gdy określone wskaźniki wcześniejszych spłat kredytów / zrywalności depozytów przekroczą 5%, w raporcie luki przeszacowania, pomniejsza się wartości odpowiednio kredytów / depozytów o stopie zarządzanej przez Bank, a kwotę korekty ujmuje się w przedziale do 1 dnia roboczego włącznie. Na dzień 31.12.2022 r. udział kredytów spłaconych przed terminem w sumie kredytów normalnych wyniósł 0,4740% co oznacza wykorzystanie ustalonego limitu na poziomie 9,4800%. Udział zerwanych depozytów w bazie depozytowej wyniósł 0,6701% co oznacza wykorzystanie ustalonego limitu na poziomie 13,4020%.

Bank wyznacza limit strat z tytułu ryzyka opcji klienta na poziomie 1% funduszy własnych, wyznaczony jako sumę iloczynu kwoty depozytów zerwanych przed terminem i wskaźnika marży odsetkowej wyznaczonej na datę analizy, a także iloczynu kwoty kredytów spłaconych przed terminem i wskaźnika marży odsetkowej. Jak wynika z wyliczeń wartość zerwanych depozytów oraz wartość wcześniejszych spłat kredytów pomnożona przez marżę wynosi 151,98 tys. zł co oznacza, że mieści się w przyjętym limicie.

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez system limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów Banku. Wszystkie limity związane z ryzykiem stopy procentowej monitorowane są przez Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz. Każdorazowe przekroczenie limitu

skutkuje opracowaniem informacji w tym zakresie dla Zarządu Banku. W 2022 roku zdefiniowane limity dla ryzyka stopy procentowej były przestrzegane.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych, mające na celu określenie wielkości potencjalnej zmiany wyniku odsetkowego. Wyniki tych testów na dzień 31.12.2022r. przedstawia poniższa tabela.

	dopuszczalny poziom ekspozycji na ryzyko	wartość bazowa	dopuszczalna wartość narażenia na ryzyko	wartość ryzyka	wykorzystanie limitu
ryzyko przeszacowania (+2%)	35,00%	50 853,14	17 798,60	440,54	2,48
ryzyko przeszacowania (-2%)	35,00%	50 853,14	17 798,60	-7 539,76	42,36
ryzyko przeszacowania (+1%)	35,00%	50 853,14	17 798,60	220,27	1,24
ryzyko przeszacowania (-1%)	35,00%	50 853,14	17 798,60	-2 222,81	12,49
ryzyko przeszacowania (+0,5%)	35,00%	50 853,14	17 798,60	110,14	0,62
ryzyko przeszacowania (-0,5%)	35,00%	50 853,14	17 798,60	-54,87	0,31
ryzyko przeszacowania (+0,25%)	35,00%	50 853,14	17 798,60	55,07	0,31
ryzyko przeszacowania (-0,25%)	35,00%	50 853,14	17 798,60	-27,47	0,15
ryzyko bazowe (+0,20%)	4,00%	50 853,14	2 034,13	-507,39	24,94
ryzyko bazowe (-0,20%)	4,00%	50 853,14	2 034,13	-485,32	23,86
ryzyko bazowe (+0,10%)	4,00%	50 853,14	2 034,13	-253,69	12,47
ryzyko bazowe (-0,10%)	4,00%	50 853,14	2 034,13	-242,69	11,93
ryzyko bazowe (+0,35%)	4,00%	50 853,14	2 034,13	-887,93	43,65
ryzyko bazowe (-0,35%)	4,00%	50 853,14	2 034,13	-849,26	41,75
ryzyko opcji klienta - depozyty	5,00%	175 886,41	8 794,32	1 178,66	13,40
ryzyko opcji klienta - kredyty	5,00%	287 201,12	14 360,06	1 276,51	9,48

Wyniki testów warunków skrajnych wskazują na fakt, że potencjalne straty z tytułu ryzyka stopy procentowej mają pokrycie w funduszach własnych alokowanych na to ryzyko.

Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie Informacji przekazywane są miesięcznie Zarządowi Banku oraz kwartalnie Radzie Nadzorczej Banku.

Wszelkie inne istotne informacje odnoszące się do miar ryzyka stopy procentowej ujawniono tabeli IRRBB1.

Tabela EU IRRBB1 – Ryzyka stopy procentowej z tytułu działalności w ramach portfela bankowego

Scenariusze wstrząsów stosowane do celów nadzorczych	2022-12-31	2021-12-31	2022-12-31	2021-12-31
	Zmiany w bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału		Zmiany w wyniku odsetkowym netto	
	Bieżący okres	Poprzedni okres	Bieżący okres	Poprzedni okres
1 Równoległy wzrost szoku	-2 835	-1 781	441	346
2 Równoległy spadek szoku	2 835	1 781	-7 540	-9 513
3 Spadek stóp krótkoterminowych i wzrost stóp długoterminowych (ang. steepener)	-662	-420		
4 Wzrost stóp krótkoterminowych i spadek stóp długoterminowych (ang. flattener)	0	4		
5 Wzrost stóp krótkoterminowych	-1 210	-756		
6 Spadek stóp krótkoterminowych	1 210	800		

XVI. EKSPozYCJA NA POZYCJE SEKURTYZACYJNE – art. 449 ROZPORZĄDZENIA CRR

Nie dotyczy

XVII. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ - art. 450 ROZPORZĄDZENIA CRR

Celem zasad Polityki jest wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem, tak by nie zachęcać do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę

Nadzorczą skłonność do ryzyka Banku, a także wspieranie realizacji strategii działalności Banku oraz ograniczenie konfliktu interesów.

Przepisami nadrzędnymi, jakie Bank stosuje w zakresie polityki wynagrodzeń jest:

- Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach (Dz.U. z 2021 r. poz.1045),
- Rekomendacja Z dotycząca zasad ładu wewnętrznego w bankach Komisji Nadzoru Finansowego.
- Wytyczne EBA dotyczące prawidłowej polityki wynagrodzeń (EBA/GL/2015/22)
- CRD V/CRR II, opublikowany w dniu 7 czerwca 2019 r. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej finalny tekst tzw. pakietu, w skład którego wchodzi:
 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, wskaźnika stabilnego finansowania netto, wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rynkowego, ekspozycji wobec kontrahentów centralnych, ekspozycji wobec przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, dużych ekspozycji, wymogów dotyczących sprawozdawczości i ujawniania informacji, a także rozporządzenie (UE) nr 648/2012,
 - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/878 z dnia 20 maja 2019r. zmieniająca dyrektywę 2013/36/UE w odniesieniu do podmiotów zwolnionych, finansowych spółek holdingowych, finansowych spółek holdingowych o działalności mieszanej, wynagrodzeń, środków i uprawnień nadzorczych oraz środków ochrony kapitału.
- Ustawa z dnia 25 lutego 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw - zapis zawarty w art. 9ca Ustawy, który stanowi:

- (ust. 1b) Bank, który nie jest dużą instytucją, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 146 Rozporządzenia nr 575/2013 i którego średnia wartość aktywów, obliczona dla czteroletniego okresu bezpośrednio poprzedzającego bieżący rok obrotowy, nie przekracza równowartości w złotych 5 000 000 000 euro, stosuje politykę wynagrodzeń w ograniczonym zakresie. Stosowanie polityki wynagrodzeń w ograniczonym zakresie dotyczy zmiennych składników wynagrodzenia oraz uznaniowych świadczeń emerytalnych

Bank Spółdzielczy Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku Bank, nie jest dużą instytucją, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 146 rozporządzenia nr 575/2013, więc może stosować politykę wynagrodzeń w ograniczonym zakresie, o którym mowa w ust. 1b (Prawa bankowego).

- (ust. 1d.) Bank stosuje politykę wynagrodzeń w ograniczonym zakresie, o którym mowa w ust. 1b, w odniesieniu do osoby, której roczna wysokość zmiennego wynagrodzenia nie przekracza równowartości w złotych 50 000 euro ani jednej trzeciej jej łącznego rocznego wynagrodzenia.

Z uwagi na powyższe zapisy Bank może stosować politykę wynagrodzeń w ograniczonym zakresie.

W Banku w zakresie polityki wynagrodzeń mają zastosowanie Regulacje wewnętrzne dotyczące wdrożenia polityki wynagrodzeń:

- Polityka wynagrodzeń w Banku Spółdzielczym Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku, stanowiąca Załącznik do Uchwały Nr 109/2021 Zarządu Banku Spółdzielczego Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku z dnia 28 grudnia 2021 r. zatwierdzona Uchwałą Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku Nr 2/2022 z dnia 28.01.2022 roku, zmieniona Uchwałą Nr 69/2022 Zarządu Banku Spółdzielczego Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku z dnia 18 października 2022 r.
- Regulamin wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku, wprowadzonego Uchwałą Nr 108/2021 Zarządu Banku Spółdzielczego Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku z dnia 28 grudnia 2021 r. zatwierdzony Uchwałą Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku Nr 2/2022 z dnia 28.01.2022 roku.

- Protokoły z posiedzeń Rady Nadzorczej dotyczące decyzji związanych z wdrożeniem Polityki.

Zakres osób objętych Polityką zawarty jest w § 5 Polityki, został ustalony, w sposób zgodny z § 24 Rozporządzenia z dnia 8 czerwca 2021r.

Przyjęta Polityka obejmuje ustalone i rozgraniczone poprawnie, w sposób zgodny z Rozporządzeniem z dnia 8 czerwca 2021r., tj. § 25 ust. 1, § 27, a także Pakietem CRDIV/CRR podział na stałe i zmienne składniki wynagrodzeń.

W szczególności Polityka uwzględnia to, że Bank Spółdzielczy Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku (§ 30 ust. 2 Rozporządzenia z dnia 8 czerwca 2021r.):

- jest spółdzielnią;
- prowadzi działalność na ograniczonym terenie określonym w Statucie Banku;
- jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS;
- działa w ramach określonego limitami apetytu na ryzyko;
- posiada prostą strukturę organizacyjną;
- funkcjonuje w oparciu o zasadę, iż członkowie organu zarządzającego ponoszą ostateczną odpowiedzialność za instytucję, jej strategię i działalność;

W przyjętych zasadach wynagradzania zachowuje się praktykę polegającą na tym, iż zmienne składniki wynagrodzeń stanowią niewielką część w relacji do stałych składników wynagrodzeń;

Uznaje, iż łączna wysokość zmiennych składników wynagrodzenia przyznawana osobom, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka, w ujęciu historycznym nie ograniczała zdolności Banku do podwyższania funduszy własnych Banku.

Stale składniki wynagrodzenia, zależne od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją oraz wynikające z Kodeksu Pracy, rozumiane jako:

- wynagrodzenie zasadnicze,
- dodatek funkcyjny,
- dodatek kasjerski,
- zwrot kosztów poniesionych w czasie delegacji służbowych,
- nagrody jubileuszowe,
- odprawa w związku ze zwolnieniami grupowymi, przejściem na emeryturę lub rentę lub śmiercią pracownika.

Zmienne składniki wynagrodzenia zależne od zrównoważonych i dostosowanych do ryzyka wyników, rozumiane jako premia uznaniowa.

Zmienne składniki wynagrodzeń były wypłacane po spełnieniu kryteriów wskazanych w Polityce wynagradzania i po dokonaniu oceny przez Radę Nadzorczą efektów pracy Członków Zarządu Banku, a także po spełnieniu wszystkich warunków nakładanych przez Politykę. Ocena przez Radę Nadzorczą dokonywana jest w okresach kwartalnych.

Maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu Banku w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym ustala się na poziomie 4-krotności.

W Banku Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem polityki wynagrodzeń, ocenia ich adekwatność i skuteczność. Ocena jest przekazywana Zebraniu Przedstawicieli w ramach Sprawozdania Rady Nadzorczej.

Komórka zgodności w cyklach rocznych dokonuje przeglądu wdrożenia polityki zmiennych składników wynagrodzeń, a raport z tego przeglądu przedstawia Radzie Nadzorczej, która opiniuje i monitoruje

wynagrodzenie zmienne osób zajmujących stanowiska kierownicze, biorąc pod uwagę zarządzanie ryzykiem oraz zachowanie zgodności działania Banku z regulacjami wewnętrznymi oraz przepisami prawa nadzorczego, opiniami i stanowiskami organu nadzorującego, w tym Komisji Nadzoru Finansowego. Dokonane w trakcie przeglądu ustalenia wskazały, że wdrożona w Banku polityka wynagradzania jest przestrzegana. Realizując wymóg § 28 ust. 3 Uchwały 218/2014 KNF z dnia 22.07.2014r. Raport z oceny polityki wynagradzania za 2022 r. w Banku Rada Nadzorcza przedstawiła Zebraniu Przedstawicieli.

Wartość wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze wyniosła w 2022 roku 689,34 tys. zł, w tym wynagrodzenia zmienne (premie) stanowiły kwotę 136,59 tys. zł tj. 19,81% ogólnej wartości wynagrodzenia.

Stosunek średniego wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska kierownicze do średniego całkowitego wynagrodzenia wszystkich pracowników banku wyniósł 2,74.

Tabela EU REM1 – Wynagrodzenie przyznane za dany rok obrotowy [w tys. zł]

		a	b	c	d
		Funkcja nadzorcza organu zarządzającego	Funkcja zarządcza organu zarządzającego	Pozostali członkowie kadry kierowniczej wyższego szczebla	Pozostały określony personel
Wynagrodzenie stałe	Liczba pracowników należących do określonego personelu		3		
	Wynagrodzenie stałe ogółem		553		
	W tym: w formie środków pieniężnych		553		
	(Nie ma zastosowania w UE)				
	W tym: akcje lub odpowiadające im tytuły własności		0		
	W tym: instrumenty związane z akcjami lub równoważne instrumenty niepieniężne		0		
	W tym: inne instrumenty		0		
	(Nie ma zastosowania w UE)				
	W tym: inne formy		0		
	(Nie ma zastosowania w UE)				
Wynagrodzenie zmienne	Liczba pracowników należących do określonego personelu		3		
	Wynagrodzenie zmienne ogółem		137		
	W tym: w formie środków pieniężnych		137		
	W tym: odroczone		0		
	W tym: akcje lub odpowiadające im tytuły własności		0		
	W tym: odroczone		0		
	W tym: instrumenty związane z akcjami lub równoważne instrumenty niepieniężne		0		
	W tym: odroczone		0		
	W tym: inne instrumenty		0		
	W tym: odroczone		0		
	W tym: inne formy		0		
W tym: odroczone		0			
Wynagrodzenie ogółem (2 + 10)			689		

Odstąpiono od wypełniania tabeli EU REM2 - w 2022 roku nie wypłacano ww. rodzajów wynagrodzeń

Odstąpiono od wypełniania tabeli EU REM3 - Zgodnie z Polityką wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku, Bank nie odracza wynagrodzeń zmiennych.

Odstąpiono od wypełniania tabeli EU REM4 – nie dotyczy Banku.

Bank Spółdzielczy Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku nie jest bankiem istotnym w myśl art. 3 pkt 35 Ustawy Prawo bankowe, w związku z czym nie powołano Komitetu ds. wynagrodzeń.

Zgodnie z Pakietem CRDIV/Rozporządzenia 575 UE stosowanie odstępstw w zakresie zmiennych składników podlega ujawnieniu.

XVIII. DŹWIGNIA FINANSOWA – art. 451 ROZPORZĄDZENIA CRR

Dźwignia finansowa oznacza względną w stosunku do funduszy własnych wielkość posiadanych przez instytucję aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji instytucji.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej oznacza ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.

Zarządzanie ryzykiem nadmiernej dźwigni zostało uregulowane w:

- Instrukcji wyznaczania w Banku Spółdzielczym Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku współczynników kapitałowych oraz wskaźnika dźwigni
- Instrukcji funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP).

Wskaźnik dźwigni oblicza się jako iloraz kapitału Tier I Banku i miary ekspozycji całkowitej Banku i wyraża się jako wartość procentową, gdzie miara ekspozycji całkowitej oznacza sumę wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału Tier I. Przy obliczeniu wskaźnika dźwigni Bank nie stosuje odstępstw określonych w art. 499 ust. 2 i 3 Rozporządzenia CRR. Wskaźnik dźwigni wyznacza się w cyklach miesięcznych. Minimalny limit wewnętrzny dla wskaźnika dźwigni na koniec każdego miesiąca ustalono na poziomie 5 %. Na koniec 31.12.2022 roku wskaźnik ten wyniósł 7,21 %.

Tabela EU LR1 – LRSum: Zestawienie dotyczące uwzględnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

		a
		Kwota mająca zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	794 139
10	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja ekspozycji pozabilansowych na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	16 123
EU-11a	(Korekta z tytułu ekspozycji wyłączonych z miary ekspozycji całkowitej zgodnie z art. 429a ust. 1 lit. c) CRR)	-104 522
13	Miara ekspozycji całkowitej	705 739

Usunięte wiersze od 2-12 dotyczą metod niestosowanych w Banku

Tabela EU LR2 – LRCom: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w CRR	
		a	b
		2022-12-31	2021-12-31
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i SFT)			
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i SFT, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	794 139	745 725
6	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-10	-32
7	Ekspozycje bilansowe ogółem (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i SFT)	794 139	745 725

Inne ekspozycje pozabilansowe			
19	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone kwotą referencyjną brutto	37 769	32 766
20	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-21 646	-18 032
22	Ekspozycje pozabilansowe	16 123	14 734
Ekspozycje wyłączone			
EU-22a	(Korekta z tytułu ekspozycji wyłączonych z miary ekspozycji całkowitej zgodnie z art. 429a ust. 1 lit. c) CRR)	-104 522	
EU-22k	(Ekspozycje wyłączone ogółem)	-104 522	
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej			
23	Kapitał Tier I	50 853	48 225
24	Miara ekspozycji całkowitej	705 739	760 459
Wskaźnik dźwigni			
25	Wskaźnik dźwigni (%)	7,21%	6,34%

Usunięte wiersze 2-5; 8 - 18; 21; EU22b - EU22j; EU25 - 31a nie dotyczą metod stosowanych w Banku

Tabela EU LR3 – LRSpl: Podział ekspozycji bilansowej (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych (SFT) i ekspozycji wyłączonych)

		a
		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w CRR
EU-1	Ekspozycje bilansowe ogółem (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	689 617
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	689 617
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	341 897
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jako ekspozycje wobec państwa	38 730
EU-7	Ekspozycje wobec instytucji	42 136
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	102 621
EU-9	Ekspozycje detaliczne	102 487
EU-10	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	31 401
EU-11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	5 212
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i z tytułu innych aktywów niegenerujących zobowiązania kredytowego)	25 133

Wiersze EU-2 oraz EU-4 zostały usunięte, ponieważ nie dotyczą metod stosowanych w Banku.

XIX. STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO RYZYKA KREDYTOWEGO –art. 452 ROZPORZĄDZENIA

Nie dotyczy

XX. TECHNIKI REDUKCJI RYZYKA KREDYTOWEGO – art. 453 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank nie stosuje kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych. Bank posiada sformalizowane zasady i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi, w tym obejmują szczegółowe warunki dotyczące zasad ustalania form zabezpieczeń, ustalania ich wartości, pełnego katalogu prawnych form zabezpieczeń, wymogów dokumentacyjnych i zasad postępowania pracowników, zasady współpracy z rzeczoznawcami majątkowymi na podstawie których konstruowana jest lista akceptowanych przez Bank rzeczoznawców.

Wartość zabezpieczeń jest w całym okresie kredytowania monitorowana. Zasady, według jakich prowadzony jest w Banku monitoring, określa obowiązująca w Banku Instrukcja monitoringu

ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń. Dokonując oceny wartości rynkowych nieruchomości pracownicy Banku korzystają z bazy danych nieruchomości, zawartej w Systemie Spółdzielczej Bazy Nieruchomościami.

Proponowane przez kredytobiorcę zabezpieczenie nie jest substytutem zdolności kredytowej. Jeżeli wiarygodność klienta stoi pod znakiem zapytania, nawet propozycja złożenia płynnego zabezpieczenia nie jest decydująca dla pozytywnej decyzji kredytowej. Ryzyko kredytowe ograniczane jest poprzez stosowanie zabezpieczenia wierzytelności, którego celem jest zapewnienie zwrotu należności Banku, w szczególności z tytułu udzielonego kredytu wraz z odsetkami, prowizjami i innymi kosztami lub wykonania przez dłużnika innego zobowiązania pieniężnego wobec Banku, w sytuacji gdyby dłużnik nie wywiązał się w terminie z warunków umowy.

Warunkiem pozytywnej decyzji kredytowej jest dobra kondycja ekonomiczno-finansowa klienta oraz perspektywy rozwoju, zapewniające jego zdolność do spłaty zaciągniętego zobowiązania. Podstawowym źródłem spłaty są dochody dłużnika, dlatego nawet fakt przyjęcia zabezpieczenia o jak najwyższej jakości nie wyłącza konieczności sporządzania szczegółowej analizy wniosku kredytowego, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami.

Bank w zależności od produktu kredytowego stosuje różne formy zabezpieczenia określone w pkt. II.1. niniejszych Ujawnień. Do najbardziej typowych przyjętych przez Bank zabezpieczeń należą:

- hipoteka na nieruchomości komercyjnej i pozostałej
- weksel in blanco kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową
- hipoteka na nieruchomości mieszkalnej
- poręczenie według prawa cywilnego i wekslowego oraz przystąpienie do długu
- przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do gatunku/przeniesienie własności
- przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do tożsamości/przeniesienie własności przewłaszczenie rzeczy ruchomych
- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym
- przelew wierzytelności na zabezpieczenie
- cesja praw z indywidualnych umów ubezpieczenia.

Bank podejmując decyzję o zaangażowaniu kredytowym, dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia o jak najwyższej jakości, przez cały okres kredytowania. Jakość zabezpieczenia Bank ocenia według jego płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw celowych oraz możliwości zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego. Przyjmuje się wyłącznie zabezpieczenia, których termin rozliczenia względem zabezpieczanej ekspozycji jest taki sam lub dłuższy, niż termin tej ekspozycji.

Bank ustala formę zabezpieczenia w porozumieniu z wnioskodawcą, biorąc pod uwagę:

1. Typowe oraz indywidualne ryzyko związane z zawarciem umowy z wnioskodawcą, w tym:

- ryzyko branży
- sytuację finansową i gospodarczą wnioskodawcy
- status prawny wnioskodawcy
- przebieg dotychczasowej współpracy z Bankiem lub opinie banków, z którymi wnioskodawca dotychczas współpracował
- rodzaj i wysokość wierzytelności oraz okres kredytowania
- cechy danego zabezpieczenia wynikające z regulujących je przepisów ogólnych i wewnętrznych Banku (w tym sposób ustanowienia zabezpieczenia, przesłanki i zakres odpowiedzialności wynikającej z zabezpieczenia, sposób realizacji uprawnień Banku), w szczególności:
 - realną możliwość zaspokojenia roszczeń Banku z ustanowionego zabezpieczenia w możliwie najkrótszym czasie z przyjętego zabezpieczenia
 - płynność zabezpieczenia
 - istniejące już obciążenia na rzeczy mającej stanowić przedmiot zabezpieczenia, w przypadku zabezpieczeń rzeczowych oraz sytuację finansową i gospodarczą osoby trzeciej zobowiązującej się

do zaspokojenia roszczeń Banku za wnioskodawcę oraz jej powiązania personalne i kapitałowe z innymi podmiotami, w przypadku zabezpieczeń osobistych

- możliwość pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych na należności Banku, na zasadach określonych w przepisach w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz w aktualnych przepisach wewnętrznych Banku w tym zakresie
- możliwość uwzględnienia w rachunku wymogów kapitałowych efektu redukcji ryzyka kredytowego w wyniku przyjętych zabezpieczeń, spełniających kryteria określone w obowiązujących w Banku regulacjach.

2. Przewidywany koszt ustanowienia zabezpieczenia, który obejmuje:

- należności podatkowe w tym podatek od czynności cywilnoprawnych, opłaty skarbowe
- opłaty notarialne
- opłaty sądowe
- opłaty o charakterze cywilnoprawnym.

3. Przewidywany nakład pracy Banku związany z monitorowaniem stanu zabezpieczeń oraz koszt dochodzenia roszczeń z przedmiotu zabezpieczenia, z zastrzeżeniem ponoszenia kosztów koniecznych.

4. Zasady stosowania odpowiednich form zabezpieczeń określone w odrębnych uregulowaniach wewnętrznych Banku.

Udzielając kredytu inwestycyjnego lub zabezpieczonego hipotecznie Bank wymaga ustanowienia prawnego zabezpieczenia spłaty ekspozycji kredytowej na przedmiocie kredytowania. W przypadku gdy wartość prawnego zabezpieczenia spłaty ekspozycji kredytowej nie zabezpiecza w pełni ryzyka związanego z tą ekspozycją, Bank żąda zabezpieczenia uzupełniającego na majątku kredytobiorcy niestanowiącym przedmiotu kredytowania.

Bank ustanawia zabezpieczenie na majątku osób trzecich wyłącznie w sytuacjach wyjątkowych, gdy majątek kredytobiorcy jest już obciążony na rzecz innych wierzycieli lub jego wartość jest nieadekwatna do ryzyka kredytowego związanego z ekspozycją albo majątek osób trzecich charakteryzuje się lepszą jakością i płynnością.

Szczególne warunki powinny spełniać prawne zabezpieczenia spłat ekspozycji kredytowych w formie hipoteki na nieruchomości, zarówno mieszkalnej jak i komercyjnej, z uwagi na czynniki makroekonomiczne, mające znaczący wpływ na zmianę wartości nieruchomości.

Zabezpieczenie wierzycielności Banku w formie hipoteki na nieruchomości powinno spełniać następujące warunki:

- nieruchomość wyceniona została przez niezależnego rzeczoznawcę według wartości rynkowej, a wartość rynkowa jest jasno i przejrzysto udokumentowana
- aktualizacja wyceny nieruchomości jest dokonywana przez niezależnego rzeczoznawcę, jeżeli istnieją przesłanki wskazujące, że wartość nieruchomości mogła istotnie obniżyć się w stosunku do ogółu cen rynkowych na rynku nieruchomości
- nieruchomość jest odpowiednio ubezpieczona od szkód
- wartość nieruchomości powinna być monitorowana regularnie, nie rzadziej niż raz w roku w odniesieniu do nieruchomości komercyjnych i nie rzadziej niż co trzy lata w odniesieniu do nieruchomości mieszkalnych, a w przypadku istotnych zmian warunków rynkowych, monitorowanie wartości nieruchomości powinno odbywać się z większą częstotliwością
- w posiadaniu Banku znajdują się dokumenty potwierdzające, że zabezpieczenie na nieruchomości zostało prawomocnie ustanowione.

Ponadto w przypadku ustanowienia prawnego zabezpieczenia spłat ekspozycji kredytowych na nieruchomości w trakcie trwania umowy kredytowej, uznaje się za aktualną wycenę nieruchomości nie starszą niż 3 lata. Stosuje się też zasadę poddawania szczególnej uwadze ekspozycje kredytowe, dla których prawne zabezpieczenie ich spłaty ustanowione jest na nieruchomości niebędącej

własnością dłużnika Banku, ponieważ ryzyko kredytowe ekspozycji jest wyższe w przypadku, gdy nieruchomości stanowiąca zabezpieczenie ekspozycji jest własnością podmiotu niezobowiązanego z tytułu tej ekspozycji.

Ustanawiane zabezpieczenia muszą korespondować z poziomem ryzyka związanego z ekspozycją kredytową. Umowy dotyczące zabezpieczeń ekspozycji kredytowych są regularnie monitorowane pod kątem ekonomicznym i prawnym.

Przed udzieleniem kredytu Bank bada relację wartości prawnego zabezpieczenia spłaty ekspozycji kredytowej do kwoty tej ekspozycji oraz monitoruje poziom tej relacji w trakcie trwania umowy kredytowej.

W celu szybkiej reakcji na pogorszenie relacji wartości prawnego zabezpieczenia spłaty ekspozycji kredytowej do kwoty tej ekspozycji, Bank stosuje zapisy w umowach o kredyt, które zapewniają w całym okresie kredytowania:

- dostarczanie przez kredytobiorcę określonych przez Bank informacji;
- możliwość przeprowadzenia inspekcji i oceny stanu oraz lokalizacji przedmiotu prawnego zabezpieczenia spłaty ekspozycji kredytowej;
- dokonanie zmiany prawnego zabezpieczenia spłaty ekspozycji kredytowej lub modyfikacji warunków umowy o kredyt;
- nieobciążanie przedmiotu prawnego zabezpieczenia spłaty ekspozycji kredytowej bez powiadomienia Banku;
- ubezpieczenie przedmiotu prawnego zabezpieczenia spłaty ekspozycji kredytowej oraz kontrolę wykorzystania środków odszkodowania z tytułu ochrony ubezpieczeniowej;
- obowiązek okresowej aktualizacji wyceny wartości nieruchomości stanowiącej przedmiot prawnego zabezpieczenia spłaty ekspozycji kredytowej.

W celu zmniejszenia ekspozycji Banku na ryzyko kredytowe, przy ustanawianiu prawnego zabezpieczenia spłaty ekspozycji kredytowych stosuje się zasadę dywersyfikacji, zarówno w zakresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych.

O ile regulacje wewnętrzne nie stanowią inaczej zaleca się, aby ekspozycja kredytowa była w 100% zabezpieczona prawnymi zabezpieczeniami, pozwalającymi na pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych, z uwzględnieniem obowiązujących w Banku wskaźników korygujących wartość przyjętych prawnych zabezpieczeń spłat ekspozycji kredytowych.

Stosowanym przez Bank wskaźnikiem do oceny adekwatności zabezpieczenia hipotecznego, jest wskaźnik LtV, wyrażający stosunek wartości ekspozycji kredytowej do wartości nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie. Bank bada poziom LtV przed podjęciem decyzji o udzieleniu kredytu oraz monitoruje jego poziom w całym okresie kredytowania. Bank dokonuje wyliczenia wartości średniego wskaźnika LtV przynajmniej raz w roku.

Monitorowanie zmian wysokości wskaźnika LtV ma na celu umożliwienie szybkiego reagowania przez Bank na wzrost wartości wskaźnika LtV, a zwłaszcza przekroczenia maksymalnej wysokości określonej dla Banku tj.: dla całego portfela: 80 % - z zastrzeżeniem, iż przy zastosowaniu zabezpieczeń na nieruchomościach komercyjnych oraz dla indywidualnie istotnych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie poziom LtV nie powinien przekraczać 75%.

W przypadku zmiany klasyfikacji należności do wyższej kategorii ryzyka należy dążyć do ustanowienia dodatkowych prawnych zabezpieczeń spłat tych ekspozycji, w szczególności umożliwiających całkowite pomniejszenie podstawy naliczania rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących.

Każdorazowo, przed przyjęciem zabezpieczeń rzeczowych, pracownicy Banku zobowiązani są do przeprowadzenia inspekcji u Klienta, mającej na celu dokonanie weryfikacji proponowanych zabezpieczeń i dokumentów, o ile uregulowania wewnętrzne nie stanowią inaczej.

W przypadku zabezpieczeń osobistych należy bezwzględnie wymagać od osoby fizycznej (również występującej w roli poręczyciela) oświadczenia o stanie majątkowym.

Bank może przyjąć poręczenie współmałżonka kredytobiorcy nieposiadającego zdolności kredytowej w celu ewentualnego uproszczenia w przyszłości trybu dochodzenia wierzytelności w drodze egzekucji.

W Banku przyjmuje się obowiązkowo pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym w Banku (gdy dłużnik posiada rachunek bankowy, o ile nie narusza to zawartych wcześniej przez dłużnika umów) oraz weksel własny in blanco z wystawienia kredytobiorcy.

Oceniając przedmiot prawnego zabezpieczenia spłat ekspozycji kredytowych uwzględnia się wartość zabezpieczenia możliwą do uzyskania podczas ewentualnego postępowania windykacyjnego, biorąc pod uwagę ograniczenia prawne, ekonomiczne oraz inne mogące wpływać na rzeczywistą możliwość zaspokojenia się Banku.

Bank nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych.

Tabela EU CR3 – Przegląd technik ograniczania ryzyka kredytowego: Ujawnienie informacji na temat stosowania technik ograniczania ryzyka kredytowego

		Niezbezpieczona wartość bilansowa	Zabezpieczona wartość bilansowa			
				w tym zabezpieczona zabezpieczeniem	w tym zabezpieczona gwarancjami finansowymi	W tym zabezpieczona pochodnymi instrumentami kredytowymi
						a
1	Kredyty i zaliczki	346 645	182 185	163 949	18 236	0
2	Dłużne papiery wartościowe	366 502	0	0	0	0
3	Ogółem	713 148	182 185	163 949	18 236	0
4	w tym ekspozycje nieobsługiwane	505	4 707	4 707	0	0
EU-5	w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	505	4 707	4 707	0	0

XXI. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego - art.454 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy.

XXII. WEWNĘTRZNE MODELE POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO – art. 455 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy. Bank nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

XXIII. OPIS SYSTEMU ZARZĄDZANIA, INFORMACJE OBJĘTE art. 111a ust. 4 USTAWY PRAWO BANKOWE

SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

1. System zarządzania ryzykiem – to system funkcjonujący w ramach systemu zarządzania w Banku, który ma na celu uzyskanie w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym:
 - odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, wyrażanego przez nieprzekraczanie przyjętego apetytu na ryzyko
 - odpowiedniej rentowności działalności biznesowej.

2. W celu zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem Zarząd:

- opracowuje i wdraża odpowiednie środowisko zarządzania ryzykiem, obejmujące strukturę organizacyjną, narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem
- kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na efektywne zarządzanie ryzykiem
- opracowuje i wdraża formalnie przyjęty proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka.

Zasady i mechanizmy tworzące system zarządzania ryzykiem są opracowywane i uchwalane przez Zarząd i zatwierdzane przez Radę Nadzorczą Banku w formie strategii i polityk, zawierające:

- organizację i strukturę zarządzania ryzykiem
- profil ryzyka - aktualną i docelową strukturę ryzyka, apetyt/tolerancję na ryzyko
- zasady kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem.

3. Bank posiada odpowiednią strategię zarządzania ryzykiem, która jest zgodna z celami strategicznymi i ogólnymi zamierzeniami Banku w zakresie zarządzania ryzykiem.

4. Szczegółowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego określają odnoszące się do nich, obowiązujące w Banku, wewnętrzne akty prawne, w szczególności polityki i instrukcje.

5. Na proces zarządzania ryzykiem składają się następujące elementy:

- **identyfikacja ryzyka** – polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń związanych z ryzykiem oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku. W ramach identyfikacji ryzyka określone są te rodzaje ryzyka, które uznawane są za istotne w działalności Banku, a także sporządza się prognozy i plany uwzględniające przewidywany poziom ryzyka
- **miar ryzyka** – obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz dokonanie kwantyfikacji ryzyka za pomocą zdefiniowanych miar
- **ocena/szacowanie ryzyka** - polega na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem, w ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka
- **monitorowanie ryzyka** – polega na monitorowaniu odchyleń realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń), monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności
- **raportowanie ryzyka** – polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań, zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców
- **stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko, działania zarządcze** - polega w szczególności na wydawaniu procedur wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko poprzez ustalanie wysokości limitów i wartości progowych, wydawanie zaleceń, podejmowanie decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem. Celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem oraz ograniczanie poziomu ryzyka
- **kontrola wewnętrzna** - obejmuje mechanizmy kontroli ryzyka, badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz audyt wewnętrzny, celem kontroli jest ujawnienie niedoskonałości systemu, błędów procesu zarządzania ryzykiem, niedoskonałości procedur w obszarach ryzyka oraz proponowanie możliwych do zastosowania rozwiązań poprawiających jakość działania systemów i procesów zarządzania ryzykiem.

7. Proces zarządzania ryzykiem, w szczególności częstotliwość pomiaru, monitorowania i raportowania danego rodzaju ryzyka, jest odpowiedni do skali działalności oraz do istotności, skali i złożoności danego ryzyka.
8. Metody zarządzania ryzykiem oraz systemy pomiaru ryzyka są dostosowane do skali i złożoności ryzyka, aktualnie prowadzonej i planowanej działalności Banku oraz otoczenia, w którym Bank działa i są okresowo weryfikowane i walidowane.
9. Zarządzanie danym rodzajem ryzyka określone są w wewnętrznych aktach prawnych Banku, zaakceptowanych przez Zarząd Banku i/lub Radę Nadzorczą Banku.
10. Bank dokonuje cyklicznej i bieżącej (w przypadkach nagłej zmiany poziomu ryzyka) identyfikacji istotności ryzyka obciążającego działalność. Przy określaniu kryteriów uznawania danego rodzaju ryzyka za istotne uwzględniany jest wpływ danego rodzaju ryzyka na wynik finansowy i kapitały (fundusze) Banku.
11. W Banku obowiązują wewnętrzne limity dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka, które Bank uznaje za istotne i mierzalne, których wysokość jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku (apetytu/tolerancji na ryzyko). Szczegółowe zasady ustalania i aktualizacji wewnętrznych limitów oraz ich wysokość akceptuje Zarząd. Ustalanie, przestrzeganie i monitoring wewnętrznych limitów ma na celu ograniczanie ekspozycji na ryzyko, a także wykrywanie przypadków niepożądanego wzrostu ryzyka.
12. Bank opracowuje plany awaryjne na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych, które mogą szczególnie istotnie wpłynąć na funkcjonowanie Banku, w szczególności plany awaryjne wymagane przez przepisy zewnętrzne.
13. Bank wdraża i utrzymuje system informacji zarządczej zapewniający otrzymywanie przez Radę Nadzorczą, Zarząd, a także odpowiednie komórki i jednostki organizacyjne aktualnej informacji o ryzyku zidentyfikowanym w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem.
14. W procesie wprowadzania nowych produktów Bank analizuje w szczególności zgodność z przyjętymi strategiami i politykami Banku, rozpoznaje rodzaje ryzyka związane z wdrożeniem produktu, uwzględnia produkt w metodach identyfikacji i pomiaru ryzyka, ustalania limitów wewnętrznych, zasad raportowania oraz zatwierdzania przez Zarząd Banku.
15. Bank alokuje zasoby niezbędne do efektywnego zarządzania ryzykiem, zapewnia adekwatny poziom merytoryczny pracowników wykonujących czynności związane z zarządzaniem ryzykiem, w szczególności poprzez rekrutację osób o odpowiednich kompetencjach oraz zapewnienie pracownikom szkoleń w zakresie zarządzania ryzykami. Pracownicy uczestniczący w procesie zarządzania ryzykiem są zobowiązani do zapoznawania się z przepisami wewnętrznymi dotyczącymi zarządzania ryzykiem oraz ich przestrzegania.
16. Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:
 - 1) pierwsza linia obrony (zarządzanie ryzykiem na pierwszym poziomie) - którą stanowi bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi poprzez kontrolę bieżącą i funkcjonalną następną (weryfikacja pozioma i testowanie poziome),
 - 2) druga linia obrony (zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie) - którą stanowi działanie: funkcji kontroli (ryzyka) - mającej za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji. Druga linia obrony jest realizowana w szczególności przez Komórkę ds. ryzyka (Zespół zarządzania ryzykami i analiz), Komórkę ds. zgodności (Stanowisko ds. zgodności i kontroli

wewnętrznej), Stanowisko ds. monitoringu (testowanie poziome i pionowe) oraz Zespół analityków kredytowych.

- 3) trzecia linia obrony - którą stanowi audyt wewnętrzny, od dnia przystąpienia przez Bank (29.12.2015 r.) do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, elementem procesu zarządzania ryzykiem w Banku są procedury kontrolne w ramach audytu wewnętrznego prowadzone przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

17. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

- 1) **Rada Nadzorcza** - sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność na podstawie cyklicznych raportów ryzyka oraz wyników kontroli wewnętrznej, zatwierdza dokumenty strategiczne i polityki w obszarze zarządzania ryzykiem; zatwierdza strukturę organizacyjną Banku uwzględniającą wielkość ponoszonego ryzyka; zatwierdza poziom tolerancji/apetytu na ryzyko.
- 2) **Zarząd** - odpowiada za opracowanie i wdrożenie regulacji wewnętrznych dotyczących systemu zarządzania ryzykiem, w tym strategii zarządzania ryzykiem, a także za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem, wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną Banku, dostosowaną do wielkości ponoszonego ryzyka; zapewnia, że system zarządzania ryzykiem jest skuteczny – to znaczy, że proces zarządzania tym ryzykiem jest realizowany w sposób poprawny na każdym etapie, tj. etapach: identyfikacji, oceny, kontroli i zapobiegania, monitorowania i raportowania; podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem; zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem, podejmuje działania celem weryfikacji, wprowadzania niezbędnych korekt i udoskonaleń tego systemu, w tym regulacji wewnętrznych dotyczących tego systemu, podejmuje działania zmierzające do redukcji ryzyka, w przypadkach jego nadmiernego wzrostu; okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka (struktury i wielkości ryzyka), na które narażony jest Bank.
- 3) **Prezes Zarządu** - nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku. W zakresie swoich zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym, Prezes Zarządu odpowiada za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego Banku, w tym za funkcjonowanie systemu informacji zarządczej w zakresie ryzyka w całym Banku. Prezes Zarządu nadzoruje bezpośrednio, w ramach zarządzania ryzykiem istotnym działalność: Komórki ds. ryzyka, Stanowiska ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.
- 4) **Komórka ds. ryzyka (Zespół zarządzania ryzykami i analiz)** - stanowi element II linii obrony, odpowiada za identyfikację czynników i źródeł ryzyka; przetwarzanie danych o ryzyku, pomiar, ocenę oraz cykliczne monitorowanie i raportowanie poziomu ryzyka; pomiar i ocenę adekwatności kapitałowej; przygotowywanie rekomendacji dla Zarządu Banku dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka; udział w opracowywaniu przepisów wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową, Komórka stosuje i monitoruje mechanizmy kontrolne ustanawiane w ramach kontroli ryzyka, a także kontroluje przestrzeganie limitów wewnętrznych i zewnętrznych oraz przyjętego w Banku apetytu na ryzyko.
- 5) **Zespół analityków kredytowych** - stanowi element II linii obrony, dokonuje oceny i weryfikacji poziomu oszacowań ryzyka kredytowego pojedynczych zaangażowań kredytowych, które ze względu na skalę ekspozycji, segment klienta lub poziom ryzyka wymagają niezależnej oceny.
- 6) **Stanowisko ds. monitoringu** - stanowi element II linii obrony i jest odpowiedzialne za: monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców, monitoring zabezpieczeń transakcji kredytowych oraz oceny ich wartości, weryfikację oceny wartości i adekwatności proponowanego zabezpieczenia transakcji obciążonej ryzykiem, w tym weryfikację oceny wartości oraz oceny ryzyka przyjęcia na zabezpieczenie nieruchomości, przygotowanie

propozycji klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz propozycji tworzenia i rozwiązywania rezerw celowych, zgodnie z nadanymi kompetencjami,

- 7) **Komórka ds. zgodności (Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej)** - stanowi element II linii obrony i jej zadaniem jest zapewnienie zgodności obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania poszczególnymi ryzykami z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, identyfikowanie ryzyka braku zgodności w szczególności poprzez analizę przepisów prawa regulacji wewnętrznych Banku, standardów rynkowych, przeprowadzanie wewnętrznych postępowań wyjaśniających, monitorowanie i ocenę poziomu ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka, w szczególności poprzez przeprowadzanie testów zgodności, sporządzanie i przedkładanie Radzie Nadzorczej oraz Zarządowi okresowych sprawozdań z zakresu ryzyka braku zgodności i audytu wewnętrznego.
 - 8) **Inspektor ochrony danych (IOD)** – osoba wyznaczona przez Zarząd Banku realizująca zadania w zakresie ochrony danych osobowych, o których mowa w art. 39 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) – RODO.
 - 9) Sprawowanie **funkcji kontroli** – stanowi element II linii obrony, ma za zadanie kontrolę zgodności działania poszczególnych komórek organizacyjnych i stanowisk pracy z przyjętą polityką Banku, planami, procedurami, przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi, a także zasadami zarządzania ryzykiem w Banku.
 - 10) **Audyt wewnętrzny** (realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS) - stanowi element III linii obrony, ma za zadanie kontrolę i ocenę efektywności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem obowiązujących w Banku, dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania, w tym ocenia zgodność działań wszystkich jednostek i komórek (w tym komórki ds. ryzyka, komórki ds. zgodności) z polityką Banku oraz innymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa.
 - 11) **Pozostałe komórki i jednostki Banku**, w tym sprzedażowe - stanowią element I linii obrony, mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.
 - 12) **Kadra kierownicza** sprawuje kontrolę funkcjonalną przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka przez podległych im pracowników.
- Zarząd Banku w zarządzaniu ryzykiem wspierają specjalistyczne komitety:
- 13) **Komitet Zarządzania Ryzykami** koordynuje działania w zakresie identyfikacji, pomiaru, limitowania, monitorowania i raportowania ryzyka oraz opiniuje regulacje wewnętrzne Banku pod kątem poszczególnych rodzajów ryzyka. Opiniuje podejmowanie działań, zmierzających do utrzymania ryzyka na akceptowalnym poziomie. W 2022 r. odbyły się 42 posiedzenia Komitetu.
 - 14) **Komitet Kredytowy** uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. W 2022 roku odbyło się 24 posiedzeń Komitetu.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się we wszystkich jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku.

System zarządzania ryzykiem podlega cyklicznym przeglądom zarządczym w celu dostosowania do skali i struktury ekspozycji na ryzyko (profilu ryzyka) z uwzględnieniem: efektywności systemu zarządzania ryzykiem, aktualności wysokości strategicznych limitów tolerancji na ryzyko bankowe,

zmian w strategii i działalności biznesowej, mających wpływ na poziom ryzyka w Banku, aktualnej struktury organizacyjnej, w szczególności wyznaczonej do zarządzania ryzykiem, zgodności z dobrymi praktykami w zakresie zarządzania ryzykiem.

SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Odpowiedzialność za zorganizowanie i prawidłowe działanie systemu kontroli wewnętrznej ponosi Zarząd Banku - poszczególni Członkowie Zarządu odpowiadają za funkcjonowanie kontroli wewnętrznej w podległych im pionach działalności Banku. Do zadań Zarządu Banku, z punktu widzenia prawidłowego działania systemu kontroli wewnętrznej w Banku należy zapewnienie:

1. ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej,
2. właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku z komórką do spraw zgodności oraz funkcją audytu wewnętrznego,
3. dostępu pracownikom powyższych komórek/funkcji do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje poufne, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych,
4. przypisania wszystkim pracownikom Banku czynności i kompetencji określonych w indywidualnych kartach zadań i odpowiedzialności, w tym zadań związanych z zapewnieniem realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej,
5. ustalenie odpowiednich procedur kontroli,
6. okresowe zapoznawanie się z informacją dotyczącą wszystkich obszarów kontroli wewnętrznej,
7. ocena efektywności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz ocena efektywności i skuteczności działania funkcji kontroli (ryzyka), komórki do spraw zgodności,
8. W przypadku wykrycia nieprawidłowości w systemie kontroli wewnętrznej Banku, Zarząd podejmuje odpowiednie działania, w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.

System kontroli wewnętrznej funkcjonuje w sposób zapewniający osiągnięcie celów kontroli wewnętrznej, w tym: celów ogólnych oraz celów szczegółowych.

Cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej, to zgodnie z przepisami Ustawy Prawo bankowe zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania,
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem,
- 4) zgodności działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

W ramach celów systemu kontroli wewnętrznej, Bank identyfikuje szczegółowe cele systemu kontroli wewnętrznej odnośnie co najmniej:

1. przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
2. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
3. funkcjonowania w Banku systemu informacji zarządczej,
4. ujawniania nieprawidłowości w działalności Banku oraz podejmowania skutecznych działań naprawczych lub dyscyplinujących,
5. realizacji określonych i wymaganych przez Zarząd celów biznesowych i polityki Banku,
6. prawidłowości i kompleksowości procedur księgowych,
7. dokładności i niezawodności systemów: księgowego, sprawozdawczego i operacyjnego,

8. adekwatności, funkcjonalności i bezpieczeństwa systemów informatycznych,
9. efektywności wykorzystania dostępnych środków, w tym funduszy własnych i zasobów we wszystkich obszarach działalności Banku,
10. struktury organizacyjnej Banku, podziału kompetencji i koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi i stanowiskami pracy, a także systemu tworzenia i obiegu dokumentów i informacji,
11. czynności zleczanych przez Bank do wykonania podmiotom zewnętrznym.

Realizacja celów systemu kontroli wewnętrznej dokonywana jest poprzez:

1. monitorowanie i ocenę zgodności działania z politykami, procedurami wewnętrznymi, obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami ostrożnościowymi,
2. ocenę prawidłowości realizacji celów określonych przez kierownictwo w strategii Banku oraz planie finansowym, innych planach, w tym ocena właściwego wykorzystania zasobów Banku,
3. ciągłą kontrolę poprawności realizacji wszelkich procesów, czynności mającą na celu ujawnianie wszelkich braków i nieprawidłowości, przyczyniając się do zapewnienia ich zgodności z procedurami i przyjętymi mechanizmami kontroli,
4. identyfikację i ocenę poziomu ryzyka występującego w prowadzonej działalności, w tym związanego z każdą operacją, transakcją, produktem, usługą oraz wynikającego ze struktury organizacyjnej,
5. weryfikację wiarygodności, rzetelności i kompletności informacji finansowych i zarządczych,
6. doskonalenie metod zarządzania, ze szczególnym uwzględnieniem budowania odpowiedniej struktury organizacyjnej, w tym rozdzielanie sprzecznych ze sobą funkcji i obowiązków oraz zapobieganie powiązaniom o charakterze personalnym pomiędzy pracownikami pozostającymi w relacjach bezpośredniej podległości, budowę właściwego systemu komunikacji wewnętrznej,
7. gromadzenie informacji o przepisach prawa, zasadach, regulacjach i normach, które Bank musi przestrzegać, wraz z szacunkową oceną możliwego wpływu istotnych zmian w tym zakresie, na działalność Banku.

Określone w Banku mechanizmy kontrolne składają się z odpowiedniego zbioru obejmującego co najmniej:

- 1) procedury
- 2) podział obowiązków
- 3) autoryzacja, w szczególności autoryzacja operacji finansowych i gospodarczych
- 4) kontrola dostępu
- 5) kontrola fizyczna
- 6) proces ewidencji operacji finansowych i gospodarczych w systemach: księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym
- 7) inwentaryzacja
- 8) dokumentowanie odstępstw
- 9) wskaźniki wydajności
- 10) szkolenia
- 11) zabezpieczenia prawne – możliwość złożenia pozwu w wyniku naruszenia umowy przez dostawcę lub kontrahenta lub nałożenia kar umownych
- 12) ubezpieczenia – obowiązkowe lub niezbędne dla bezpiecznego i niezakłóconego prowadzenia działalności banku
- 13) samokontrola – weryfikacja poprawności działań własnych pracownika w trakcie wykonywania przez niego czynności operacyjnych.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej wyodrębnia się:

- 1) Funkcję kontroli mającą za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji. W Banku funkcjonuje Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, podlegające bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku.
- 2) Stanowisko do spraw zgodności i kontroli wewnętrznej mające za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie. Procedury określające funkcjonowanie systemu kontroli w tym funkcjonowanie Stanowiska do spraw zgodności i kontroli wewnętrznej są zatwierdzone przez Radę Nadzorczą.
- 3) Niezależną komórkę audytu wewnętrznego mającą za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, z wyłączeniem Stanowiska audytu wewnętrznego – która uregulowana jest w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS zawartej w dniu 29.12.2015 r.

Zadaniem Audytu Wewnętrznego jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej w Banku, jako Uczestnika Systemu Ochrony, w tym skuteczności zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku.

W ramach dokonywania audytu wewnętrznego, kontrolowana jest działalność Banku jako całość, z częstotliwością zależną od zidentyfikowanych przez System Ochrony Zrzeszenia BPS obszarów ryzyka występującego w Banku i poziomu istotności ryzyka.

Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń. Każdy pracownik Banku ma obowiązek dokonywania bieżącej kontroli ryzyka na zajmowanym stanowisku pracy, a Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych mają obowiązek przeprowadzania kontroli przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka przez podległych im pracowników.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany w sposób zapewniający funkcjonowanie trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomów.

- 1) Na pierwszy poziom (linię obrony) składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, w tym stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka, mechanizmów kontrolnych, a także dokonywanie w ramach obowiązków służbowych pracowników poziomego monitorowania (monitorowania w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie,
- 2) Drugi poziom obejmuje:
 - a) pełnienie funkcji kontroli przez wyodrębnione w strukturze Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, obejmuje stosowanie mechanizmów kontrolnych oraz bieżące monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów;
 - b) stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka compliance, mechanizmów kontrolnych, a także bieżące monitorowanie stosowania mechanizmów kontrolnych związanych z compliance przez Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

Pracownicy komórek Banku na drugim poziomie - drugiej linii (Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej, Stanowisko ds. monitoringu, Zespół zarządzania ryzykami i analiz, Koordynator przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, Zespół analityków kredytowych, Inspektor ochrony danych osobowych) w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez monitorowanie pionowe (weryfikacja bieżąca lub testowanie

pierwszego poziomu przez poziom drugi) lub monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie poziome w komórkach drugiego poziomu).

- 3) Trzeci poziom obejmuje Komórkę Audytu Wewnętrznego, działającą w ramach systemu kontroli wewnętrznej, zgodnie z przepisami prawa oraz Umową Systemu.

Na wszystkich trzech poziomach, Bank stosuje odpowiednio mechanizmy kontrolne.

Zasady kategoryzacji nieprawidłowości i sposób postępowania po ich wykryciu

Nieprawidłowościom zidentyfikowanym w toku kontroli na I lub II linii, nadawana jest jedna z następujących kategorii:

1)P1 – błąd krytyczny. Nieprawidłowość skutkująca wysokim prawdopodobieństwem realizacji ryzyka utraty zdolności bezpiecznego funkcjonowania badanego podmiotu, mogąca również wpłynąć na bezpieczeństwo funkcjonowania całego Systemu Ochrony. Niezbędne jest pilne wdrożenie działań naprawczych. Brak naprawy tych nieprawidłowości może doprowadzić do znaczących strat finansowych, utraty kontroli nad prawidłowym przebiegiem procesów objętych badaniem, naruszenia zasad ładu korporacyjnego, materializacji ryzyka utraty reputacji lub rozpoczęcia działań nadzorczych. Niezbędnym może okazać się również uruchomienie środków interwencyjnych lub pomocowych określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS

2)P2 – błąd znaczący. Nieprawidłowość, która zagraża bezpiecznemu funkcjonowaniu badanego obszaru/procesu, jednakże nie powinna negatywnie wpłynąć na ogólną sytuację badanego podmiotu. Stwierdzone nieprawidłowości wymagają terminowej realizacji działań naprawczych. Brak naprawy tych nieprawidłowości może doprowadzić do strat finansowych, ograniczonej kontroli nad prawidłowym przebiegiem procesów objętych badaniem lub materializacją ryzyka utraty reputacji.

3)P3 – błąd o niskim priorytecie. Stwierdzone nieprawidłowości mogą generować nieznaczne ryzyko nieprawidłowego działania badanego obszaru/procesu (w tym jego obniżonej efektywności), jednakże nie powinny zagrozić bezpieczeństwu funkcjonowania badanego podmiotu. Możliwe są działania naprawcze.

System kontroli wewnętrznej w Banku reguluje *Regulamin kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku* zawierający następujące procedury:

- 1) Zasady przeprowadzania kontroli wewnętrznej funkcjonalnej w Banku Spółdzielczym Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku,
- 2) Zasady działania Stanowiska kontroli wewnętrznej oraz wykonywania kontroli w ramach drugiej linii obrony w Banku Spółdzielczym Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku,
- 3) Regulamin funkcjonowania Stanowiska ds. zgodności w Banku Spółdzielczym Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku w ramach funkcji compliance,
- 4) Zasady organizacji i działania audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS,
- 5) Zasady współpracy z instytucjami zewnętrznymi upoważnionymi do przeprowadzenia kontroli Banku Spółdzielczym Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku,
- 6) Zasady doboru próby w badaniach kontrolnych w Banku Spółdzielczym Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku

oraz

Instrukcja Metodyka planowania działań kontrolnych zawierająca następujące procedury:

- 1) Zakres i częstotliwość przeprowadzania Kontroli wewnętrznej i monitorowania zgodności
- 2) Wytyczne do planowania i zakres kontroli oraz monitoringu zgodności
- 3) Program kontroli funkcjonalnej planowanej w ramach I linii obrony oraz II linii obrony (testowanie poziome i pionowe)

- 4) Procesy istotne wg matrycy SOZ BPS
- 5) Wytyczne SSOZ BPS dotyczące wdrożenia Rekomendacji H KNF dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach wydanej w kwietniu 2017 r. dla banków będących uczestnikami Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
- 6) Matryca systemu kontroli.

Funkcjonujące w Banku procedury kontroli opracowane są w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd. Regulamin Kontroli wewnętrznej jest zatwierdzany przez Radę Nadzorczą Banku.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem w Banku systemu zarządzania – w tym systemu kontroli wewnętrznej.

Wyniki kontroli wewnętrznej są przedmiotem analizy i oceny Zarządu Banku. Wnioski wynikające z analiz i ocen wyników kontroli wewnętrznej Zarząd Banku uwzględnia w bieżącej działalności.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli.

POLITYKA WYNAGRODZEŃ

Zasady polityki wynagrodzeń obowiązujące w Banku w 2022 r. zostały uchwalone zgodnie z wymogami:

1. Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe,
2. Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach (Dz.U. 2021 poz. 1045).

Bank w 2022 roku realizował politykę wynagrodzeń, której zasady określono w regulacjach wewnętrznych wymienionych w Rozdz XVII, tj. Politykę wynagrodzeń i Regulamin wynagradzania pracowników oraz w oparciu o:

Uchwałę Zebrania Przedstawicieli Nr 10/2020 z dnia 25 sierpnia 2020 r. w sprawie ustalenia wysokości wynagrodzenia dla Członków Rady Nadzorczej i Statut Banku.

Realizacja przez Bank polityki wynagrodzeń opisana została w pkt XVII niniejszej informacji.

Główne cele polityki to:

1. wspieranie prawidłowego rozwoju, a także bezpieczeństwa Banku,
2. skuteczne zarządzanie ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka, wykraczającego poza zaakceptowany przez Radę Nadzorczą Banku poziom ryzyka (apetyt na ryzyko),
3. wspieranie realizacji przyjętej strategii działalności Banku,
4. ograniczenie ryzyka wystąpienia konfliktu interesów w Banku.

XXIV. INFORMACJA DOTYCZĄCA PRZYJĘTEJ W BANKU POLITYKI ZARZĄDZANIA KONFLIKTEM INTERESÓW

W celu zapobiegania powstaniu konfliktów interesów w Banku stosowane Mechanizmy kontrolne w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów, które obejmują

- 1) rozwiązania organizacyjne
- 2) system zbierania, przekazywania i wykorzystania informacji w zakresie ryzyka wystąpienia konfliktu interesów zapewniający możliwość reakcji kierownictwa Banku na zaistniałe zagrożenia.

3) Przeprowadzanie testowania na podstawie funkcjonującej w Banku Matrycy funkcji kontroli zawierania umów w Banku.

Bank posiada sporządzoną pisemnie i zatwierdzoną przez RN Politykę w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów. Zarządzanie konfliktami interesów odbywa się w oparciu o odpowiednie zatwierdzone zasady, w tym procedury zawarte w Polityce zarządzania konfliktem interesów oraz pośrednio w Polityce oraz Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności i Regulaminie zawierania umów prowadzenia rachunku bankowego oraz transakcji kredytowych z osobami i podmiotami, o których mowa w art. 79 i 79a Ustawy Prawo bankowe.

W Banku w 2022r. nie występuje ryzyko konfliktu interesów, brak jest powiązań personalnych z pracownikami i członkami organów Banku. W Banku nie są zatrudnione osoby powiązane rodzinie z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej. W organach Banku nie znajdują się osoby powiązane rodzinie: członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej), zgodnie z zapisem § 41 Statutu Banku.

Nie była też w Banku wykorzystywana w celu zgłoszenia wystąpienia lub możliwości wystąpienia zdarzenia lub okoliczności, niosącego znamiona konfliktu interesów, procedura anonimowego zgłaszania naruszeń przepisów prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych.

W zakresie systemu zbierania, przekazywania i wykorzystania informacji zostały wdrożone odpowiednie mechanizmy - obowiązek zgłaszania ryzyka konfliktu interesów przez członków organów Banku i pracowników, prowadzenie ewidencji dotyczącej przypadków zgłoszenia ryzyka konfliktu interesów, uzyskanych od członków organów lub pracowników lub też będące skutkiem przeglądu zarządczego przekazywanych. Nie wystąpiły w Banku przypadki wystąpienia konfliktu interesów w rozumieniu zapisów ww. Polityki. Pracownicy i Członkowie organów Banku zobowiązani byli do bezzwłocznego informowania Banku, o występowaniu zdarzeń lub okoliczności ich dotyczących, powodujących występowanie konfliktu interesów. Nie była też w Banku wykorzystana procedura anonimowego zgłaszania naruszeń przepisów prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych w celu zgłoszenia wystąpienia lub możliwości wystąpienia zdarzenia lub okoliczności, niosącego znamiona konfliktu interesów.

W Banku przeprowadzane są odpowiednie testy zgodności (przeglądy, kontrola wewnętrzna), monitorowanie mechanizmów kontroli wewnętrznej (kontroli ryzyka). Są raportowane do Zarządu oraz Rady Nadzorczej wyniki testów zgodności w zakresie zgłoszonych przypadków ryzyka konfliktu interesów (gdyby zaistniały) oraz testów dotyczących mechanizmów kontroli wewnętrznej.

Bank posiada odpowiednie zapisy w zakresie przestrzegania przyjętego limitu koncentracji kredytowania osób wewnętrznych ustalonego na poziomie 25% funduszy podstawowych. Ekspozycje kredytowe udzielone podmiotom, wymienionym w Regulaminie zawierania umów prowadzenia rachunku bankowego oraz transakcji kredytowych z osobami i podmiotami, o których mowa w art. 79 i 79a Ustawy Prawo bankowe stanowiły 4,62% funduszy podstawowych Banku.

Polityka zarządzania konfliktami interesów podlega corocznemu przeglądowi w kontekście zgodności z przepisami nadrzędnymi oraz innymi regulacjami wewnętrznymi powiązanymi z Polityką.

PROCEDURA ANONIMOWEGO ZGŁASZANIA PRZEZ PRACOWNIKÓW NARUSZEŃ PRAWA

Zgodnie z wymogami Rozporządzenia z dnia z dnia 8 czerwca 2021 r. w Banku Zarząd jest odpowiedzialny za adekwatność i skuteczność procedur anonimowego zgłaszania przez pracowników naruszeń, a Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem procedur anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych oraz ocenia ich adekwatność i skuteczność.

Zarząd wdrożył procedurę anonimowego zgłaszania przez pracowników naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych i zapewnił możliwość anonimowego ich zgłaszania przez pracowników. Wprowadzona Polityka zawiera procedurę zgłaszania przez pracowników naruszeń z pominięciem drogi służbowej, a także z zachowaniem poufności i anonimowości tożsamości osoby dokonującej zgłoszenia.

W Banku Pracownicy mogą zgłaszać naruszenia za pośrednictwem specjalnego, niezależnego kanału komunikacji, który zapewnia anonimowość zgłoszenia. Oznacza to, że Bank zapewnia anonimowość zgłoszenia, w celu ochrony praw i zapobieganiu wywierania jakiegokolwiek negatywnego wpływu, na skutek spełnienia przez pracownika obowiązku zgłoszenia nieprawidłowości.

Bank wypełnia postanowienia Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r., iż Rada Nadzorcza regularnie, nie rzadziej niż raz na pół roku, powinna otrzymywać informacje o otrzymanych istotnych zgłoszeniach naruszeń. Niezależnie od tego jest ona informowana w cyklach kwartalnych w ramach raportów z oceny ryzyka braku zgodności.

Rada Nadzorcza, w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz w roku, ocenia adekwatność i skuteczność procedury anonimowego zgłaszania przez pracowników naruszeń.

Rada Nadzorcza realizując zapis § 46 ust. 12 Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach oceniła, iż funkcjonująca w Banku procedura anonimowego zgłaszania przez pracowników naruszeń jest adekwatna i skuteczna.

W roku 2021r. nie wystąpiły przypadki anonimowego zgłoszenia naruszenia prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych.

XXV. INFORMACJA NA TEMAT PROFILU RYZYKA

W 2022 roku nie wystąpiły istotne zmiany w profilu ryzyka Banku. Bank podejmował liczne działania by zapewnić stabilny i zrównoważony rozwój. Bank Spółdzielczy Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku nie posiada portfela handlowego, nie przeprowadza transakcji pochodnych obciążonych ryzykiem rynkowym. Występujące w Banku ryzyko wynika ze standardowych produktów bankowych. Stosowana strategia, polityki i metody zarządzania ryzykami, w tym poziom limitów dopuszczalnej ekspozycji na ryzyko zapewniały prowadzenie bezpiecznej i rentownej działalności. Profil ryzyka w Banku wyznaczają zaakceptowane przez Radę Nadzorczą w Strategii zarządzania ryzykiem wskaźniki poziomu ryzyka (apetyt na ryzyko) dla poszczególnych rodzajów ryzyka, zidentyfikowanych w Banku i uznanych jako istotne.

Według stanu na dzień 31.12.2022 roku Bank w swojej działalności nie przekroczył zaakceptowanych przez Radę Nadzorczą strategicznych wskaźników poziomu ryzyka (apetytu na ryzyko), a także zewnętrznych norm ostrożnościowych.

Wskaźniki wyznaczające profil ryzyka Banku:

Lp	Miara tolerancji na ryzyko	Definicja miary	Częstotliwość monitoringu	Poziom limitu tolerancji
Ryzyko kredytowe				
1	Koszt ryzyka	$\frac{\sum (\text{zwiększenie rezerwy celowej / odpisu} - \text{zmniejszenie rezerwy celowej / odpisu} - \text{umorzenia / spisania z bilansu})}{\text{średni stan portfela kredytów}}$ <p>gdzie: –suma w liczniku obejmuje wartości z ostatnich 12 miesięcy, –mianownik stanowi średnia stanów z końców ostatnich 12 miesięcy</p>	miesięczna	< 2,9%
2	Udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem	$\frac{\text{wartość bilansowa kredytów zagrożonych}}{\text{wartość bilansowa portfela kredytów}}$	miesięczna	< 9%
3	Udział kredytów straconych w kredytach ogółem	$\frac{\text{wartość bilansowa kredytów straconych}}{\text{wartość bilansowa portfela kredytów}}$	miesięczna	< 7%
Ryzyko płynności				
4	Luka płynności krótkoterminowej (Nadzorcza Miara Płynności M1)	rezerwa płynności 1M – środki obce niestabilne gdzie: –rezerwa płynności 1M – podstawowa i uzupełniająca rezerwa płynności określona zgodnie z wymogami Uchwały KNF o nadzorczych miarach płynności, –środki obce niestabilne –potencjalna wartość zobowiązań do zwrotu w okresie 1M, określona zgodnie z wymogami Uchwały KNF o nadzorczych miarach płynności.	dzienna	≥ 0 zł
5	Stopień pokrycia aktywów o ograniczonej płynności i niepłynnych pasywami stabilnymi (Nadzorcza Miara Płynności M4)	$\frac{\text{fundusze własne} + \text{środki obce stabilne}}{\text{aktywa niepłynne} + \text{aktywa o ograniczonej płynności}}$ gdzie: –fundusze własne pomniejszone o wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka rynkowego, ryzyka rozliczenia dostawy i ryzyka kontrahenta, określone zgodnie z wymogami Uchwały KNF, –środki obce stabilne – suma środków obcych, które Bank uznaje za stabilne źródło finansowania, określona zgodnie z wymogami Uchwały KNF, –aktywa niepłynne – wartość aktywów niepłynnych, określona zgodnie z wymogami Uchwały KNF, –aktywa o ograniczonej płynności – wartość aktywów określona zgodnie z wymogami Uchwały KNF.	dzienna	≥ 1,0
Ryzyko stopy procentowej				
6	Wrażliwość Banku na ryzyko stopy procentowej – zmiana stóp procentowych o 200 pb. dla ryzyka niedopasowania	$\frac{\text{zmiana wyniku Banku}}{\text{fundusze własne}}$ gdzie: zmiana wyniku Banku – potencjalna zmiana wyniku odsetkowego Banku dla luki terminów przeszacowania w okresie 1 roku, przy zmianie stóp procentowych	miesięczna	≤ 35,0%

Lp	Miara tolerancji na ryzyko	Definicja miary	Częstotliwość monitoringu	Poziom limitu tolerancji
Ryzyko operacyjne				
7	Limit straty rzeczywistej	<p style="text-align: center;"><u>straty rzeczywiste netto z tytułu ryzyka operacyjnego</u> <u>wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego (Pilar I)</u></p> <p>gdzie:</p> <p>–straty rzeczywiste netto z tytułu ryzyka operacyjnego – skumulowane wartości strat rzeczywistych netto z tytułu wystąpienia zdarzeń rzeczywistych, analizowane i badane za okres ostatnich 12 miesięcy od daty raportowania</p>	kwartalna	10% kwoty wymogu kapitał. z tytułu ryzyka operacyjnego o wyliczonego w I Filarze
Ryzyko modeli				
8	Akceptowalny poziom tolerancji na ryzyko modeli	<p style="text-align: center;">$\frac{\text{kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka modeli}}{\text{suma kapitałów alokowanych na ryzyka wynikające z oceny ICAAP}}$</p> <p>gdzie :</p> <p>- szacowanie kapitału dotyczy wyłącznie poziomu ryzyka modeli uznanych za istotne</p>	półroczna	0,5% sumy kapitałów alokowanych na ryzyka wynikające z oceny ICAAP
Adekwatność kapitałowa				
9	Relacja kapitału wewnętrznego do funduszy własnych	$\frac{\text{kapitał wewnętrzny}}{\text{fundusze własne}}$	kwartalna	≤ 75 %
10	Łączny współczynnik kapitałowy	$\frac{\text{fundusze własne}}{\text{łączna kwota ekspozycji na ryzyko}}$	miesięczna	≥ 14%
Ryzyko walutowe				
11	Wrażliwość Banku na ryzyko walutowe	<p style="text-align: center;">$\frac{PWC}{\text{fundusze własne}}$</p> <p>gdzie:</p> <p>PWC – pozycja walutowa całkowita wyrażona w PLN</p>	dzienna	≤ 2,0%

Oświadczenie

Zarząd Banku Spółdzielczego Ziemi Kraśnickiej w Kraśniku niniejszym oświadcza, że informacje opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko	Podpis
13.07.2023 r.	Piotr Nowaczek	Prezes Zarządu	
13.07.2023 r.	Czesław Figlarski	Z-ca Prezesa Zarządu ds. handlowych	
13.07.2023 r.	Jakub Wiśniewski	Z-ca Prezesa Zarządu ds. finansowo – księgowych	